

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Sportkoncepció

2021-2026

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Sport Osztály

2021.

Tartalom

1.	Bevezetés	1
1.1.	A Sportkoncepció célja, alapelvei	2
1.2.	Az önkormányzati sportfejlesztések jogszabályi környezete	4
1.3.	Önkormányzati sportfeladatok, a Sportkoncepció prioritásai.....	7
1.4.	A koncepció elkészítésének módszertani alapelvei, felhasznált és kapcsolódó adatforrások	12
1.4.1.	Adatforrások, adatfelvételek	12
1.4.2.	Kapcsolódás az általános és ágazati stratégiai dokumentumokhoz.....	14
2.	Helyzetelemzés	15
2.1.	Győr a legfontosabb társadalmi-gazdasági jelzőszámok tükrében	15
2.1.1.	Népesedési folyamatok.....	15
2.1.2.	Foglalkoztatás, munkanélküliség	17
2.1.3.	Jövedelem, életminőség.....	18
2.2.	Győr sportjának elemzése területei szerint	20
2.2.1.	Fogyatékkal élők sportja	25
2.2.2.	Idősek sportja	27
2.2.3.	Lakossági és szabadidő sport	30
2.2.4.	Köznevelési intézmények – óvodai, iskolai, egyetemi sport.....	31
2.2.4.1.	Óvodai testnevelés és sport	31
2.2.4.2.	Iskolai testnevelés és sport.....	32
2.2.4.3.	Egyetemi sport	36
2.2.5.	Versenysport.....	38
2.2.6.	Az elmúlt 5 év sportrendezvényei	46
2.2.6.1.	A rendezvények finanszírozása.....	51

2.2.6.2.	Az elmúlt 5 év sportrendezvényeinek lakossági megítélése	52
2.2.6.3.	A nemzetközi sportrendezvények társadalmi hatásainak megítélése – a társadalmi háttér és a sporthoz való viszony szerepe az attitűdök alakításában.....	52
2.2.7.	Sportlétesítmények	56
2.2.7.1.	A sportlétesítmények szponzorációja.....	61
2.3.	Sportfinanszírozás.....	65
2.4.	A sportigazgatás, szervezeti háttér.....	71
2.5.	SWOT elemzés	72
3.	Győr Megyei Jogú Város sportjának jövőképe	77
3.1.	Az élősport.....	77
3.1.1.	Fogyatékkal élők sportja	77
3.1.2.	Az idősek sportja	78
3.1.3.	Lakossági és szabadidősport	79
3.1.3.1.	Óvodai, iskolai testnevelés és sport	79
3.1.3.2.	Egyetemi sport	81
3.1.4.	Versenysport.....	81
3.2.	Sportrendezvények	82
3.3.	Sportlétesítmények	85
3.4.	Sportturizmus.....	86
3.5.	Sport és a kultúra kapcsolata.....	86
3.6.	Sportinformáció, sportkommunikáció	87
3.7.	Sportfinanszírozás	88
4.	Összegzés	90

Ábrák jegyzéke

1. ábra Az öt legnagyobb vidéki nagyváros lakónépességének alakulása, 1990-2020 (1990=100%).....	15
2. ábra A győri népesség korszerkezetének alakulása, 2005-2020	16
3. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon és Győrben, 2007-2019	17
4. ábra Győr elsődleges munkaerő-vonzáskörzete.....	18
5. ábra Az egy főre jutó belföldi jövedelem alakulása Győrben és Magyarországon, 1992- 2018 (az értékek 1992-es bázison a fogyasztói árindex változásával normálva).....	19
6. ábra A legnépszerűbb győri sportolók a lakosság megítélése alapján, említések száma..	20
7. ábra Példaképként megjelölt győri sportolók, említések száma	21
8. ábra A legnépszerűbb sportágak a győri lakosság körében, preferencia sorrend	22
9. ábra Az egyes sportágak rendezvényeinek látogatási gyakorisága.....	23
10. ábra Győr egyes jellemzőinek és szolgáltatásainak megítélése, átlagpontoszám	24
11. ábra Egészségi állapotuk miatt magukat korlátozottaknak érzők megyénkénti megoszlása, százalék	25
12. ábra Győr önkormányzatának támogatása a fogyatékos sportolókkal foglalkozó sportszervezetek és intézmények számára 2015-2019 között, forint	27
13. ábra Az idős populáció Győrben, 2019.....	28
14. ábra Sporttevékenység végzésének gyakorisága korcsoportok szerint.....	30
15. ábra Győri edzők képzettségi szintje, 2020	41
16. ábra A nemzeti válogatottak létszáma és aránya korosztályonként	45
17. ábra A sportrendezvények jellegük szerint	49
18. ábra A nemzetközi sportrendezvények általánosságban értelmezhető hatásainak megítélése.....	53
19. ábra A nemzetközi sportrendezvények közösségi kohézióra, illetve sporthoz való viszonyra gyakorolt hatásainak megítélése a 15. táblázatban bemutatott állítások alapján	55
21. ábra A kiemelt sportszervezetek támogatása, 2015-2019 (e Ft)	67

22. ábra A kiemelt egyéni sportolók támogatása, 2015-2019 (e Ft)	68
23. ábra Pályázati úton elnyerhető támogatások, 2015-2019 (e Ft)	69
24. ábra A sportszervezetek létesítményhasználati támogatása, 2015-2019, eFt.....	70
25. ábra A győri sportolókkal, csapatokkal kapcsolatos állítások elfogadottságának mértéke, százalék	83
26. ábra Az egyesületek bevételi szerkezete	88

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat A koncepció megalapozása során elvégzett primer adatfelvételek jellemzői	13
2. táblázat Győr városának egészségi állapotából fakadóan magukat korlátozottaknak érzők arányosan becsült létszáma, 2016	26
3. táblázat AZ EYOF Időskori Sportágválasztó programok az EESZI szervezésében	29
4. táblázat Győrben működő diáksport egyesületek 2015-2020	33
5. táblázat A győri női kosárlabda sportszervezeteinek intézményi beruházásai, 2015-2020	35
6. táblázat A SZESE közreműködésével elért beruházási célú központi pályázatok.....	37
7. táblázat: Utánpótlás sportolók létszáma korosztályonként, nemenként és sportáganként ...	39
8. táblázat: Versenysportolók száma 2020-ban	40
9. táblázat Győri élcapatok helyszíni átlag nézőszáma 2014 – 2019.....	43
10. táblázat Dobogós helyezések 2015-2020	46
11. táblázat A nemzetközi rendezvények Győrben 2015-2019.....	47
12. táblázat Kiemelt sportrendezvények Győrben sportáganként 2015-2019.....	48
13. táblázat A közösségi sport sportrendezvényeinek finanszírozási lehetőségei.....	51
14. táblázat Sportszervezeteknek kifizetett és pályázati kerete saját szervezésű rendezvényeikre, Ft	52
15. táblázat A hatások részletes vizsgálata során felhasznált állítások	54
16. táblázat Győr kiemelt sportberuházásai 2015-2020	57
17. táblázat Győr kiemelt létesítményei, sport-közparkjai	58
18. táblázat A kiemelt létesítmények kapacitás-kihasználtsága	59
19. táblázat A sportlétesítmények funkciói az egyes sportterületek vizsgálatában 2019.....	59
20. táblázat Rendezvények a kiemelt sportlétesítményekben 2019	60
21. táblázat Sportlétesítmények névadó szponzorai	61
22. táblázat A kiemelt sportszervezetek, 2015-2019.....	67
23. táblázat A sportszervezeti beruházások támogatása, 2015-2019	70

24. táblázat A SWOT-analízis elsődleges megállapításai	76
25. táblázat A győri versenyzők részvétele a nemzetközi rendezvényeken	84

1. Bevezetés

Győr Megyei Jogú Város középtávú sportfejlesztési stratégiájának megfogalmazását, ismert nevén a Sportkoncepció elkészítését ma már nem csak a helyi sportélet teljesítményének értékelése és az új sportcélok megfogalmazása teszi aktuálissá időről időre. Győrben már a korábbi tervezési időszakban is olyan, a sporton kívüli fejlesztési programokkal is sikerült közös, cselekvési szinergiákat teremteni, mint a városi *Integrált Településfejlesztési Stratégia*, vagy akár a 2030-ig előre tekintő *Településfejlesztési Koncepció* és ezen dokumentumokat megalapozó, a *Győr Megyei Jogú Város gazdaság és innováció-fejlesztési tevékenységeit megalapozó tanulmányok*.

Mindez a sport eredményessége mellett modern épített infrastrukturális környezetet teremtett és felhalmozott szervezési, szolgáltatói tudást eredményezett. Így jelen dokumentumban kifejezetten a hatékony, fenntartható alkalmazás, a megszerzett versenyelőny közép és hosszú távú szakértő menedzselése kerülhet a középpontba.

A kiugrás egyértelmű mérföldköve az *Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál* (EYOF) megrendezése 2017-ben, amely a várost rendkívül magasra, regionális vezetővé pozícionálta a sportban, a világszínvonalú épített sportinfrastruktúra hálózat, illetve legfőképpen a sportrendezvények szervezése területén, de akár szélesebb minősítési skálán is (pl. a városok versenyét minősítő legélhetőbb magyar városokat értékelő mutatórendszer tekintetében)¹. A siker azonban egyben felelősség is, amely most már a települési környezetből kilépve, jóval szélesebb versenypályán, makroregionális, nemzetközi térben kényszeríti ki reális célok meghatározását.

A dokumentum elkészítésére nem várt módon, ugyanakkor kifejezetten formálón tört rá a világjárvány, amelynek sportra kifejtett hatása azonnal és rombolóan jelentkezett. Várhatóan a kilábalás és újjáépítés jelen tervezési időszakot felölelően globálisan befolyásolja a sportot, így a tervezés folyamatában fontos hangsúlyozni a lehetséges megoldásokat, amelyek a válságot enyhíthetik és az ágazati rekonstrukciót támogatják.

¹ <https://www.portfolio.hu/ingatlan/20191218/ezek-2019-ben-magyarorszag-legelhetőbb-varosai-410661>

A *Sportkoncepció* középtávra (a 2021-2026 közötti időszakra vonatkozóan) határozza meg a város és vonzáskörzete vagy a fenti indoklást követve szélesebb regionális környezete sporttal kapcsolatos fejlesztéseinek irányait, figyelemmel az elmúlt időszak sporteredményességére, dinamikus társadalmi és gazdasági változásaira. Éppen ezért elszakadva a korábbi gyakorlatoktól ezúttal nem a megelőző koncepció(k) megújításával, hanem tudományos módszerek alkalmazásával és a kiemelt szereplők – elsősorban a győri polgárok, a sportszervezetek és oktatási intézmények, illetve a helyi vállalkozások – bevonásával végzett adatgyűjtésen és elemzésen alapul a város sportjövőjének megalkotása.

A bevezető végén köszönetünket kell megfogalmazni azon közel 2000 kedves sportszerető polgárnak, sportvezetőknek, oktatási intézmények vezetőinek és vállalatvezetőknek, akik a kérdéseket megválaszolták, így a sportstratégia megalkotásban minőségi segítséget nyújtottak.

1.1. A Sportkoncepció célja, alapelvei

A Sportkoncepció fő célja:

- a város sportjában rejlő tradíciók, értékek megőrzése, bővítése,
- a lakosság részére minél szélesebb körben az egészséges, mozgásgazdag életmód feltételeinek biztosítása,
- a városra és környezetének gazdaságára, a sporttársadalom által ható szinergikus fejlődési potenciálok kihasználása és bővítése.

Győr MJV Önkormányzatának sportpolitikai elve, hogy a sport valamennyi területét összefüggéseiben, az ágazati szakpolitikákkal együttműködve kezeli. A Sportkoncepció a sporttevékenység minden részterületét lefedi a kisgyermekektől a nyugdíjas évekig, az egészség megőrzését, fejlesztését szolgáló tevékenységtől az élsportig.

Mivel a sporttevékenységek egyes területei különböző módon és arányban hatnak a társadalmi és gazdasági fejlődésre, fontos a sporttevékenységek olyan szempontból történő meghatározását, amelyben az önkormányzati szerepvállalás figyelembe veszi a finanszírozás lehetséges, tervezhető forrásainak szerkezeti arányait. A globális és hazai sportban az utóbbi évtizedben végbement fejlődés megmutatta, hogy a *közösségi és élsportban* eltérő módon kalkulálható a források becsatornázási lehetősége mind az állam, mind a magánszféra oldaláról az egyes sportágak számára és a sport különböző területeire.

Jelen tervezési időszakra az önkormányzat – figyelemmel a számára előírt jogszabályokra és kötelezettségekre – tervezhető, kiszámítható szerepvállalást határoz meg a sporttevékenység minden területén, azaz

a közösségi sportban:

- a lakossági és szabadidősport
- az oktatási rendszerek (óvodai, diák, egyetemi-főiskolai) sportja
- a fogyatékkal élők sportja
- az idősek sportja és
- a versenysport utánpótlásképzésének sportja

terén.

definiálja továbbá az önkormányzat szerepvállalását az élsportban.

A Sportkoncepció céljait az európai irányadó fejlesztési dokumentumokkal összhangban fogalmazza meg, az Európa Tanács által 1992-ben elfogadott, majd 2001-ben átdolgozott *Európai Sport Charta* és az Európai Bizottság 2007-es *Fehér Könyve* alapján. Feladatait az egyetemes magyar sport fejlesztésének érdekében², a nemzeti sportköztestületekkel³ a sportági szakszövetségekkel és a sportszervezetekkel együttműködve dolgozza ki.

Meghatározott eszközrendszerével fokozottan biztosítja a környezetet a lakosság egészségének és teljesítőképességének megőrzéséhez, fejlesztéséhez. Mivel napjainkra a sporttámogatások jelentősége a településfejlesztésben is vitathatatlan, fontos, hogy a sportstratégia illeszkedjen a lokális integrált és ágazati koncepciókhoz, a közös feladatvállalás, a koncepcionális célok elérésében.

A Sportkoncepció feladata tehát, hogy a fenti elvek mentén a sport globális, országos és helyi helyzetét megvizsgálva, s összevetve a helyi adottságokkal és lehetőségekkel, kidolgozza

² Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia

³ Magyar Olimpiai Bizottság, Magyar Paralimpiai Bizottság, Nemzeti Versenysport Szövetség, Nemzeti Diák, Hallgató és Szabadidősport Szövetség, Sport Állandó Választott Bírósága

Győr sportpolitikájának prioritásait, meghatározza az ezek megvalósításához szükséges feladatokat mind szervezeti, mind finanszírozási szempontból.

1.2. Az önkormányzati sportfejlesztések jogszabályi környezete

Az Európai Unió pontos direktívákat nem fogalmaz meg az ún. *soft law* szabályozási körben maradva, a tagállami-önkormányzati szubszidiaritást biztosítva, a Charta és a Fehér Könyv orientációival kíván hatást gyakorolni.

Az irányadó legfontosabb jogforrások (törvények, rendeletek és egyéb jogforrások):

- 2012. január 1-től lépett hatályba Magyarország Alaptörvénye, melynek XX. cikke deklarálja a testi és lelki egészséghez való alapvető jogot.
- A sportról szóló 2004. évi I. törvény, hatályos szövege, melyben Magyarország Országgyűlése kinyilvánította, hogy a „nemzet közössége a test művelését, a sportot, a nemzet alapértékének, kívánatos célnak tekinti”.

E törvény határozza meg továbbá az önkormányzat feladatait az 55. § (1-6) bekezdésben:

(1) A települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára –:

- a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,*
- b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,*
- c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,*
- d) megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.”*

„(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben foglaltakon kívül – a köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint – biztosítja az önkormányzati iskolai

sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket."

„(6) Az e törvényben meghatározott feladatai alapján a tízezernél több lakosú helyi önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi adottságoknak megfelelően a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.”

- 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról című programot, amiben az önkormányzatok feladatai közé sorolja:

a sportlétesítmények működtetését,

a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatását, az esélyegyenlőség kialakítását,

a szabadidősport szervezését,

a sport pénzügyi, tárgyi, személyi feltételrendszerének biztosítását,

hazai és nemzetközi sportesemények rendezésének támogatását,

figyelmet kell fordítani az iskolai és iskolán kívüli sportra,

versenysport fejlesztésénél figyelembe kell venni a helyi tradíciókat, értékeket.

- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (II. Fejezet, Feladat - és Hatáskörök / területfejlesztések, sport, ifjúság ügyek).
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény.
- Győr MJV Önkormányzatának 14/2015. (III. 27.) rendelete az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatairól és azok ellátásáról.
- 52/2015. (III. 27.) közgyűlési határozat – Sportkoncepció 2015 – 2020.
- Győr város hatályos költségvetési rendelete.
- 22/2020. (II. 28.) kgy. határozat, Győr Megyei Jogú Város 2020. évi élősport támogatási rendszerének meghatározása és a pályázati kiírás elfogadása.
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, amely minden sportszervezetet és minden sportterületet érint.

- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. év I. törvény, kiemelten a hivatásos sportban.
- Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény, a nem gazdasági társaságként működő sportszervezetek számára.
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és információszabadságáról.
- A 2017. évi LX. törvény a választott bíraskodásról, szoros összefüggésben hozták létre a sport területén a Sport Állandó Választott Bíróságát. A Választott Bíróság, amely a Magyar Olimpiai Bizottság keretén belül függetlenül működik és minden sportszervezet számára biztosítja a lehetőséget a sporttal kapcsolatos jogviták rendezésére.
- 54/2004. (III. 31.) kormányrendelet a sportrendezvények biztonságáról,
- 9/2004. (III. 12.) kormányrendelet a sportfegyelmi felelősségről,
- 43/2011. (III. 23.) kormányrendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól,
- 157/2004. (V. 18.) kormányrendelet a sport területén képesítéshez kötött tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítések jegyzékéről, kiemelten az ún. TAO-s és egyéb pályázati finanszírozással működő sportágakban.
- A Kormány 26/2020. (II. 25.) kormányrendelete a látvány-csapatsportok támogatására nyújtható támogatási keretösszeg megállapításáról szóló 39/2019. (III. 7.) Korm. rendelet módosításáról.
- A Kormány 25/2020. (II. 25.) kormányrendelete a látvány-csapatsport támogatását biztosító támogatási igazolás kiállításáról, felhasználásáról, a támogatás elszámolásának és ellenőrzésének, valamint visszafizetésének szabályairól szóló 107/2011. (VI. 30.) kormányrendelet módosításáról.
- Az Európai Unió Általános Adatvédelmi Rendelete (GDPR), kiterjed a sportszervezetekre, így a sportegyesületekre, sport alapítványokra, sportvállalkozásokra. Minden jogi személy a saját adatkezelési, adatfeldolgozási, adattovábbítási és adatvédelmi folyamatainak megfelelőségéért másoktól függetlenül anyagilag felelős. Azok a sport szervezetek melyek nem hoztak létre saját adatvédelmi folyamatokat és ezeket nem tartják be, büntetéssel sújthatók és működésük is veszélybe kerülhet.
- 284/2020. (VI. 17) kormányrendelet a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti kormányrendeleti szabályokról.

- Kapcsolódó törvények, rendeletek, melyek a sport szabályozásához szükségeltetnek, de nem az önkormányzatok feladat - és hatáskörébe tartoznak. (Btk. Ptk. Civiltörvény. Cnytv. Ctv. ... stb.)

Mindezek összhangban az uniós ajánlásokkal, GDPR, Európai Sport Charta – Etikai Kódex (1992 2002. évi átdolgozás), Fehér Könyv a sportról (2007).

Az Európai Sport Charta alapelvei közül az 1. cikkelyben megfogalmazottakat célszerű figyelembe venni:

„A sport az emberi fejlődés fontos tényezője, ezért támogatása és fejlesztése érdekében a kormánynak minden szükséges intézkedést meg kell tennie abból a célból, hogy e charta előírásait, a Sport Etikai Kódexében lefektetett elvekkel összhangban alkalmazzák...”

1) Minden egyén számára lehetővé kell tenni a sportolást:

b) Mindenki számára biztosítani kell biztonságos és egészséges környezetben a sportolási és rekreációs lehetőséget; és együttműködésben a megfelelő sportszervezetekkel:

2) Védni és fejleszteni kell a sport erkölcsi és etikai alapjait, a spottevékenységekben részt vevő emberi méltóságát és biztonságát, megvédve a sportot és a sportolókat minden politikai, kereskedelmi, pénzügyi manipulációtól, megalázó és méltóságot sértő gyakorlattól, a doppingszerek használatától, valamint a szexuális jellegű visszaélésektől, különösen, ami a gyermekek, a fiatalok és a nők zaklatását illeti.”

Az Amszterdami Szerződés (1997.) mely a sportról csatolt dokumentumban nyilatkozik elsőként (**Declaration on sport**), továbbá az első olyan nemzetközi, hivatalos dokumentum mely kiemeli a sport társadalomra gyakorolt kedvező hatását.

1.3. Önkormányzati sportfeladatok, a Sportkoncepció prioritásai

A modern sport belső és globális fejlődése során a kezdeti civil élsportból mára széles tömegek mindennapi tevékenységévé vált. Az oktatás-nevelésügy, a népegészségügy részeként, mozgáskultúra alapjaként értékelhető, elsődleges funkciója minden korosztályban és minden területén az életminőség javítása. Dinamikus társadalmi és földrajzi expanziójával jelentősége a kormányzati bel- és külpolitikában is felértékelődött, fokozatosan beépült a helyi és nemzeti kormányzásba. Már több, mint tíz éve hazánkban is kiemelt stratégiai

ágazat, amely egyben kiemelt közforrásokat is jelent a sport számára. A kormányzati kiemelés azonban nem jelenti a sport civil jellegének megszűnését, így az önkormányzati feladatokban is a civil értékteremtés támogatása az elsődleges.

A sport fejlődése azonban kettős, a civil társadalmi értékek szélesedése mellett erőteljes üzleti, gazdasági tevékenységet is jelent elsősorban az élsport, a hivatásos sport globalizálódása által. A hivatásos sportot működtető szervezetek, egyesületek, gazdasági társaságok könnyedén találhatnak közös célt, és együttműködő partnerei lehetnek az önkormányzatoknak. A látványsportok médiaképességére építve az üzleti haszon és civil értékek közösen kerülnek a felszínre, így a sport minden területén, széles környezetben és mindenki számára jelenthet értékteremtést a városban.

Győr olyan nagytérségben kíván meghatározó szerepet betölteni, amely folyamatosan és dinamikusán változik, így hatásrendszerei is folytonos reagálást követelnek meg a város részéről. Mindezt figyelembe véve a tervezés nem állhat meg, fenntartva a készséget, folyamatosan keresni kell az alkalmazkodást, az újabb és újabb beavatkozási irányokat minden ágazatban.

A sportban is tapasztalhatóak e változások, egyes sportágak fejlődnek, berobbannak (strandsportok, e-sport, darts), mások visszaeshetnek a magas, első sorban piaci kihívásokban diszkriminálódva (triathlon). Példa erre, hogy a csapatsportokat tekintve Győrben a női kézilabda stabil, európai csúcsteljesítménye mellett a női kosárlabda az első osztályban, a férfi kézilabda második szintű élcsapatként nyújt tervezhető minőséget, míg a futsal visszaesése után a város labdarúgásában reménykeltő változások történtek.

Az egyéni sportágakban is tapasztalható, hogy az alkalmazkodásban változó sikerességgel, eredményekkel teljesítettek egyesületek, sportágak. Számos európai és világsikerben képviselték a várost az úszók, a kajak–kenusok, az evezősök és a nemzetközi eredmények mellett az országos pontversenyben dobogós és első helyekkel bizonyították képzési rendszerük, szervezeti működésük magas szakmai színvonalát. Továbbá judóban, szertornában is sikerült olimpiai kvalifikációra esélyes versenyzőket nevelni; ökölvívásban, súlyemelésben, atlétikában pedig korosztályos és felnőtt országos bajnoki érmekeket szerezni.

Látható tehát, hogy a városi sport fejlődési pályája, az azt mozgó és alakító faktorokkal egy permanensen átrendeződő terület, amelyben rendkívül nehéz a célokban és a feladatokban középtávú prioritásokat megfogalmazni.

A sporttevékenységek az egyes sportágakban vagy különösen a csapatsportokban akkor képviselnek minőséget, termékként akkor tudnak a legkönnyebben nemzetközi szinten is versenyképessé válni, ha hagyományukban, egyfajta lokális beágyazottságban fejlődhetnek. A „*lokális sporttradíciókra*” alapozva nemcsak az adott sportágban dolgozók, hanem a fogyasztók generációi is egymást követve koncentrálnak és öröközik át a tudást, szakértelmet és biztosítják hosszú távon a sikerességet és az elkötelezett identitású szurkolói-fogyasztói tömegeket a sportágak számára. A *sportági tradíció* olyan előny tehát, amely még sikertelenség esetén is megmarad és támogatja a megújuló sportági szakmai lehetőségeket. Jó példaként említhető a férfi kézilabda és az úszósport dinamikus újraépülése és sikerei az utóbbi 5-6 évben. A minőség tehát alapfeltétele a magánszféra szponzoráló és a közszféra támogatói hátterének a sportág számára.

Fontos szempontként kell kiemelni az egyes sportágakban tevékenykedő helyi egyesületek és az országos szakszövetségek együttműködésének színvonalát, hiszen a sportszervezetek a fejlesztési programok kezdeményezői, így a források megszerzésének fontos szereplői, amelyet az önkormányzati tervezésben is érdemes figyelembe venni.

Nem hagyható figyelmen kívül és már az előző tervezési programban új elemként megjelent a város sportgazdaságának tervezése, ágazati lehetőségei elsőként hazai dimenzióban. A város számára éppen a 2017-es sikeres EYOF felkészülés és rendezés teremtette meg azt a korszerű infrastrukturális hálózatot és szolgáltatói tudásbázist, amely lehetőséget, versenyelőnyt biztosít a városnak további termelési, szolgáltatói funkciók kiépítésére, bekapcsolására a széleskörű hazai és nemzetközi hasznosításba. Mindezt szakértői képzettséggel rendelkező menedzsmenttel lehet érvényesíteni, irányt szabva a sporttevékenységek fejlesztésének már a jelen tervezési időszakban is.

A fenti változásokat, adottságokat és kapacitásokat figyelembe véve az Önkormányzat a helyi sporttevékenység támogatása során arra törekszik, hogy megőrizze a város sporttörténeti hagyományait, biztosítsa a helyi társadalom sport iránti igényeinek kielégítését, lehetőséget teremtsen szabadidejének aktív eltöltésére és egészségének megőrzésére, fejlesztésére. Ebben az oktatási rendszerek reguláris sportja, az óvodai - iskolai testnevelés, a diák- és egyetemi sport szilárd alapot jelent, amelyre a sport más spektrumai is épülhetnek, úgymint az:

- *Egészségsport* prevenció, nevelő és fejlesztő programjai, a helyi és nemzeti egészséges társadalom építésében, amely új szemlélettel, a betegségek kezelését, gyógyítását megelőzve az egészség megőrzését, fejlesztését helyezi fókuszába. Az Önkormányzat ezen a területen a szemlélet- és az életmódváltásra ható kommunikációval és az infrastrukturális környezet fejlesztésére összpontosítva kívánja elérni, hogy a győri polgárok az egészséges életmódra történő váltást fokozatosan beépítsék mindennapjaikba. Felhívja a vállalatok figyelmét, hogy Társadalmi Felelősségvállalási Programjuk⁴ szélesítésével a sportolás elérhetőségét támogassák, segítsék munkavállalóik számára.

A fiatalok sportolásra nevelése mellett, az időskorúak védelme, aktivitásuk, egészségük megőrzése, közös élmények biztosítása, életminőségük javítása érdekében is sportélményeket biztosító foglalkozásokat, rendezvényeket kell szervezni. Az idősök növekvő aránya a helyi társadalomban megköveteli a külön gondoskodást, továbbá a közös felelősség mellett aktivizálásuk jelentős értéket is jelenthet a város számára.

A fogyatékkal élők sokak számára kevésbé ismert világára az Önkormányzat egyre nagyobb, szélesebb figyelmet kíván fordítani, a sporttal is aktivitásukat segíteni, fokozni. Ha a lokálisan akadályozott emberek fizikai aktivitását, sőt rendszeres, akár versenyeket, versengéseket is magában foglaló sportolásukat segíti, esélyegyenlőségük biztosítását lehet magasabb szintre emelni. Fontos, hogy a képviseletüket biztosító szervezetekkel tovább erősödjön a kapcsolatfelvétel, szélesedjen a láthatóság, az együttműködés, hiszen a fogyatékoság tekintetében hazánkban a lakosság 10%-a érintett⁵.

- A *szabadidő aktív eltöltésének* programjaiban gyakran a helyi sportszervezetek is partnerek, hiszen számos esetben működnek az élsportra felkészítés mellett, „amatőröket” foglalkoztató és amatőr szakosztályokat fenntartó egyesületek. Közösségi programjaiknak része ugyan a versengés, de a győzelem, az esetleges magasabb osztályokba feljutási cél háttérbe szorul. Teniszben, kajak-kenuban,

⁴ Corporate Social Responsibility

⁵ KSH Mikorocenzus 2016

úszásban, labdarúgásban és kosárlabdában is amatőr bajnokságokon, kupákon versengenek szervezeten polgáraink. Számukra - együttműködve a sportszervezetekkel - szélesíteni kell a sportági és programkínálatot. Győr jelentős sportturisztikai célponttá is vált, ahol a versenysport mellett a szabadidő sportolók is minőségi környezetben, közparkokban, fürdőkben, fedett és szabadtéri sportpályákon, védett kocogó pályákon, lovagló területeken, horgásztavaknál, szabad strandterületeken aktívan kapcsolódhatnak ki az idelátogatók és teremthetnek sportbarátságot a sportot szerető győriekkel.

- *A fiatalok rendszeres sportra nevelése, versenyeztetése* az élsportra nevelés mellett, jelentős szerepet tölt be az erkölcsi nevelésben és a személyiség formálásában. Az olimpiai eszme, a lokálpatriotizmus, a nemzeti tudatnak a közösségekért való békés versengésben történő erősítése kiemelten értékelődik fel napjainkban. A sporttevékenység gyakorlása során nem létezik különbségtétel a sportolók között bőrszín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb nézet, társadalmi háttér, nemzeti kisebbséghez való tartozás, vagyoni, születési helyzet alapján. A sport elősegítheti a társadalmi mobilitást, a későbbi civil életben is jól használható kompetenciákkal építi, társadalmi tőkével gazdagítja, segíti a fiatalokat. A széles mozgáskultúra, mozgásműveltség, fizikai cselekvésbiztonság hosszú távon alapozhatja meg az egyén helytállását, terhelhetőségét, (át)képezhetőségének rugalmasságát a munka világában.

Az Önkormányzat támogatja rendszeres sportolásban, aktív és eredményeket is elérő sportszervezetek működését, továbbá a kiemelkedő tehetségek példamutató sportolását. Olyan partnerségekre törekszik, ahol az egyes sportterületek és sportszervezetek együttműködve, egymást segítve közös célok meghatározásával kívánnak a város sportfejlesztésében cselekedni, feladatokat megoldani. Jelen tervezési időszakban a nyári olimpia (2024 Párizs) is meghatározza a fejlesztési programot. Így különösen fontos, hogy a lehetőségek, kapacitások számbavételével, reális célokkal, teljesíthető feladatokkal tudjon a város sportja fejlődni, előre lépni. Éppen ezért a dokumentum elkészítéséhez a város eddigi eredményeit bemutató, tudományosan is elemezhető, értékelhető pontos adatok megszerzésére is vállalkozott az Önkormányzat, amihez ezúton is köszöni polgárai és sportszervezetei, intézményei és az itt működő vállalatok segítségét, lelkes együttműködését.

1.4. A koncepció elkészítésének módszertani alapelvei, felhasznált és kapcsolódó adatforrások

A koncepció elkészítése során két általános alap volt meghatározó. Ezek közül az első a participációs tervezés szabályainak érvényesülése, amelynek segítségével az anyag kialakítása során fel lehetett térképezni az ágazat kulcsszereplőinek, illetve a koncepció elsődleges érintettjeinek helyzetét, problémáit, valamint lehetőség nyílt arra, hogy a célok között is megjelenítsük azokat a szükségleteket, amelyek a primer adatfelvételek során kerültek felszínre. A másik alapelv a horizontális együttműködés, amely jelen esetben azt jelenti, hogy a sportkoncepció tekintettel van az Önkormányzat egyéb ágazati vagy komplex startégiáinak célkitűzéseire, valamint adott esetben illeszkedik azokhoz.

1.4.1. Adatforrások, adatfelvételek

A koncepció készítéséhez primer és szekunder adatforrások egyaránt felhasználásra kerültek, előbbiek esetében az elsődleges cél a fentiekben már említett participációs tervezés, míg utóbbiak elsősorban a helyzetfelmérésben feltárt folyamatok és kapacitások pontos leírását, regisztrációját szolgálják.

A szekunder adatok és azok forrásai alapvetően két csoportba sorolhatók. Az első csoportba az általános társadalmi-gazdasági környezetet leíró mutatókészletek tartoznak, amelyek segítségével kép adható a Győrre jellemző demográfiai folyamatokról, a társadalmi szerkezet, életminőség és jövedelemfelhasználás alapvető jellemzőiről, valamint az infrastruktúra és az intézményrendszer azon elemeiről, amelyek a sporttevékenységgel, illetve a sportrendezvények társadalmi-gazdasági hatásaival kapcsolatba hozhatók. Ezen adatok elsődleges forrásai olyan szakstatistikai, illetve területi statisztikai adatbázisok, amelyek egységes keretben, longitudinális elemzésre alkalmas módon szolgáltatnak települési szintű adatokat. A másik csoportot olyan adatforrások jelentik, amelyek tartalma közvetlenül reflektál Győr sportéletére az intézményrendszer, a sportrendezvények, valamint a sporttámogatások rendszerének tekintetében. Az ilyen jellegű adatok elsődleges forrása az Önkormányzat saját adatbázisa, de emellett felhasználásra került számos specifikus

adatkészlet, amelyeket főként egyesületek, illetve létesítmények fenntartói bocsátottak rendelkezésre.

A primer adatfelvételek megtervezése során fontos kritérium volt, hogy az információgyűjtés során a kulcsszereplők, illetve a koncepció által érintettek minél szélesebb köre legyen elérhető, bevonható. Az elsődleges módszer a kérdőíves adatfelvételi technika volt, amelynek segítségével nemcsak az általános problémafeltárás volt lehetséges, hanem a kapott információk jelentős részének kvantifikálása is. A koncepció kidolgozásának folyamatában kérdőíves vizsgálatokkal három szereplői csoportot; a lakosságot, a sportegyesületeket, illetve az oktatási intézményeket céloztuk meg, négy kérdőíves vizsgálatot lefolytatva (a sportszervezeti kérdőívek esetében egy általános, illetve egy specifikus adatfelvétel történt, utóbbi a látványsportágakban érdekelt sportszervezeteket célozta). A kérdőíves adatfelvételek online módszerrel történtek. Az alábbi táblázatban láthatók az adatfelvételek alapvető tartalmi, illetve technikai jellemzői.

1. táblázat A koncepció megalapozása során elvégzett primer adatfelvételek jellemzői

Adatfelvétel	Elemzésre alkalmas esetszám	Főbb tartalmi elemek
<i>Lakossági</i>	1 141	• szocio-demográfiai jellemzők • sportolási, sportfogyasztási szokások • Győr sportéletével kapcsolatos vélemények • sportági preferenciák • a nemzetközi sportrendezvények hatásaival kapcsolatos vélemények
<i>Intézményi</i>	32	• létesítmények állapota, kihasználtsága • humán erőforrás • tanulók sportaktivitása • részvétel, közreműködés a városi sportrendezvényeken
<i>Sportszervezeti</i>	47	• sportolói létszámok • eredmények • együttműködések • létesítmények használata
<i>Sportszervezeti (látványsportágak)</i>	18	• pályázati gyakorlat • támogatások felhasználása

A kvantitatív adatfelvételek mélyinterjúkkal egészültek ki a koncepció megalapozásának szakaszában, amelyek elsősorban az Önkormányzat sporttal kapcsolatos elképzeléseit, tevékenységét kívánták feltárni.

1.4.2. Kapcsolódás az általános és ágazati stratégiai dokumentumokhoz

A koncepció készítése során áttekintésre kerültek az Önkormányzat azon érvényben lévő általános, illetve ágazati stratégiái, koncepciói, amelyek célkitűzései, fejlesztési prioritásai tekintetében kapcsolódási pontok azonosíthatók jelen koncepcióval, valamint érintik azon célcsoportokat, amelyek kiemelt érintettjei a sportfejlesztéseknek. A tervezés során felhasznált és áttekintett stratégiai anyagok a következők:

- Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Győr Megyei Jogú Város Gazdasági Programja
- Győr Megyei Jogú Város Ifjúsági Koncepciója és Cselekvési Terve
- Győr Városi Egészségfejlesztési Terv
- Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben
- Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Civil Koncepciója

A települési szintű stratégiák áttekintésén túl elemzésre kerültek olyan, nem az Önkormányzathoz kapcsolódó anyagok is, amelyek hatóköre túlmutat a városon (Modern Városok Program, Nemzeti Sportstratégia, Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia).

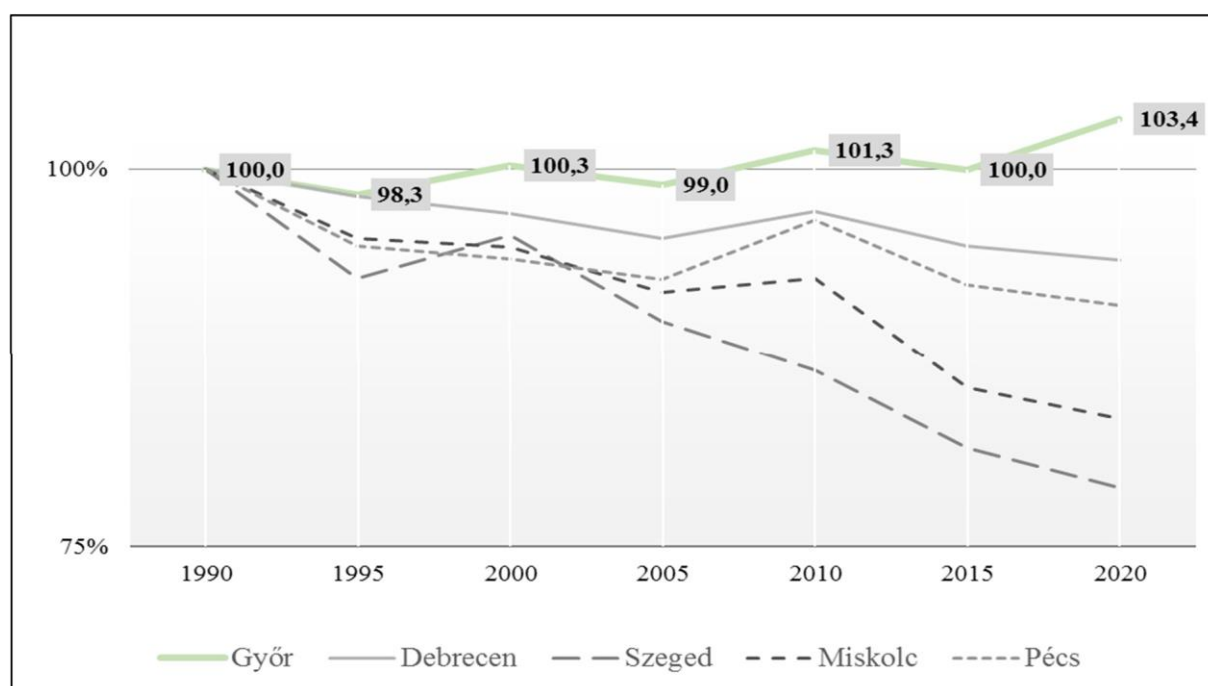
2. Helyzetelemzés

2.1. Győr a legfontosabb társadalmi-gazdasági jelzőszámok tükrében

2.1.1. Népesedési folyamatok

Győr népessége az elmúlt három évtizedet tekintve alapvetően stagnáló tendenciát mutat, nem képez kivételt ez alól a 2012-2020 között eltelt időszak sem. A lakónépesség száma 2020 január 1-jén 132 038, az állandó népességé pedig 125 139 volt, előbbi 1,9%-os növekedést, utóbbi valamivel kisebb mértékű csökkenést jelent 2011-hez képest. Mind a hosszú, több évtizedes trend, mind az elmúlt fél évtized folyamatainak tekintetében kijelenthető, hogy a város népességszámának alakulása karakterisztikus eltéréseket mutat a többi hazai regionális központtal való összevetésben; a nagyvárosok jelentős ütemű népességcsökkenése Győr esetében nem mutatkozik meg /1. ábra/.

1. ábra Az öt legnagyobb vidéki nagyváros lakónépességének alakulása, 1990-2020
(1990=100%)

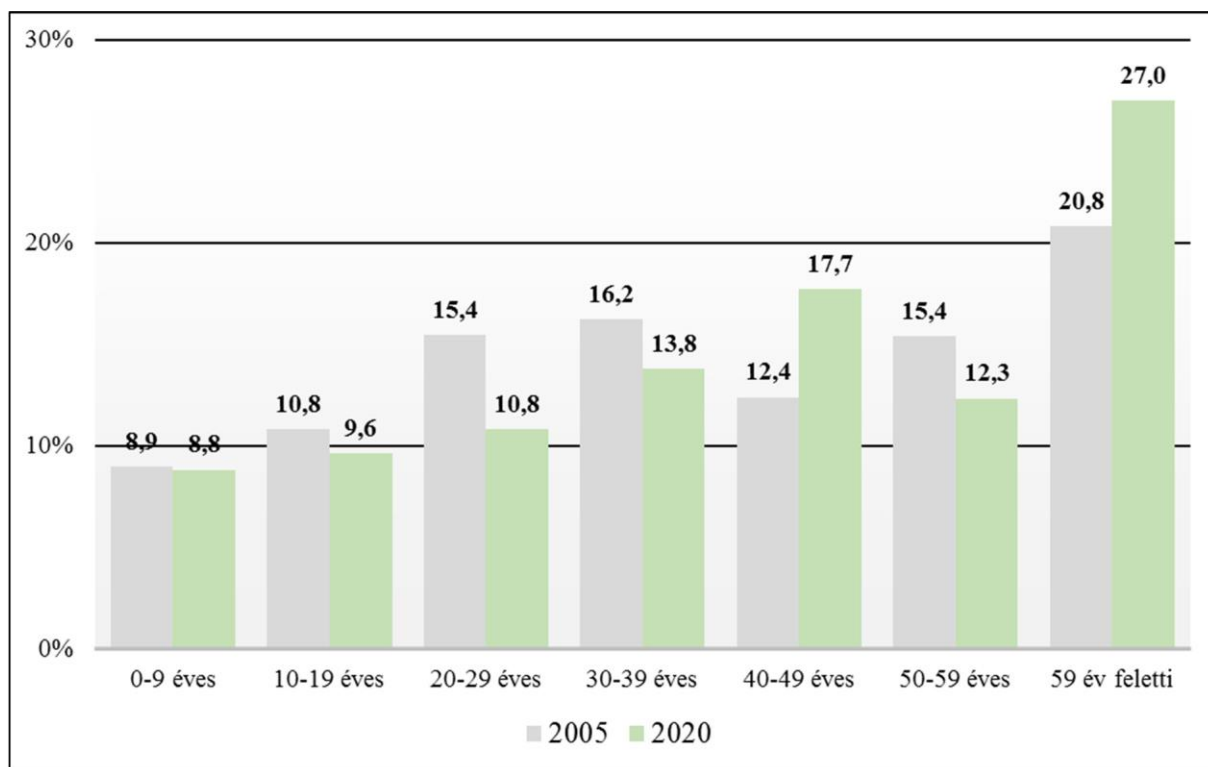

Forrás: KSH T-STAR

A népesség korszerkezetének alakulása tekintetében két erős tendencia mutatkozik meg az elmúlt időszakra vonatkozóan /2. ábra/:

1. Az előregedés folyamatai az elmúlt évtizedet tekintve az országos trendeknél gyorsabb üteműek. 2020-ban mind a 60, mind a 65 év feletti népesség aránya meghaladja az országos mutatót.
2. Növekedés és többlet mutatkozik a 40-49 éves korosztály esetében, amelynek elsődleges oka a vándormozgalom hatásaiban keresendő. A pozitív vándorlási folyamatok érintettje elsősorban a fiatal aktív korosztály, közülük tevődik ki a városba költözők többsége; ez a trend középtávon érezteti a hatását a győri népesség korszerkezetének átalakulásában.

2. ábra A győri népesség korszerkezetének alakulása, 2005-2020

Forrás: KSH T-STAR

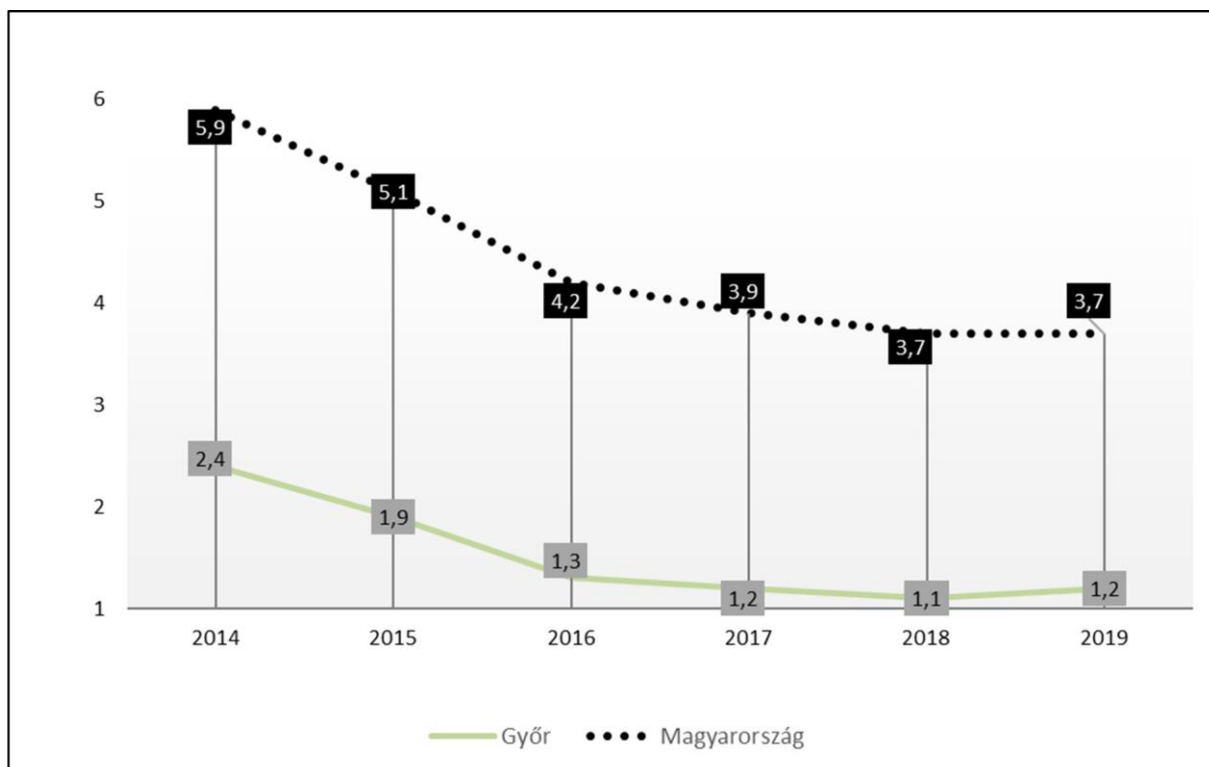
A népességszerkezet városon belüli polarizációja is jól érzékelhető tendencia az ezredfordulót követően. A belső lakóövezetek egy része (Belváros, Gyárváros, Nádorváros), valamint a lakótelepek esetében a népességszám stabil csökkenését, a külső lakóövezetek esetében pedig növekedést tapasztalhatunk. Ezek a folyamatok együtt járnak a korszerkezet látványos átalakulásával is a belső lakóövezetek népessége az előregedés jelentős mértékét mutatja.

2.1.2. Foglalkoztatás, munkanélküliség

Országos összehasonlításban, illetve a többi megyei jogú város adataival összevetve a foglalkoztatás mértéke Győrben kiemelkedőnek tekinthető. Az aktivitási rátával kapcsolatos legutolsó pontos települési adatok a 2011-es népszámlálásról állnak rendelkezésre, ez alapján a foglalkoztatottság mértéke az aktív korosztályban Győrben 61,9% volt, amely jelentősen meghaladta az országos mutatót (55,4%). Az adófizetők aktív korú népességéhez viszonyított aránya alapján becsülhető foglalkoztatási ráta segítségével vizsgálhatók az elmúlt évek tendenciái, melyek a magasabb aktivitási ráta tartós meglétét mutatják a 2011-et követő időszakban is.

A munkanélküliség tekintetében Győr az országos mutatónál jelentősen kedvezőbb adatokkal rendelkezik. A trendek követik az országosan tapasztalható tendenciákat, az elmúlt évtizedet tekintve elmondható, hogy az országos és a győri ráta közötti eltérés stabilnak mondható, 3 százalékpont körül alakul /3. ábra/.

3. ábra A munkanélküliségi ráta alakulása Magyarországon és Győrben, 2007-2019

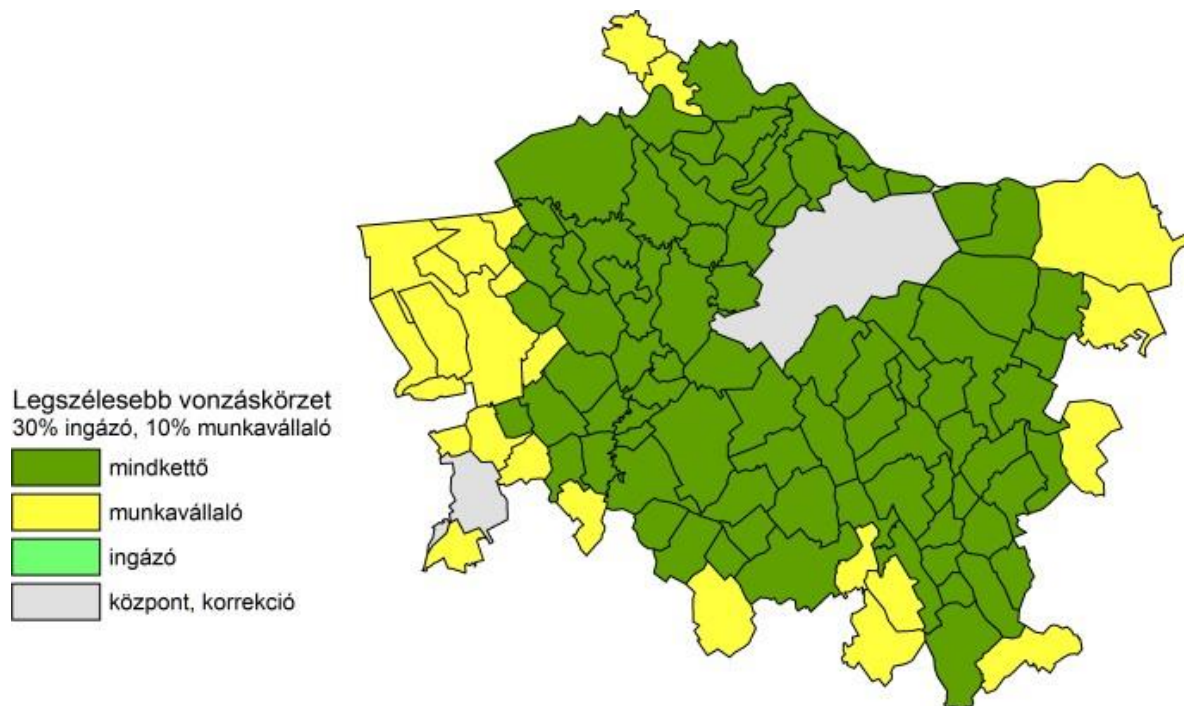

Forrás: NGM, KSH T-STAR

Győr jelentős munkaerő-vonzásközpontnak tekinthető; a 2011-es népszámlálás alapján Székesfehérvárral együtt a legtöbb napi ingázót foglalkoztató vidéki település a városba

naponta bejáró munkavállalók száma meghaladja a 30 000 főt. Ennek megfelelően az ingázási vonzaskörzet kiterjedtnek tekinthető több, mint 100 település sorolható abba a körbe, melynek elsődleges munkaerő-vonzásközpontja Győr /4. ábra/.

4. ábra Győr elsődleges munkaerő-vonzaskörzete

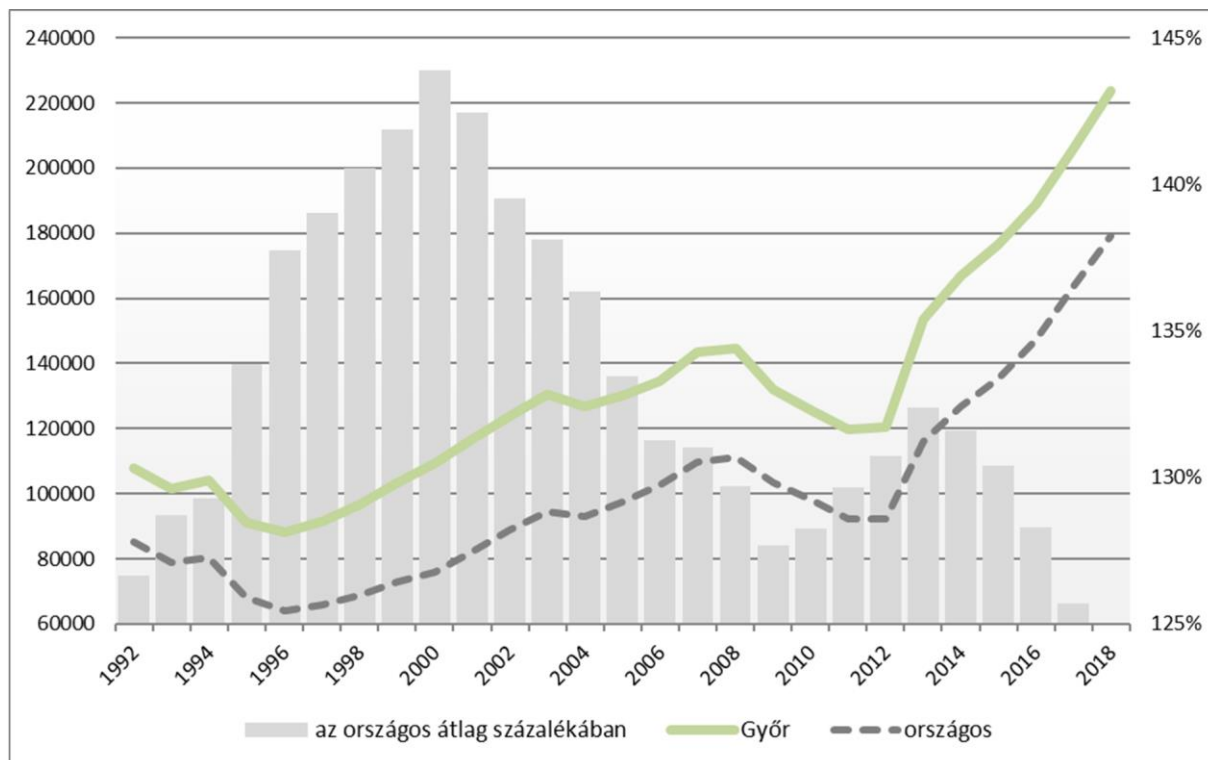
Forrás: KSH Népszámlálás települési ingázási mátrix alapján saját szerkesztés

2.1.3. Jövedelem, életminőség

Az egy főre jutó jövedelem tekintetében Győr szignifikánsan az országos átlag feletti mutatókkal rendelkezik, az elmúlt tíz évet tekintve a jövedelemszint az országos mutató 130%-a körül alakul, a változási tendenciák az országos trendeket követik /5. ábra/. A jövedelmi viszonyok belső megoszlásáról pontos, aktuális adatok nem állnak rendelkezésre, viszont a népszámlálási adatok, valamint egy 2013-ban a városban folytatott nagymintás kérdőíves vizsgálat⁶ eredményei azt támasztják alá, hogy a jövedelmi polarizáció mértéke az országosan tapasztalhatónál kisebb mértékű.

⁶ A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze (TÁMOP-4.2.2. A-11/1/KONV-2012-0010) kutatási program keretében lebonyolított lakossági kérdőíves adatfelvétel

5. ábra Az egy főre jutó belföldi jövedelem alakulása Győrben és Magyarországon, 1992-2018 (az értékek 1992-es bázison a fogyasztói árindex változásával normálva)

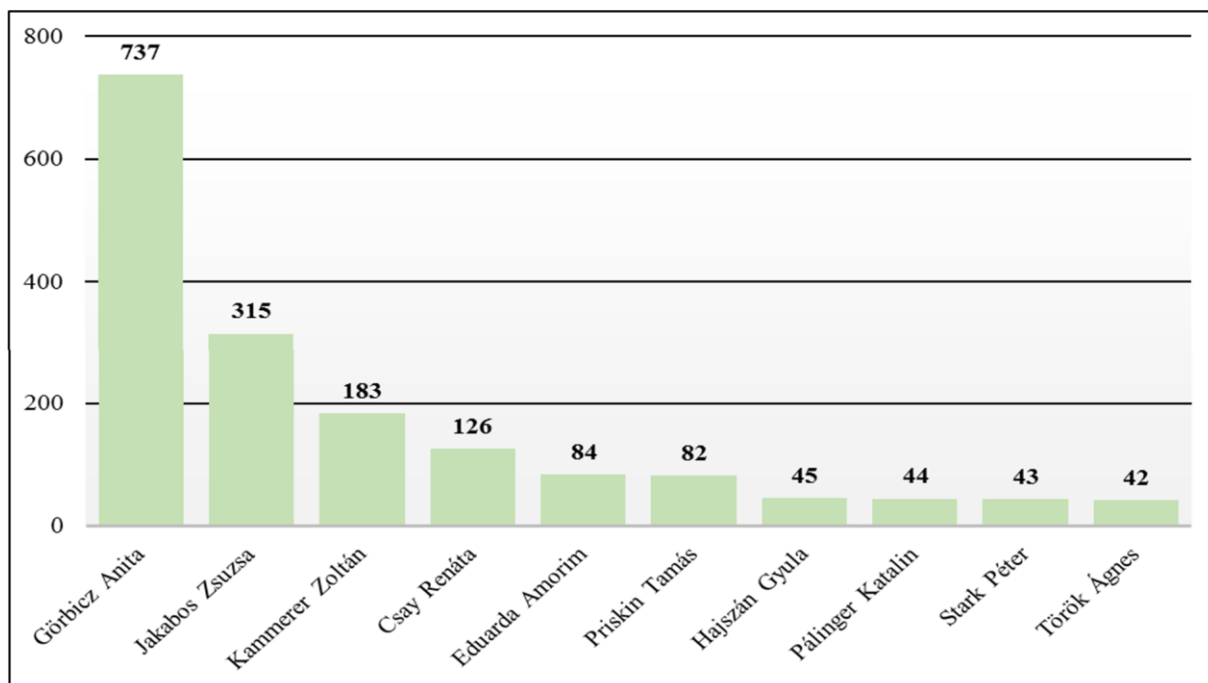
Forrás: NAV SZJA, KSH STADAT

2.2. Győr sportjának elemzése területei szerint

A területek szerinti elemzés bevezetésében kerül bemutatásra a győri lakosok véleményét tükröző lakossági kérdőív eredményeiből a város sportéletével kapcsolatosan. Azok a kérdések és válaszok találhatók, amelyek jó áttekintést adnak arról, hogy a lakosok mely sportolókat ismerik, és ki az a győri sportoló, akit példaképként állítanának a felnővekvő generáció számára, mely sportágakat követik, mely sportág sportrendezvényeit részesítik előnyben és mennyire elégedettek a rendelkezésre álló sportolási lehetőségekkel, más szolgáltatásokhoz viszonyítva.

A sport társadalmi hatásai között a szemléletformálás, a példakép állítás kiemelten fontos terület, ezért a lakossági megkérdezés értékes eredménye, hogy a kitöltők mely sportolókat tekintik a leginkább népszerűnek, és kit, mely győri sportolót állítanak példaképként a felnővekvő generáció számára.

6. ábra A legnépszerűbb győri sportolók a lakosság megítélése alapján, említések száma

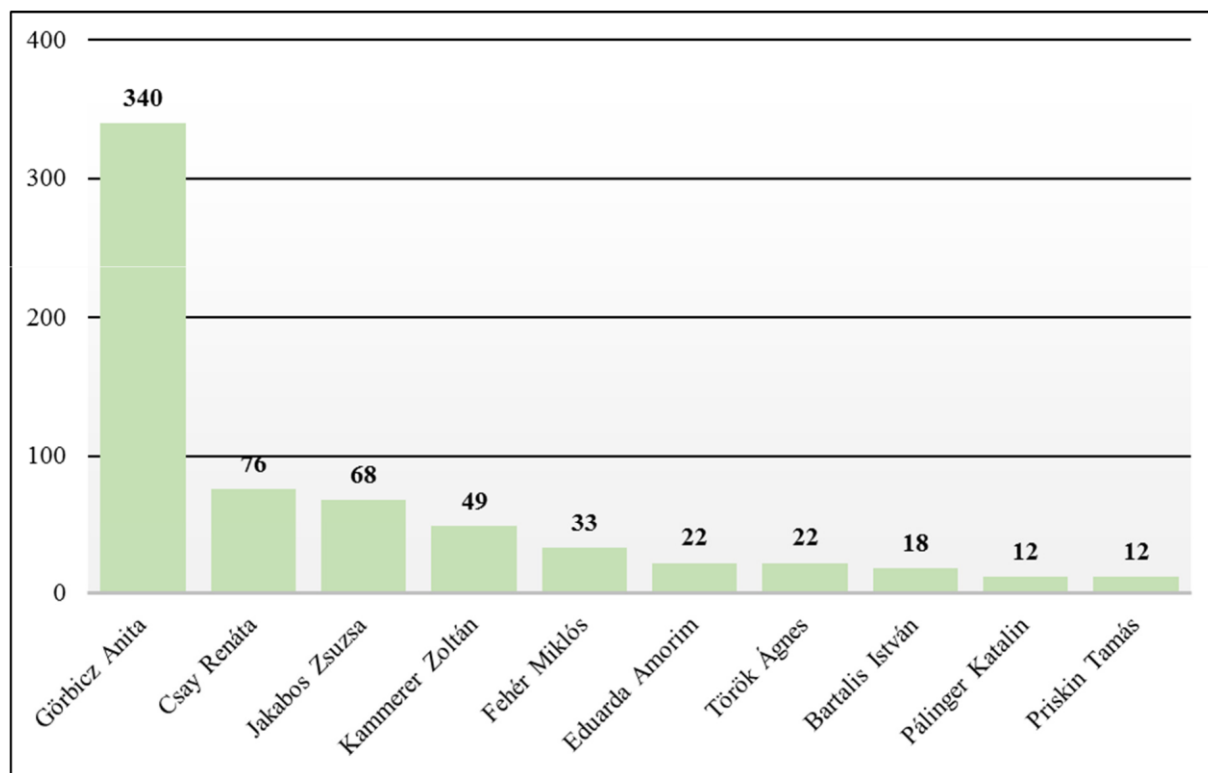

Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

Az első kérdés esetében a válaszadók három sportolót nevezhettek meg akiket a legnépszerűbbnek gondolnak. A 6. ábrán látható, hogy kimagaslóan 737 kitöltés esetében Görbicz Anita megnevezésre került, őt követi *Jakabos Zsuzsanna* (315) és *Kammerer Zoltán* (183). Az eredményeket a sportági népszerűsége vonatkozó eredményekkel összevetve látható, hogy a női kézilabda magasan vezet, az úszás és a kajak-kenu esetében a sportág ismertségéhez kiemelten a Győrben élő, vagy a városba igazoló népszerű sportolók is hozzájárulnak. Még a férfi labdarúgás esetében a népszerűségéhez és rendezvényeinek látogatottságához képest a kiemelkedő sportolói karakter elmarad.

A 7. ábra a TOP10 sportolót szemlélteti. Kimagasló ismét *Görbicz Anita* sikere, őt követi *Csay Renáta* és *Jakabos Zsuzsanna*. A legjobb tíz jól mutatja a női kézilabda népszerűségét, *Görbicz Anita* mellett *Eduarda Amorim* és *Pálinger Katalin* megjelenésével.

7. ábra Példaképként megjelölt győri sportolók, említések száma

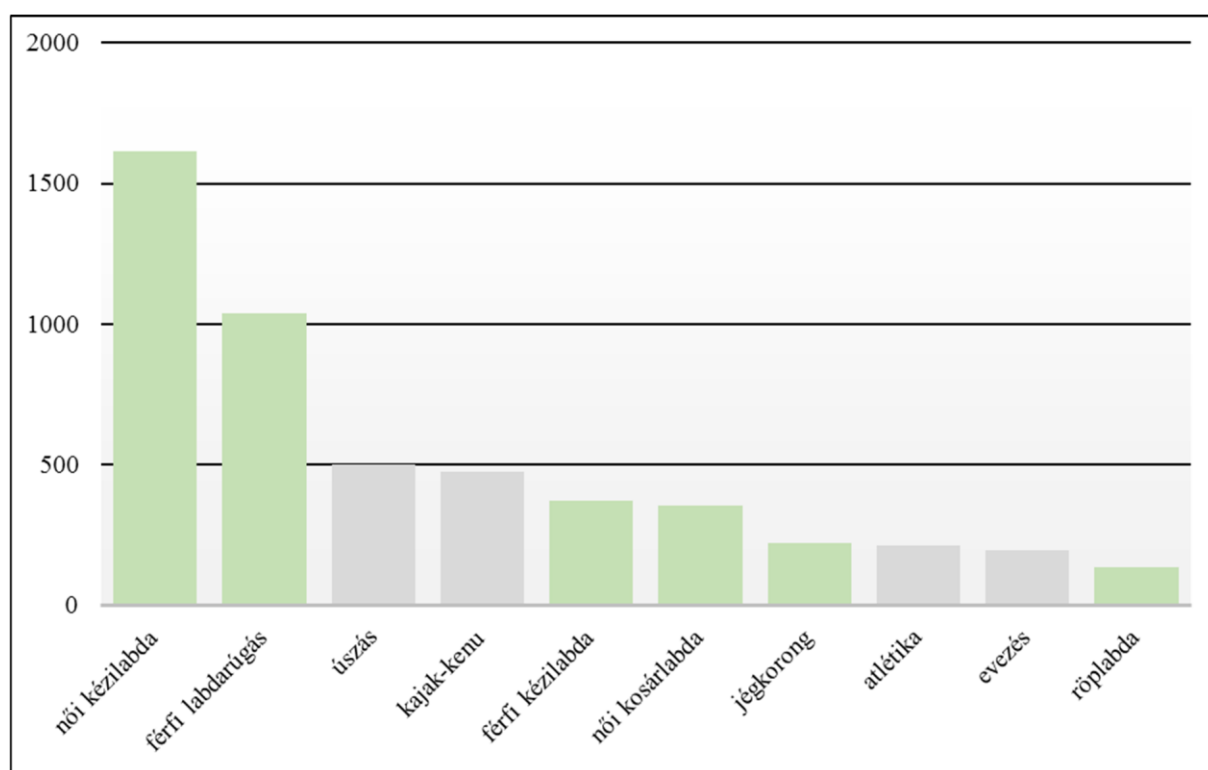
Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

Az előző két ábra eredményei alapján fontos megemlíteni azt a tényt, hogy mindkét esetben a karrierjük vége felé járó sportolók kerültek megnevezésre. Egyik szempontból érthető, hogy egy teljes karrier hozhatja meg a példaképpé válás megtiszteltetését. A másik szempontból

azonban fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a fiatalabb generáció megszólításához szükséges a hozzájuk korban közelebb álló példaképek. Például *Sipőcz Richárd* EYOF bajnok judos, aki ebben a sorban csupán 9 jelölést kapott és nem szerepel a TOP 10-ben.

Nem meglepetés, az előzőekben is utaltunk rá, hogy Győr igazi kézilabda város. A 8. ábrán látható, hogy a válaszadó 1141 fő szerint a női kézilabda iránt érdeklődnek leginkább, ezt követi a férfi labdarúgás, majd harmadik helyen a legnépszerűbb egyéni sportág, az úszás következik.

8. ábra A legnépszerűbb sportágak a győri lakosság körében, preferenciasorrend

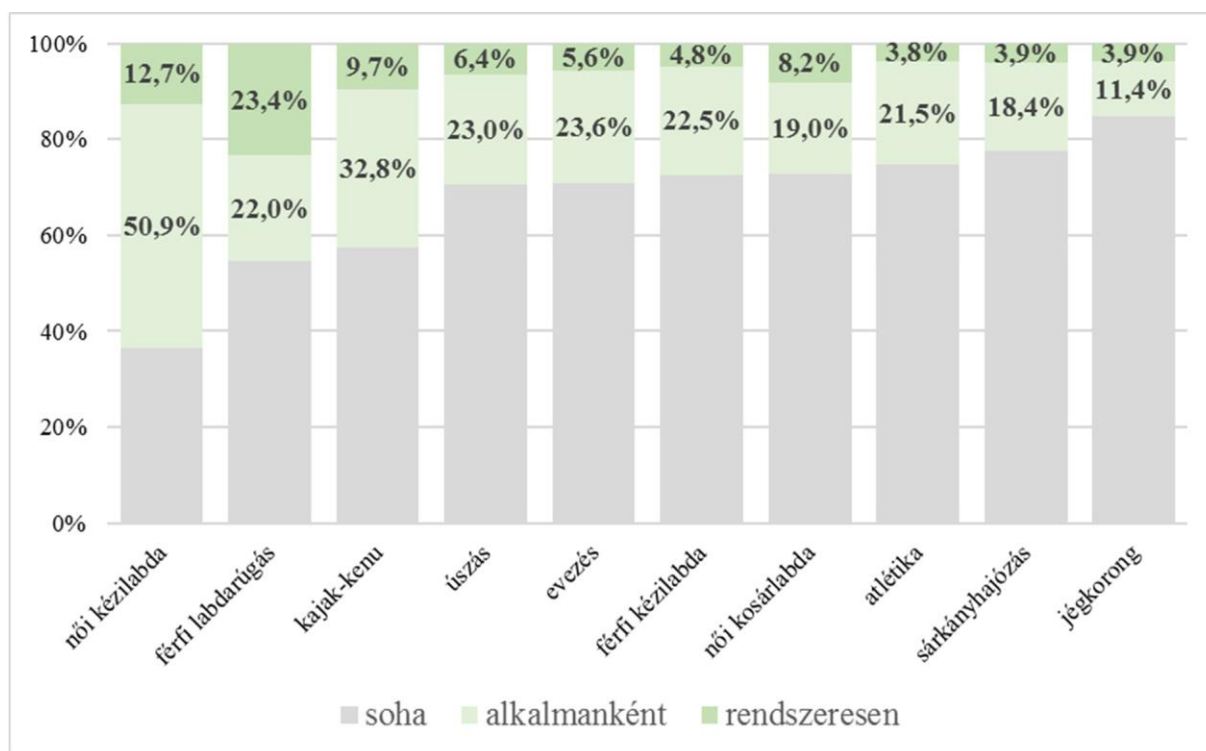

Forrás: lakossági kérdőíves adatfelvétel

A sport és egyes sportágak iránti bevonódást (involvement) erősíti, igazolja, hogy a versenyek, rendezvények közül melyeket szokták a kitöltő lakosok megtekinteni a helyszínen. A bevonódás azon magasabb szintje került megkérdezésre, amikor a lakosok erőforrás ráfordítása idő, energia, pénz tekintetében megnövekedik. Hiszen egy mérkőzés megtekintése, a helyszínre való eljutás és a belépőjegy megvásárlása anyagi erőforrást is igényel.

A kitöltők 23,4 százaléka a férfi labdarúgás sportrendezvényeit rendszeresen, további 22 százaléka pedig alkalmanként látogatja. A női kézilabda esetében a rendszeres szurkolók a kitöltők 12,7 százaléka, az alkalmankénti meccsre járók aránya kiemelkedő 50,9 százalék. Harmadik helyen pedig a kajak-kenu szerepel. A 9. ábra jól mutatja, hogy a jövőbeni célként az fogalmazható meg, hogy az alkalmankénti szurkolók, vagy akik érdeklődnek a sportág iránt, hogyan válhatnak a sportág, a sportszervezet rendszeres szurkolóivá, és ezáltal támogatóivá, a bevonódás következő lépcsője hogyan érhető el?

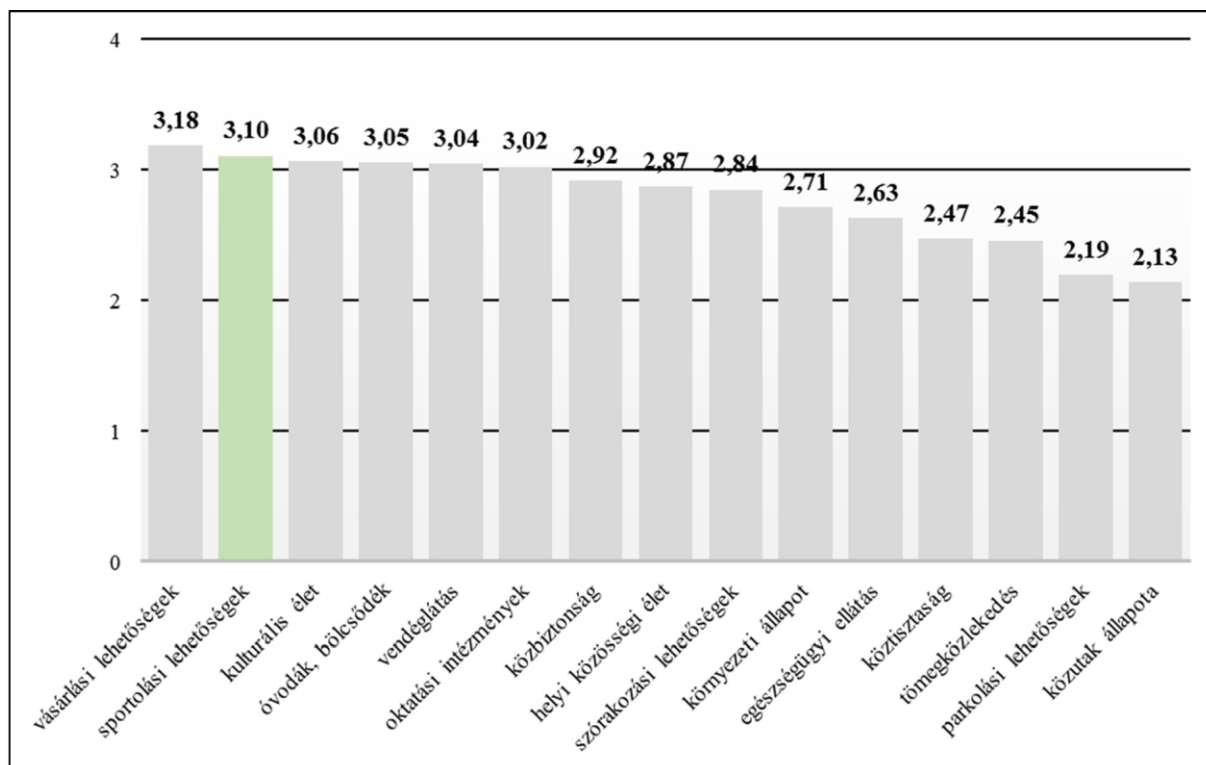
9. ábra Az egyes sportágak rendezvényeinek látogatási gyakorisága

Forrás: Lakossági megkérdezés 2020

Érdekes képet mutat a város egyes közszolgáltatásait is mérlegre téve áttekintett lakossági elégedettség. A felkínált – természetesen nem teljes körű – választási lehetőségek közül az eredmények szerint a vásárlási lehetőségek után a sportolási lehetőségekkel elégedettek leginkább a kitöltők, amelyet a dobogón a kulturális élet követ.

10. ábra Győr egyes jellemzőinek és szolgáltatásainak megítélése, átlagpontszám

Forrás: Lakossági megkérdezés 2020

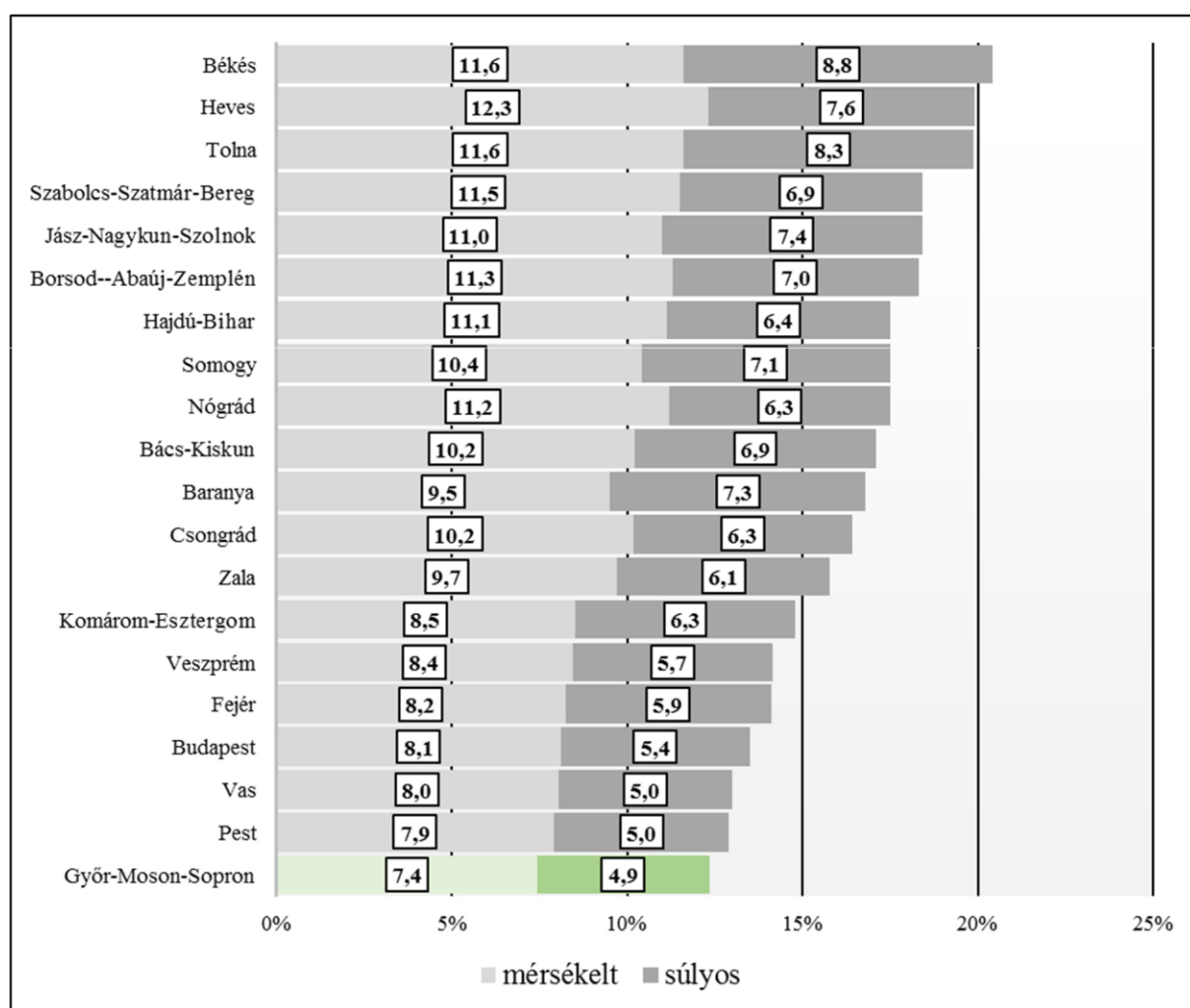
A helyzetkép pontos megjelenítésében fontos szempontnak tekinthető, hogy egyrészt a sporttevékenység és a sportfejlesztés egyéb területeinek – létesítményfejlesztés és rendezvények hatásai – helyzetelemzése során a megállapított alapelvek, prioritások kapcsolata egyértelműen megjelenjen az értékelésben. Másrészt az egyes sportterületek eredményességre vonatkozó érvényes változói kettős célrendszerben értelmezhetőek, határozhatóak meg.

Az elemzés értelmezése szerint a sportszakmai eredményesség mellett ma már elvárt a sportszervezetek gazdálkodására vonatkozó társadalmi-gazdasági eredményesség együttes értékelése, amelyet az Önkormányzat sportfejlesztési stratégiájában is figyelembe vesz.

2.2.1. Fogyatékkal élők sportja

A fogyatékkal élők sokáig elszigetelten éltek mindennapjaikat, azonban a XX. században sorra alakultak az esélyegyenlőséget biztosító szervezetek, születtek meg a társadalmi beilleszkedésüket támogató intézkedések és törvények. Mára egyre nagyobb figyelmet kapnak globálisan és lokálisan akadályozott emberek.

11. ábra Egészségi állapotuk miatt magukat korlátozottaknak érzők megyénkénti megoszlása, százalék

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016 adatai alapján saját szerkesztés

A 11. ábráról leolvasható, hogy a korlátozottak aránya a nyugati határszéli megyékben és Közép-Magyarországon a legalacsonyabb. Győr-Moson-Sopron megyében 4,9% a súlyosan, 7,4% a mérsékelt korlátozottak aránya, amivel a megye a legalacsonyabb korlátozottsági

arányszámokat mutatja. Települési szintű pontos adat a dokumentum készítésének időszakában nem állt rendelkezésre.

2. táblázat Győr városának egészségi állapotából fakadóan magukat korlátozottaknak érzők arányosan becsült létszáma, 2016

	Lakónépesség	Egészségi állapotukból fakadóan magukat korlátozottaknak érzők	
		fő	%
Győr-Moson-Sopron megye	455 217	~52 805	11,5
Győr MJV	129 435	~15 014	11,6

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016 adatai alapján saját szerkesztés

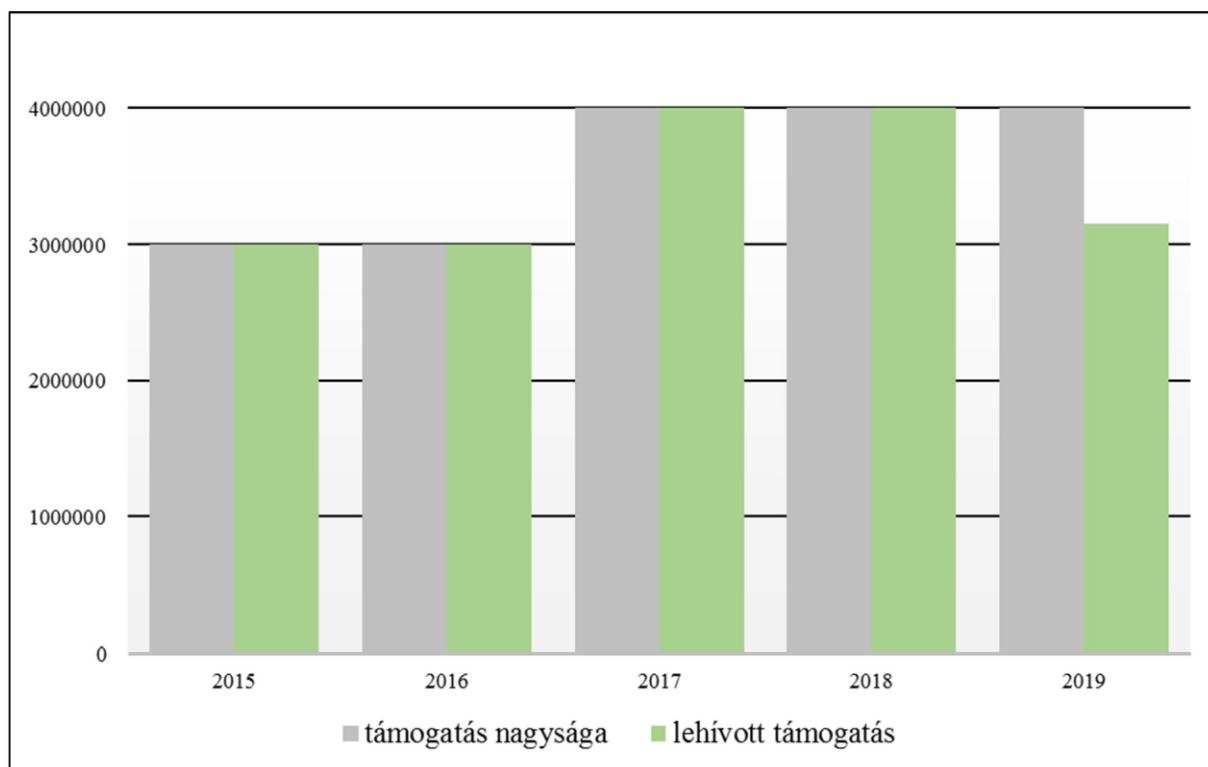
Városi szinten megközelítőleg 15.000 polgár vagy hozzátartozója vallja magát egészségi állapotából fakadóan korlátozottnak. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentékenyen kiveszi a részét az egészségkárosultak sportolási lehetőségeinek bővítéséből.

A városban partnerségi alapokra építkezve jelenleg sok szervezet nyújt segítséget akadályozott emberek számára. Közülük a 2018-ban alapított *EMBERSÉG Diáksport Egyesület* mutatott újszerű és dinamikus, sportolást szervező aktivitást az elmúlt fejlesztési időszakban. Együttműködve a Széchenyi István Egyetemmel és az Egyetem sportegyesületével (SZESE) eredményesen szervezett 4-500 fős szabadtéri futóversenyt az Aranypart II-n (Összefogunk-Összefutunk I-II), amelyet az önkormányzat és a FODISZ⁷ is pályázati rendszerben támogatott.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata „Egyéb Sporttámogatás” csoportba tartozó fogyatékos sportolókkal foglalkozó sportszervezetek és intézmények támogatása elnyerésére biztosít pályázati lehetőséget. A támogatási összeg nagyságának változását mutatja be a grafikon (12. ábra).

⁷ Fogyatékosok Országos Diák Verseny- és Szabadidősport Szövetsége

12. ábra Győr önkormányzatának támogatása a fogyatékos sportolókkal foglalkozó sportszervezetek és intézmények számára 2015-2019 között, forint

Forrás: Saját forrás

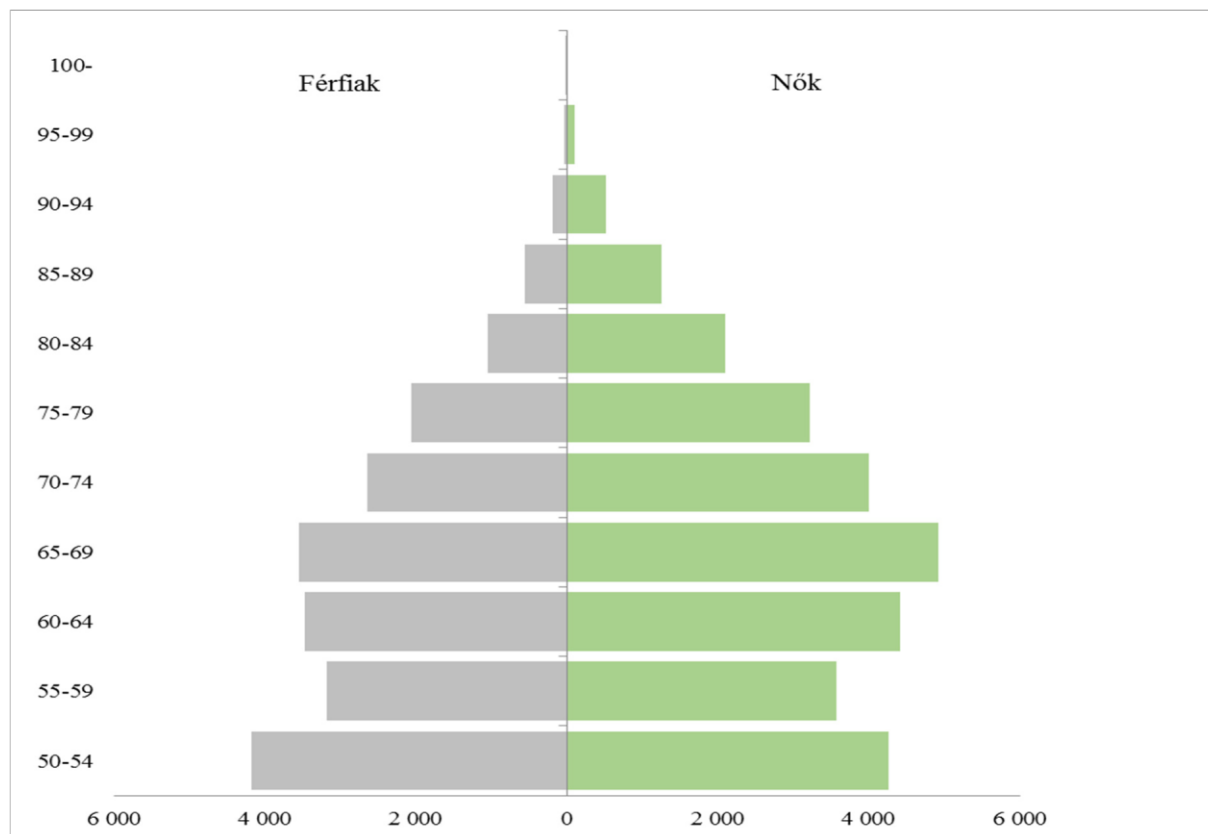
Korábban 3 millió, 2017 óta már 4 millió forintnyi összegre pályázhatnak azok, akik megfelelnek a pályázat kritériumainak. További egyedi kérések is pozitív elbírálást kaptak, elvárás volt a szakmai beszámoló benyújtása az Önkormányzat felé. Az elnyert támogatások megkönnyítik a cél szerinti működés megvalósulását. A mindennapi működésen túl segíteni kell, hogy fejlesztő környezetbe nőjenek bele gyermekek egészségi állapotuktól függetlenül. Olyan környezet megteremtésén kell fáradoznunk, amely segíti a fogyatékkal élő embertársaink sportos inklúzióját, egy teljesebb és élhetőbb város kialakítása által.

2.2.2. Idősek sportja

Magyarországon és Győrben az idős populáció növekvő száma és aránya egyre erőteljesebben követeli, hogy új szemléletmóddal és aktív cselekvésre ösztönző, egészségmegőrző programokkal legyenek megszólítva a szépkorú polgárok. Feltehetően a jövőben nincs más út

az öregedő társadalmak szociális és egészségügyi rendszereit feszítő, a gondozás, szociális ellátás egyre növekvő költségterheit jelentő hagyományos struktúrákkal szemben, mint a prevenciós és mobilizációs új rendszereket kidolgozni és bevonni az időseket.

13. ábra Az idős populáció Győrben, 2019

Forrás: KSH T-STAR

Az átlagéletkor növekedése hazánkban nem jelentette egyben az egészségben eltöltött életkor szignifikáns növekedését is. További egyre jelentősebb gond, hogy a fizikai egészségromlás és kognitív hanyatlás mellett és gyakran okaként az időskori depressziós zavarok prevalenciájának rohamos emelkedése tapasztalható, amelynek háttérében a tartósabb, hosszabb ideig történő egyedüllét és a fizikai inaktivitás jelentős szerepet játszik.

Amennyiben lehetséges erőforrásként tekintik őket a város is egy új, több mint 20 ezres aktív közösséget vonhat be a győrieket megszólító sportos programjaiba. A nyugdíjas években megnövekedett szabadidő mennyisége egyben nagyobb lehetőséget is jelent a mindennapos sportolásra és a városi sportélet szervezésébe történő bevonásra is. Egy 2019-es felmérés⁸

⁸ Győr Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiójának megalapozására szolgáló lakossági kérdőíves adatfelvétel

alapján a nyugdíjasok közel 50%-a nyitott a civil/nonprofit szervezetekben önkéntesként való tevékenységre, és mindezt több mint 50-en bizonyították is az EYOF szervező csapatában és a visszajelzések alapján azóta is aktívak a rendezvényeken.

Győrben 2002-től indult a Széchenyi István Egyetem szervezésében a „Szépkorúak Tornája” melynek keretében a fokozatos bővítés hatására mára havonta 300 „sportoló” látogatja a foglalkozásokat és az Önkormányzat támogatásával az Egyetemi Csarnok mellett összesen 13 helyszínen, minden városrészben könnyen elérhetőek. Szintén kiemelésre érdemes az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény (EESZI) és az Egyetem közös programja, amely a 2017-es Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál előkészületeihez kapcsolódott és az időskorúak sportági képzését célozta meg. A programban az EYOF sportágainak alapjaival, szabályaival ismerkedhettek a szépkorú sportolók (3. táblázat).

3. táblázat AZ EYOF Időskori Sportágválasztó programok az EESZI szervezésében

Év	Időskori Sportágválasztó	Résztevők száma
2015	Kézilabda	100
2016	Torna	80
	Kosárlabda	80
	Kajak-kenu, sárkányhajózás	150
	Judo	50
2017	Úszás	50
	Atlétika	65
2018	Tenisz	35

Forrás: EESZI adatközlése

A már hagyományosan megrendezésre kerülő Tavaszi és Őszi Sport- és Egészségnapon is rendszeresen találkozhatnak a szenior sportolók.

Az aktivitás szervezése mellett fontos számukra az új kapcsolatok, sportközösségek megteremtése, amelyre a városi sportrendezvények szervezői is építhetnek, továbbá akár városrehabilitációs programokhoz is kapcsolhatók, pályázati források elérésével. A közösségépítést mintegy újdonságként támogatta a WHO Egészséges Városok program civil háttérét biztosító Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület 2017-ben elnyert EFOP-1.3.5-

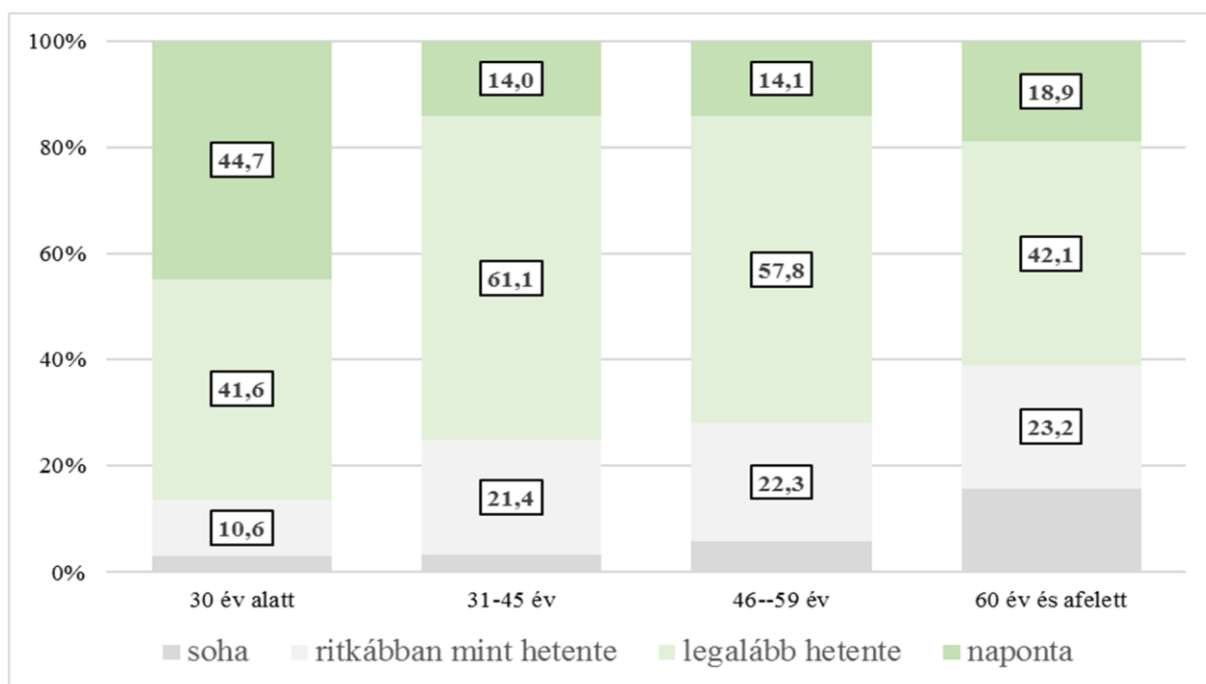
2016-0047-es kódszámú, „Légy ott! Önkéntesség és közösségi élmény a találkozások városában, Győrben” című projektje: szeniortánc csoportok, gyalogló klubok formájában.

A versenyzést folytatni kívánó idősök számára a nemzetközi megmérettetés is elérhetővé vált, nagy sikerrel rendezte meg Győr az V. Magyarországi Szenior Sportjátékokat⁹, amely hagyományosan hat-hét sportág versenyei mellett kiegészítő táncoktatást is ajánlott a mindösszesen 800 hazai és külföldi résztvevőnek.

2.2.3. Lakossági és szabadidő sport

A lakossági kérdőívünk „sportos” minta alapján a 14. ábrán látható, hogy a 30 év alatti korosztály a legaktívabb, feltehetően a szervezett, reguláris (tanulmányokhoz kapcsolódó) sportolás hatása néhány évig még akkor is megmarad, ha élsportolói vagy versenyzői magatartásról már nincs szó.

14. ábra Sporttevékenység végzésének gyakorisága korcsoportok szerint

Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

A lakosság sportaktivitásának növelése az egyik legnagyobb kihívást jelenti a mai kor meghatározó trendjei (online kapcsolatok, passzív szórakozási lehetőségek) mellett, azonban ez az a terület, ahol a sport társadalmi hatásai a legnagyobb mértékben megjelennek és közép–

⁹ Senior Games

hosszú távon megtérülnek. Bár legtöbbször nem sportszervezetben keresik a mozgás lehetőségét, egyre biztatóbb, hogy az önmagunk fittségéért történő egyéni felelősség felismerése egyre inkább elterjedt. A lakosság helyi sportéletbe történő széleskörű bevonásával már rövid távon is érzékelhető eredmény tapasztalható az egészségi állapotuk javulásán keresztül. Továbbá az informális sportaktivitás, a sportos életmód átörökítésének elsődleges színtere a család, a fiatalok elsősorban elődeik mintáit követik, amikor belépnek saját önálló életszervezésük korszakába.

Az Önkormányzat mind a napi rendszerességgel, mind a szervezett rendezvényekhez kapcsolódó fizikai aktivitáshoz tartozó és mindenki számára elérhető infrastrukturális háttérrel, kommunikációs és szervezői tevékenységet magas szinten biztosítja.

2.2.4. Köznevelési intézmények – óvodai, iskolai, egyetemi sport

Az óvodai és a diáksport jelentős alapkőve a város sportrendszerének. Az óvodai rendszeres sportolás, kisiskolás kortól a versengés, olyan életmód kultúrát teremthet, amely több generációban fennmarad és biztosíthatja a helyi társadalom egészségének megőrzését, az aktív, az állandó fejlődést, előrelépést fontosnak tartó életvitel megalapozását. A családokkal történő együttműködés nagyon fontos pillére a megalapozó sportfoglalkozásoknak, hiszen ebben a korosztályban a sokoldalú, széles alapokat, több sportág megismertetését jelentő képzések nem mindig érhetőek el helyben, az intézményekben.

Az oktatási intézmények vizsgálatában látható, hogy a gyermekek az oktatási szintek előre haladásával fokozatosan tudnak bekapcsolódni a szakmailag is kvalifikált sportos nevelésbe, képzésekbe. Fontos eredményként említhető, hogy alsó és felső tagozatban is a foglalkozásokat kivétel nélkül felsőfokú képzettséggel rendelkező szakemberek vezetik.

2.2.4.1. Óvodai testnevelés és sport

A győri óvodák lehetőségeik szerint igyekeznek szakképzett nevelőkre bízni a rendszeres, mindennapi testmozgást. 20-25 perces általános és hetente legalább egy alkalommal hosszabb időtartamú sportági ismerkedés, oktatás javasolt már a kiscsoportos korosztályban is.

Az óvodák testnevelésre használt helyiségei, tornaszobái, szabadtéri egységei jórészt megújultak, az általános mindennapi testnevelés foglalkozásokra alkalmasak. Nagy segítség azonban, amikor a sportági oktatásra (pl. korcsolyázás, úszás, labdarúgás) az önkormányzat szervezésében az uszodákkal, jégpályákkal és más magasabb minőségű sporthelyszínekkel is megismerkedhetnek az óvodák.

Az óvodai testnevelés órák mellett minden óvodás számára elérhető az Önkormányzat által szervezett úszásoktatás, ahol minden évben közel 2000 nagycsoportos tanulhat meg úszni. Ezt a programot 2022-től fokozatosan váltja fel a Nemzeti Úszó Program, mely a Magyar Úszó Szövetség szervezésében viszi tovább az óvodások úszásoktatását. Szintén évtizedek óta kiemelt figyelmet és önkormányzati támogatást is kap a „Győri Ovifoci Klub” programja, amely 31 intézményben és 600 kisóvodást elérő foglalkozásain szakemberek irányítják a képzéseket. Továbbá a Klub kezdeményezője volt az *MLSZ Óvodai Pályaépítési Programjának*. Négy gyakorló pályát 23 intézmény (óvoda-iskola) tud használni testnevelés foglalkozásokra és szabadidőben¹⁰.

Az óvodások számára 2018-tól szerveződik az „ovi-kori” program is a Győri Jégsportért Alapítvány támogatásával, ami közel 2000 óvodás számára tanítja meg az első lépéseket a jégen.

2021-től további programokkal bővült az óvodások mozgáslehetősége. Elindultak az uKIDo foglalkozások, melyeket részben az óvodák létesítményeiben, részben az Olimpiai Sportparkban tartanak a szervezők, valamint az „ovilovaglás”, melynek keretében a lovaglással ismerkedhetnek meg a győri óvodások.

2.2.4.2. Iskolai testnevelés és sport

A diákok jelentik a hazai sportfejlesztés legszenzitívebb korosztályát, számukra mérföldkőnek számít az egészségtudat felépítése, a mindennapos testnevelés és fizikai aktivitás iránti igény egyéni megteremtése. Olyan időkorlátos lehetőség ez a társadalom számára, amellyel kötelessége élni minden szereplőnek, hiszen az elmulasztott, kihasználatlan képzési kapacitások később már nem, vagy csak nagyon nehezen pótolhatók. Az adatgyűjtés

¹⁰ A Győri Ovifoci Klub MLSZ pályaépítési program keretében épült 4 db pálya 68 millió Ft beruházási értékben.

szempontjából az egyik legsikeresebb együttműködést az intézmények vezetőivel sikerült elérni, több mint 70%-ban segítették a felmérést így a helyzetértékelés reprezentatív adatokra támaszkodhat. A napi rendszerességű mozgás minden intézményben elvárás, amelyhez elégséges létesítménykapacitással még nem rendelkeznek az iskolák. Így a minőségi sportfoglalkozások megtartásához első sorban a testnevelő tanárok elkötelezett hivatástudatára és kreatív szakértelmére tudnak támaszkodni. Az egyik fontos eleme a minőségi nevelés, képzés biztosításának, hogy az intézmények diákjai nagy számban kapcsolódjanak be a versenyszerű sportolásba, minél több sportág kipróbálásával. Az alapfokú intézményekben fontos, hogy az alapsportágakban, az úszásban, gimnasztikában-tornában, atlétikában és a labdajátékokban megfelelő jártasságra tegyenek szert a diákok. Legkézenfekvőbb lehetőség, ha diáksport egyesület (DSE) működik az intézményben és tagjai több sportágban is rendszeresen részt vesznek a különböző helyi, megyei, regionális és országos, esetleg nemzetközi diákversenyeken, diákolimpiákon. Általános, hogy a győri intézmények fele nem vesz részt az iskolai versenyeken. A felmérés szerint csak elenyészően kevés intézményben működik DSE és a versenyeztetés minősége is hiányos. Továbbá, ha nem törekszik diákjait sportegyesületi tagként versenyeztetni, jelentős pályázati forrásoktól is eleshet az intézmény¹¹.

4. táblázat Győrben működő diáksport egyesületek 2015-2020

Név	Sportágak	Átlagos taglétszám (fő)
<i>Bercsényi DSE</i>	atlétika	120
	íjászat	50
	asztalitenisz	80
	futsal	50
<i>Gárdonyi DSE</i>	kézilabda	140
	természetjárás	30
<i>Lukács DSE</i>	kézilabda	20
	futsal	30
<i>Móra DSE</i>	úszás	35
	fiú kosárlabdatorna	30
	vízilabda	8
	kajak-kenu	5
	judo	5
	karate	32
Összesen:		615

Forrás: Intézményi kérdőíves adatfelvétel

¹¹ Pl. TAO pályázatok, szakszövetségi pályázatok

A hiányosságot felismerve legtöbbször az iskolai sportegyesületi működés felépítéséhez, a sportirányítás–sportgazdálkodáshoz, pályázatokhoz értő szaktudás hiányát nevezték meg az intézményvezetők.

Másrészt szintén kézenfekvő lehetőség, hogy az utánpótlás kiválasztásban érdekelt városi sportszervezettel építsenek ki az intézmények szakmai együttműködéseket és így a versenyszerű sportolással kiegészíthetik az iskolai testnevelést. Az egyesületek (*Győri ETO KC, Győri Úszó Sportegyesület, UNI Győr KC – Széchenyi Kosárlabda Akadémia, ETO FC Győr, Győri Kosárlabda Club, SZESE*) „tanulj és sportolj”, „tanulj és kézilabdázz – kosárlabdázz - röplabdázz” programjainak elérése egész életre szóló mintát közvetít a fiatalok karrierjére, jövőjére vonatkozóan. Mindemelllett a sportszervezeti együttműködések hozzájárulnak az órarendben gyakran túlterhelt, sőt hiányos, elégtelen lehetőségeket nyújtó iskolai sportinfrastruktúra hálózat bővítéséhez, minőségi javításához. Az intézmények több mint fele jelezte, hogy a testnevelés órák és a délutáni sportfoglalkozások hiánytalan ellátásához létesítményei bővítésére vagy felújítására lenne szüksége, ugyanakkor sportszervezeti kapcsolattal, együttműködéssel az intézmények 70%-a nem rendelkezik. A győri női kosárlabda fejlesztés közel évtizedes együttműködése számos iskolában eredményezte a tornatermek felújítását, sporteszközök bővítését.

Érdekes kettősség, hogy a tanítási időn kívüli kihasználtság tekintetében a sokszínű lehetőségek közül a tornatermek bérbeadása jelenti az egyik legnagyobb arányú terheltséget az intézményekben. Közel maximális a kihasználtság a frekventált helyeken, ugyanakkor vannak olyan intézmények, ahol a délutáni időszámban nincsenek bérlői a létesítményeknek. Itt a kihasználatlan kapacitásoknak, a bérbeadói-bérlői kapcsolat hiánya, sőt az intézmény érdekeken kívüli pozíciója¹² vagy a létesítmény minőségéből adódó bérlői érdektelenség nevezhető meg fő indokként.

¹² Az intézmények 40% -a a sportlétesítmények bérbeadását egyáltalán nem kezdeményezi. Egyöntetű jelzés érkezett arról, hogy a bérbeadásból származó bevételek felett nem az intézmény rendelkezik, viszont a bérbeadással járó szervezési feladatok az intézményt terhelik. Ezáltal a gazdasági érdekek egyáltalán nem jelennek meg az intézmény vezetésének motivációjában, sőt esetenként (pl állagmegőrzés okán) ellenérdekeltté válnak az egyéb potenciális bérlőkkel (pl. sportszervezetek) történő egyeztetések során.

5. táblázat A győri női kosárlabda¹³ sportszervezeteinek intézményi beruházásai, 2015-2020

	Kedvezményezett intézmény Beruházás célja	Érték (Eft) Pályázati konstrukció	Beruházó sportszervezet
2015	Kovács Margit Ált. Isk sportcsarnok - palánkcseré - eredményjelző csere	1 200 szakszövetségi	Széchenyi Kosárlabda Akadémia SE (SZKA)
	Fekete István Ált. Isk. - palánkcseré GYMJV	300 szakszövetségi	SZKA
	- 2 db NBA-FIBA palánk és Cube	12 000 szakszövetségi	SZKA-MKOSZ
2016	Tulipános Ált. Isk. - sportparketta felújítás	4 000 TAO	SZKA
2017	Sportszerű Program (labdák, kiegészítők) – Prohászka, Kovács Margit, Kölcsey, Fekete, Móra, Tulipános iskolák	725 TAO	SZKA
2018	GYMJV Önkormányzata - kültéri kosárlabda pálya építése Adyvárosban (Kodály Zoltán u.)	22 000 TAO	SZKA
	Egyetemi Sportcsarnok - öltözők felújítása	4 800 TAO	Lővér Sport Kft.
2019	Kovács Margit Ált. Isk. - sportcsarnok aljzat szigetelése, teljes sportburkolat cseréje	18 600 TAO	SZKA
	GYMJV Önkormányzata - 6 db palánk cseréje (Kodály Z. u)	2 600 szakszövetségi	SZKA
2020	GYMJV - 8 db palánk cseréje (Kodály Z. u)	2 800 szakszövetségi	SZKA
Összesen: 69 025 000 Ft			

Forrás: A sportszervezetek adatközlése

A sportaktivitást mérő kutatás szerint a győri diákoknak csak 23-25%-a sportol versenyszerűen és még a helyben, az iskolában elérhető diákolimpiai versenyeken való részvétel is csökkenést mutat. Az adatgyűjtés tapasztalata, hogy az alapfokú oktatási intézmények nem tartják nyilván a diákok sporttevékenységét, nem ismerik versenysportolói hátterüket. Mindez a tehetségek kiválasztásában és a tehetséggondozásban hátrányt eredményez. A középfokú intézményekben jobban megjelenik a nyomon követés, fontosnak tartják a tehetségek példaképként való bemutatását.

¹³ LŐVÉR Sport Kft., Széchenyi Kosárlabda Akadémia

Jelentős lehetőség mutatkozik a sporttevékenység bővítésére, a versenyszerű sportolás megszerettetésére a DIÁKOLIMPIÁK rendszerében, mivel az első és könnyen elérhető, szervezhető, hagyományokkal bíró rendszerbe szinte minden intézmény bekapcsolható. További új lehetőséget jelentenek a városrészi identitás erősítése érdekében meghirdetett sportrendezvények, amelyet elsőként az „Újvárosi Lokálpatrióták Egyesülete” kezdeményezett, 2019-ben Ifjúsági Sportnap¹⁴ elnevezéssel, a városrész iskoláinak részvételével. Programjuk szerint a sporttal is erősíteni kívánják a civil értékek védelmét, a lokálpatriotizmust, a városrész kultúrájának, tradícióinak ápolását.

2.2.4.3. Egyetemi sport

A város és az egyetem a sportfejlesztésben is rendkívül sikeres időszakra tekinthet vissza. Az egyetemi testnevelés és sport, a fiatalok számára utolsó állomásként jelentkezik, ahol intézményi keretek között szinte minden igényt kielégítően teremtmődött meg a szabadidő sportolás és a versenysport környezete. Az utóbbi évek egyetemi sportjának fejlődése (férfi kézilabda NB I B-s és MEFOB¹⁵ érmek, röplabdában utánpótlás bővítés és NB I-es feljutás) nyitotta meg annak lehetőségét, hogy a hallgatók mellett a város polgárai számára is a burkolatában megújuló Egyetemi Csarnok, és olyan impozáns sportkörnyezet vált elérhetővé, mint az új *Egyetemi Sportpark*. 2018-ban műfüves labdarúgó pályával, 2019-ben B33-as kosárlabdapályákkal és a röplabda, kézilabda, labdarúgás kedvelőinek a legújabb, 2020-ban átadott strandpályákkal. A Széchenyi István Egyetem Sportegyesületének és Győr MJV Önkormányzatának közös finanszírozású, összesen 823 millió forint értékű TAO pályázati beruházása az Aranypart II-n megújuló szabadstrandi környezetben került kiépítésre.

¹⁴ A Bercsényi Sportparkban megtartott első rendezvényen hat iskola 60 diákja vett részt.

¹⁵ A Széchenyi István Egyetem férfi kézilabdában 2016-ban első helyezést ért el, továbbá kétszer döntős és harmadik helyezést ért el Magyar Egyetemi Főiskolai Országos Bajnokságban

6. táblázat A SZESE közreműködésével elért beruházási célú központi pályázatok

Év Forrás	Szakszövetségi TAO beruházás (szövetség/pályázati érték*)	Szakszövetségi fejlesztési pályázat
2015	Egyetemi Edzőcsarnok építése	MKOSZ 500 millió Ft
2016	térelválasztó függöny, Egyetemi Csarnok	MKOSZ 7,3 millió Ft
2017		MKSZ 130 millió Ft
2018	B33 –as kosárlabdapályák, Egyetemi Sportpark	MKOSZ 86 millió Ft
2019	Strandpályák, Egyetemi Sportpark	MRSZ 100 millió Ft
Összesen:		823,3 millió Ft
* A táblázatban bemutatott központi források 30%-os önrészét Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosította (lásd még 17. táblázat).		

Forrás: SZESE adatközlése

Az élősportban a 2016-os egyetemi integráció¹⁶ szintén előrelépést indukált. Az Apáczai UDSE beolvadása a SZESE-be, a sakkcsapatok egyesítése az OB II-es bajnokságba történő feljutást jelentette. A sakkélet városi, az egyetemi falakon kívüli kiterjesztését is célul tűzve a Szimultán Egyesülettel együttműködve, a fiatalabb és a szenior korosztály számára is kínál szabadidős és versenyprogramot a szakosztály. Első alkalommal büszkélkedhet az egyetemi sportegyesület olimpiai kvalifikációra esélyes sportolóval a judos *Sipőcz Richárd* személyében. Számára az Önkormányzat az olimpiai felkészülését segítő, rendszeres támogatást biztosít.

A csapatsportokban a férfi kézilabda fejlődött a legdinamikusabban, az ETO-SZESE felnőtt csapata negyedik éve dobogós az NB I B-ben, az utánpótlás bajnokságokban pedig több csapattal is a legmagasabb osztályban versenyezhetnek. Szakemberei kiválasztási és nevelési programjukban a *Győri Férfi Kézilabdáért Alapítvánnyal* együttműködve 250 fiatal képzését, versenyzését szervezik, irányítják.

¹⁶ 2016-ban A Széchenyi István Egyetemhez csatlakozott a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Kara és a mosonmagyaróvári Mezőgazdasági- és Élelmiszertudományi Kar.

Fontos szempont az Egyetem sportstratégiájában, hogy a városi sportfejlődést kiegészítő, és nem pedig versengő rendszerben kívánja fejleszteni élősportját. Kiemelten a profi ligás női kosárlabdában, a másodosztályú férfi kézilabdában, kosárlabdában és röplabdában azokat a hallgatókat és fiatalokat versenyezteti, akik a sportkarrier mellett a tanulást, a diplomaszerzést is fontosnak tartják. Sőt, az Egyetem a városi sportszervezetekben sportoló, külsős fiataloknak is e duális karrierépítésben kínál vonzó lehetőségeket, sportösztöndíj, tandíjkedvezmény érhető el a kiemelkedő sportolók számára. Jó példa az Uni Győr Mély-Út és a Győri Atlétikai Club Evezős Szakosztályával kiépített kapcsolat, amely a nemzetközi egyetemi sportvilág mellett a hazai kosárlabda és evezős életben is modellt teremtett. *Juhász Adrián, Simon Béla, Szigeti Roland, Szabó Bence* Európa- és világbajnoki érme, felsőfokú tanulmányi sikerei, a lehető legjobb példa és a sportba, az Egyetemre, a városba hívó értékközlés a fiatalok számára.

Kihasználva az erős innovációs környezetet érdekes kihívásnak is teret adott az egyetemi sportegyesület azzal, hogy 2019-ben megalakította E-sport szakosztályát. Az első versenyek, köztük a Széchenyi Egyetemi Kupa és a már 10 éves tradícióval bíró Formula Student idei bemutatkozó E-Sport szekciója rendkívüli hazai és nemzetközi érdeklődést is mutatott.

2.2.5. Versenysport

A sporttevékenység versenyzési szintjének elemzése a városban működő sportszervezetek megkérdezésével utánpótlás, felnőtt és masters kategóriákban történt. A kérdőíves kutatást személyes beszélgetések és sportvezetői mélyinterjúk egészítették ki. A kérdőíveket a városban működő 74 sportszervezet közül 46 töltötte ki, ami az összes sportszervezet 62%-a.

A város versenysport palettája rendkívül színes, több mint 40 sportágban versenyeznek sportolók. A korosztályos adatokból látható, a légnépesebb sportágak a labdajátékok, és azon belül pedig a kézilabda vonzza be a legtöbb fiatal Győrben (7. táblázat).

7. táblázat: Utánpótlás sportolók létszáma korosztályonként, nemenként és sportáganként

	14 év alatt			15-18 éves			19-20 éves			up. összesen		
	f	n	ö	f	n	ö	f	n	ö	f	n	ö
kézilabda	160	355	515	30	138	168	20	22	42	210	515	715
labdarúgás	390	15	405	121	0	121	70	0	70	581	15	596
kosárlabda	74	242	316	70	30	100	29	10	39	173	282	455
röplabda	32	119	151	32	106	138	15	58	73	79	283	362
torna	90	150	240	15	100	115	5	0	5	110	250	360
judo	185	77	262	43	9	52	8	3	11	236	49	285
jégkorong	152	14	166	72	4	76	16	2	18	240	20	260
egyéb	53	154	207	11	31	42	2	5	7	66	190	256
atlétika	60	60	120	30	35	65	5	7	12	95	102	197
karate	63	49	112	31	20	51	20	10	30	114	79	193
vízilabda	92	20	112	20	23	43	17	11	28	129	54	183
úszás	54	60	114	26	17	43	5	1	6	85	78	163
evezés	40	20	60	40	23	63	25	10	35	105	53	158
amerikai futball	39	0	39	63	0	63	17	0	17	119	0	119
ökölvívás	15	2	17	30	63	93	3	1	4	48	66	114
vívás	36	40	76	11	10	21	7	1	8	54	51	105
kajak-kenu	25	10	35	30	12	42	20	0	20	75	22	97
szinkronúszás	0	48	48	0	6	6	0	0	0	0	54	54
kung-fu	12	10	22	15	8	23	5	2	7	32	20	52
birkózás	25	3	28	20	0	20	1	0	1	46	3	49
lövészet	22	0	22	27	0	27	0	0	0	49	0	49
sárkányhajózás	4	4	4	12	12	24	4	4	8	20	20	40
futsal	34	0	34	0	0	0	0	0	0	34	0	34
tollaslabda	8	5	13	9	7	16	2	2	4	19	14	33
asztalitenisz	14	3	17	6	1	7	1	0	1	21	4	25
súlyemelés	0	0	0	10	5	15	5	0	5	15	5	20
triathlon	7	7	14	3	3	6	0	0	0	10	10	20
sakk	11	4	15	2	1	3	0	0	0	13	5	18

Forrás: Sportszervezeti kérdőíves adatfelvétel

Az egyéni sportágakban a torna és a judo a legnépesebb, ugyanakkor a triatlont és az asztaliteniszt nem sokan választják versenyzés céljából.

A versenyző sportolók vizsgálatánál az intézményi válaszokkal is összevetve megállapítható, hogy az érettségit követően a legnagyobb az eltávolodás a versenyzéstől. Érdekes adat továbbá, hogy a felnőtt korosztályban az egyéni sportágak inkább megtartják versenyzőiket, mint a csapatsportok (8. táblázat).

8. táblázat: Versenysportolók száma 2020-ban

Versenysportolók száma korosztályonként					Csapat sportban sportolók száma	Egyéni sportágakban sportolók száma
14 alatt	15-18	19 - 20	20 felett	masters	2650 (UP: 2635 Felnőtt: 275)	3480 (UP: 2315 Felnőtt:851)
3 052	1 456	442	1 126	354		
Összesen: 6130 versenyző						

Forrás: Sportszervezeti és intézményi kérdőíves adatfelvétel

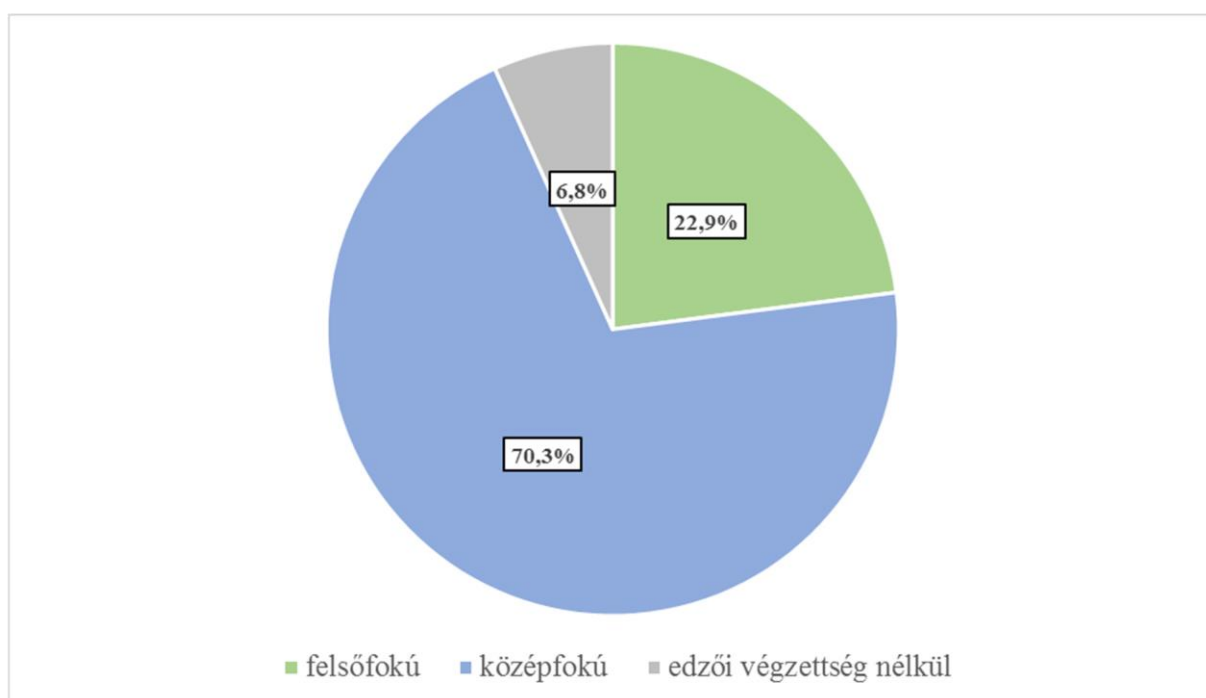
Fontos megemlíteni, hogy a felnőtt versenyzésbe belépve hatalmas a helyi lemorzsolódás. Az élsportolók a csapatsportágakban közel 80%-ban légiósként kerülnek Győrbe, míg az egyéni felnőtt sportolók 3/4-ét a győri sportegyesületekben készítették fel.

A sportszakemberek képzettségét megvizsgálva mindösszesen az edzők 23% -a rendelkezik felsőfokú végzettséggel és külön öröm, hogy három fő mesteredzői címet is elnyert szakember dolgozik városunkban.

A sportban való képzést, nevelést irányító szakemberek számára célként szükséges megfogalmazni, hogy mind az utánpótlásban, mind az élsportban elvárt a felsőfokú sportszakmai végzettség megszerzése. Az elnök–ügyvezető, technikai vezetők, szakosztályvezetők több mint fele nem rendelkezik szakirányú végzettséggel.

Az egyéb sportszakemberek megnevezésénél érdekességként említhető, hogy négy sportszervezet alkalmaz pályázatíró szakembert, dietetikust nem alkalmaz egyik egyesület sem.

15. ábra: Győri edzők képzettségi szintje, 2020

Forrás: Sportszervezeti kérdőíves adatfelvétel

A színes sportpalettán belül, az egyes sportágakat tekintve kijelenthető, hogy különösen a csapatsportágakban, egyazon sportágon belül több sportszervezet is jelen van.

Többségében egysportágas sportszervezetek működnek a városban, a multisportágas több szakosztályos egyesületek tekintetében a város két jelentős nagy egyesülettel bír, ezek a 2012-ben újra megalakult Győri Atlétikai Club¹⁷ és a Széchenyi István Egyetem Sportegyesülete. A két sportszervezet eltérő rendszerben szervezi a több szakosztályos egyesületi modelljét. A GYAC önállóan az Olimpiai Sportparkban és más önkormányzati létesítményekben szakszövetségi, önkormányzati és saját erőforrással, a SZESE pedig inkább az Egyetem infrastruktúra-hálózatára, állami, önkormányzati és széles vállalati partneri együttműködésekre alapozva alakítja ki működését (vö. II. 2. fejezet).

A Győri Atlétikai Club elsősorban az egyéni sportágakban versenyezni kívánó fiatalokat neveli, és deklarált céljai szerint mára 1000 fő feletti tagsággal rendelkezik. A nevelési munkát dicséri, hogy evezésben, és tornában már olimpiai kvalifikációra esélyes versenyzőkkel rendelkezik az egyesület. Atlétikában, súlyemelésben, teniszben és judóban magyar bajnoki elsőseket és nemzetközi eredményeket is felmutattak már a fiatal ¹⁷

¹⁷ 1919-1945 között működött Győrben

tehetségek. A megalakulást és az utánpótlás bázisépítést követően a szervezet az élsportban is korosztályos és felnőtt nemzetközi eredményességre törekszik.

A klub stratégiája szerint széles együttműködési hálót kíván felépíteni az oktatási intézményekkel, amely elengedhetetlen a versenysportolók magas színvonalú képzésében. A tehetségeket tanulásban és edzés leterheltségük szervezésében is csak közös felelősséggel lehetséges karrierjükben támogatni. Az Egyetemmel evezésben már bizonyított sikeres együttműködés szélesíthető, sőt a sportági kínálat további bővítésében is új eredményeket hozhat a sakkozás oktatása, bővítése, amely szinte minden fiatal számára kiegészítő sportágként tanulható, a legtehetségesebbek számára pedig versenysportként ajánlható.

A Győri Úszó Sportegyesület a megelőző tervezési ciklusban a hazai és a nemzetközi élmezőnyben is bizonyított. 2018-ban megnyerte az összetett pontversenyt, továbbá *Jakabos Zsuzsanna* és *Balog Gábor* Rio de Janeiro-ban az olimpián képviselte hazánkat, valamint Jakaboson kívül még Sebestyén Dalma, *Szabó Szabaszián* és *Lobanovszkij Maxim* is eredményesen szerepeltek a 2021-es játékokon Tokióban.

Az egyesület az utánpótlás képzésben is dinamikus fejlődést mutat, 150–200 korosztályos versenyzővel rendszeresen a hazai bajnokságok dobogója. Megalakulása óta aktívan kapcsolódott be a hazai és nemzetközi úszóversenyek szervezésébe is, a menedzsment, az egyesület edzői és sportszakemberei elismerést vívtak ki a magas színvonalú országos bajnokságok és FINA¹⁸ minősítésű kvalifikációs versenyek megrendezése során is.

A Győri Vízisport SE a kajak-kenuban 360, a vízilabdában 200 és a szinkronúszásban 60 versenyző képzését szervezi, irányítja. Szabadidős sportolókat is szervez, mintegy 40 fő látogat le rendszeresen a vízitelepre. Elsősorban a több évtizede eredményes kajak-kenuban *Kammerer Zoltán* háromszoros olimpiai bajnok, *Kopasz Bálint*, *Czéllai-Vörös Zsófia*, *Balla Virág*, *Devecseriné Takács Kincső* és *Csay Renáta* révén vívott ki az egyesület nemzetközi elismerést, közülük Kopasz Bálint aranyérmet nyert a 2021-es Olimpián. Vízilabdában az utánpótlás képzésében sikerült már a felnőtt és korosztályos első osztályú bajnokságokban szereplő versenyzőket kinevelni, továbbá a még fiatalnak számító szinkronúszásban is megszerezhették első érmeiket a győri fiatalok az országos versenyeken, bajnokságokon.

¹⁸ Fédération internationale de natation: Nemzetközi Úszó Szövetség

Az egyesület kihasználva a központi és TAO-s pályázati lehetőségeket a sportuszoda 33-as medencéjéhez tartozó műszaki technológiai korszerűsítéséhez 95 milliós forrást nyert el.

A csapatsportok győri zászlóshajója az *Győri ETO Kézilabda Club*, mintegy két évtizede a hazai és nemzetközi női kézilabdázás kiemelkedő szervezete. Eredményessége olyan „brandet” képvisel, amely mára Győr stratégiai márkáépítésének kiemelt szereplőjévé emelte nemcsak a sportban, hanem szélesebb értelmezésben a kultúra-, a településmarketing rendszerében, a városmárka építésében is. Utánpótlásképzésük kiemelkedő, számos fiatalból válhatott hivatásos sportoló, és több nemzeti, sőt európai és világválogatott játékost neveltek. A magas színvonalú játékosnevelő munka elismeréseképpen 2020-tól a kiemelt akadémiák között, speciális finanszírozási rendszerben működhet utánpótlás képzésük. A klub versenyzőivel szinte minden évben az aranyérmekért küzd a korosztályos bajnokságokban. A felnőtt csapat ötszörös Bajnokok Ligája győztes, 15 alkalommal a magyar bajnokságban, 14 alkalommal a Magyar Kupában állhatott a dobogó legfelső fokán.

A lány kézisek hazai mérkőzései a csapatsportok nézettségi mutatóit tekintve, futball csapatokat is megelőzve az országos élmezőnybe tartozik, az Audi Aréna Győrt átlagosan 80%-ban megtöltik rajongóikkal.

9. táblázat Győri élcsapatok helyszíni átlagnézőszáma 2014 – 2019

Sportszervezet	Mérkőzések helyszíne	Nézőszám (átlag)
<i>Győri ETO KC</i>	AUDI Aréna Győr	3 726
<i>ETO FC Győr</i>	ETO PARK	1 280
<i>Gyirmót FC</i>	Alcufer Stadion	978
<i>ETO - SZESE</i>	Magvassy Csarnok	355
<i>UNI-Győr Mély-Út</i>	Egyetemi Csarnok	248

Forrás: Sportstatisztika blog.hu¹⁹ kiegészítése alapján saját szerkesztés

A 2017/2018-as szezonban a Győri ETO KC mérkőzéseinek helyszíni nézőszáma 4000 feletti átlaggal a második helyre emelte a csapatot, a Ferencváros labdarúgói mögött.

Kosárlabdában a legmagasabb osztályban szintén egy női csapat, az *Uni Győr Mély-Út* kosarasai küzdenek. Korábbi magyar bajnokként 2018-ig az NB I-ben és a Magyar Kupában

¹⁹ <https://sportstatisztika.blog.hu/>

elért érmes helyezésekkel biztosították szerepüket az európai színpadon. Utánpótlás képzésükben kiválóan építenek az egyetemi és iskolai együttműködésükre, közel 300 fiatal versenyzőt képeznek a különböző korosztályokban.

Labdarúgásban a *Gyirmót FC Győr* egyszezonos első osztályú szereplését leszámítva (2016/2017) az NB II élmezőnyében stabilizálta helyét, majd a 2021/22-es szezonban ismét az első osztályban szerepel. Utánpótlásképzésüket fejlesztik, közel 350 játékedéllyel rendelkező játékosukkal nemzeti bajnokságokban és regionális bajnokságokban szerepelnek. Extra szolgáltatásként új sportkollégiumukban 20 főig szállást is tudnak biztosítani a legtehetségesebbek számára. Kiváló szakmai kapcsolatot építettek ki győri és tétai oktatási intézményekkel, illetve a Ménfőcsanak ESK-val.

Az ETO labdarúgói a tulajdonosváltást követően kétéves NB III-as szereplés után harmadik éve tagjai az NB II középmezőnyének. A győri közönség az élvonaltól eltávolodó szereplést, az eredményesség hiányát a helyszíni szurkolás megvonásával díjazza (9. táblázat). Utánpótlásképzésük színvonalát fejlesztve, a kiemelt korosztályokkal (U16-19) stabilan az első osztályban szerepelnek, 2020-ban az U19-es bajnokságot megnyerték. Sikereikkel az Ifjúsági Bajnokok Ligájában versenyezhetnek, és a legjobb akadémiák közé rangsorolva, kiemelt finanszírozási rendszerben folytathatják az utánpótlás nevelő munkát. A Fekete István Iskolával kiépített együttműködésük és a Fehér Miklós Gimnáziumba történő beiskolázási programjuk országos és nemzetközi-regionális szintű. A 2022-es tulajdonos váltás után ismét komoly eredmények elérésére nyílik kilátás.

Az utánpótlásképzést fogalmazta meg kiemelt célként az *Üstökös FC*. 250 fős tagságával, és az ETO FC-vel együttműködve kívánja a fiatal tehetségeket kiválasztani és képzésüket szervezni. Mindemellett sikeres TAO-s pályázati tevékenységével, 450 millió Ft értékű beruházással, a Bácsai úti Kulturális és Labdarúgó Központ kivitelezését menedzseli. Szintén jelentős, 150 fős tagsággal, 9 korosztályban versenyezteti fiataljait *DAC Nádorváros 1912 SE*, és kisebb létszámban 120 fővel a *Győrszentiváni SE*. Céljuk a tagság növelése és együttműködő partnerként a magasabb osztályú klubokkal történő együttműködések kialakítása a tehetséggondozás javítása érdekében.

A jeges sportok irányítója a *Győri ETO Hockey Club* és a *Győri Jég sportért Alapítvány*. Együttműködésük révén kiváló infrastrukturális feltételek között tanulhat korcsolyázni és jégkorongozni 250-300 fiatal, akár versenyző, akár amatőr szinten. Büszkéek utánpótlás

képzésükre, *Bartalis István* a felnőtt válogatott tagja. Három szakosztályban – jégkorong, műkorcsolya és amatőr felnőtt jégkorong – tartanak edzéseket és versenyeztetik a legjobbakat. Fontos céljuk a közösségi jég sport fejlesztésével a tehetségek kiválasztása is, így a népszerű ovi-kori, sulikori programmal több, mint 11 000 gyermeket értek el Győrben és az agglomerációban. Eredményes TAO pályázati konstrukcióban az Önkormányzat és a NEMAK GYŐR Kft támogatásával színvonalas Jégcsarnokot és jégpálya felújítás beruházást valósítottak meg 2,2 milliárd Ft értékben (lásd még 17. táblázat).

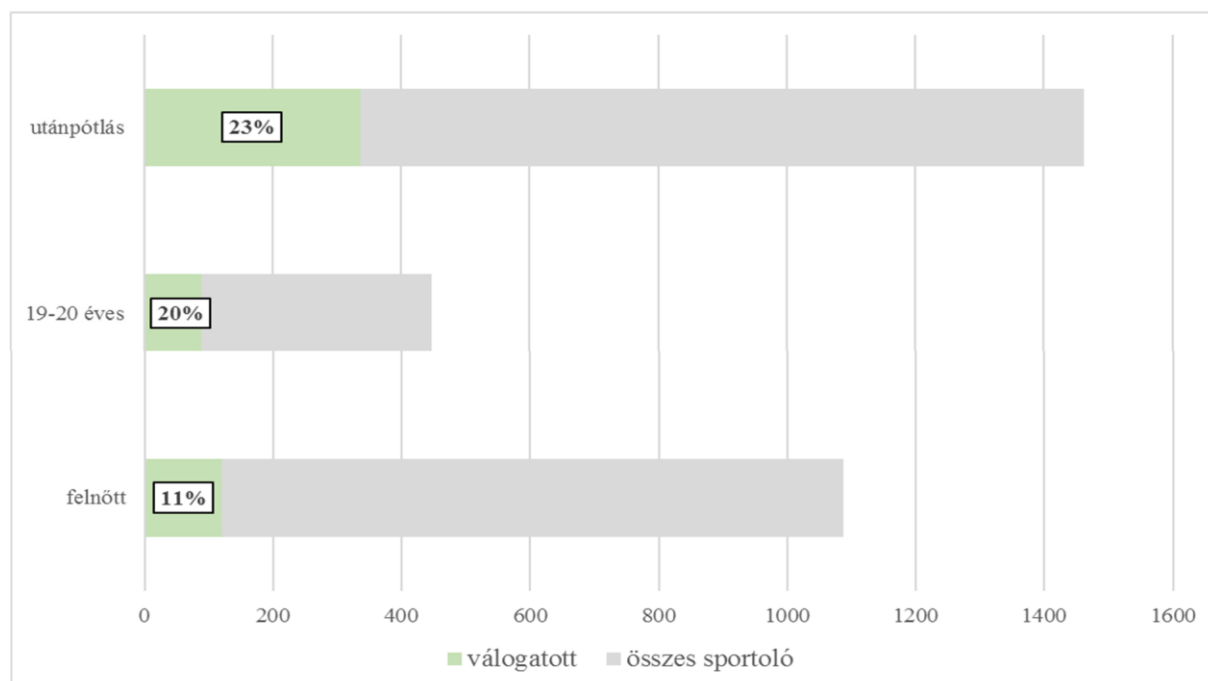
Összefoglalva a győri versenysport eredményességét az alábbi táblázatokban a nemzeti válogatottság adatai és a 2015-2020-as időszak dobogós helyezései szerepelnek.

Nemzeti válogatottak

A győri sportszervezetek az elmúlt 5 évben 538 nemzeti válogatott sportolót adtak hazánknak.

- 15-18 éves korosztályban 335 fő
- 19-20 éves korosztályban 87 fő
- felnőtt korosztályban 116 fő

16. ábra A nemzeti válogatottak létszáma és aránya korosztályonként

Forrás: Sportszervezeti kérdőíves adatfelvétel

10. táblázat Dobogós helyezések 2015-2020

Utánpótlás			Felnőtt		
városi, megyei	országos	nemzetközi	városi, megyei	országos	nemzetközi
585	1 269	366	192	659	274

Forrás: Sportszervezeti kérdőíves adatfelvétel

Tartósan fennálló probléma és fontos feladata a sportszervezetek menedzsmentjének, hogy a felnőtt versenyzői korba lépésnél megfigyelhető visszaesést minél jobban csökkenteni lehessen, a felnőtt sportkarrier meghosszabbításával, illetve a váltást a sportágazat számára a szakember-utánpótlást is jelentő megfelelő jövőkép és előmeneteli mentorálás útján biztosítani lehessen.

A sportszervezeti együttműködések vizsgálatában a válaszadók többsége fontosnak tartja a szoros együttműködést más sportszervezetekkel és egyéb, pl. oktatási intézményekkel. Az együttműködések alapvető oka az utánpótlás fejlesztése, a szakmai munka színvonalának emelése. A sportági szakszövetségekkel a válaszadó sportszervezetek nagy többsége szintén szoros, jó viszonyt ápol. Sok esetben szakmai és szervezési oldalon megyei és országos szinten a sportszervezetek edzői, sportszakemberei szerepet vállalnak a sportági szakszövetség munkájában is. Ennek köszönhetően több országos rendezvényt sikerült a városba hozni megrendezni, így az adott sportágban a médiafigyelmet Győrre irányítani.

2.2.6. Az elmúlt 5 év sportrendezvényei

Győr városa a megelőző tervezési időszakban határozta el, hogy a sportrendezvények vállalásával kívánja a város regionális versenyképességét növelni hazai és nemzetközi viszonylatban is, így az elemzésben részletesen jelennek meg a sportrendezvények lokális hatásai, hasznai. A kezdő lépés, az EYOF nemzetközi sikere kiemelkedő helyzetbe hozta Győrt és a sportrendezvények vállalásában lehetőségei, közép és hosszú távon továbbra is magas szintre pozícionálják a várost.

11. táblázat A nemzetközi rendezvények Győrben 2015-2019

Nemzetközi sportrendezvények	Sportolók korosztálya	Induló sportolók száma	Résztvevők száma (sportolók, hivatalos személyek)	Hány országból érkeztek
Női Vízilabda Világliga mérkőzés	felőtt	30	40	2
HUN-MDV Davis Kupa	felőtt	10	20	2
XXXI. XXXII. XXXIII. Balázs Kupa	8-14 év	1 000	1 100	6
IV. – IX. Győr Open	felőtt, utánpótlás	416 (átlag)	468 (átlag)	5-7
Kosárlabda EB középdöntő	felőtt	80	120	4
6. Győrköcolimpia	gyermek	300	320	4
Volvo Kupa Nemzetközi Vízilabda Torna	felőtt	60	80	3
Sportlövő EB	felőtt	500	600	38
IX. Serdülő Judo EK	serdülő	300	360	5
Röplabda EB csoportkör	felőtt	60	100	4
MEVZA Kupa röplabda torna	felőtt	100	120	6
X. Judo Serdülő EK	serdülő	250	300	3
Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál	14-18 éves korosztály	2 503	3 600	50
Sportlövő EB	felőtt	400	500	26
Birkózó serdülő EB	serdülő			21
U18 Atlétika EB	U18	600	750	48
IX. Győrköcolimpia	gyermek	300	330	3
U23 Judo Eb	U23	250	310	40
Aiko Ashihara Karate VB	felőtt			32
Vízilabda Világliga mérkőzés HUN-RUS	felőtt	30	50	2
Erőemelő Masters VB	szenior	300	360	24
Senior Games	szenior	150	150	3
XII. Judo EK	felőtt	350	420	3
Junior Tornász VB	junior	600	750	63
Ultimate Frizbi EB	felőtt	1 500	1 600	24
U19 Junior Kézilabda EB	U19			16
WAKO Utánpótlás Kick-Boks EB	felőtt	2 000	2 200	38
Judo Ifjúsági Európa Kupa	ifjúsági	250	310	3
ITF II. U 18 tenisz	ifjúsági	100	200	30
ETA III U18 tenisz	ifjúsági	80	150	20

Forrás: saját forrás

Az elmúlt 5 évben Győr Megyei Jogú Városban 90 sportrendezvény került megrendezésre, ez Magyarországot tekintve kiemelkedő. A versenynapok száma szerint a 90 sportrendezvény 274 versenynapot jelentett az 5 év alatt, amely az jelenti, hogy minden 7. napra jutott egy rendezvény. A 90 sportrendezvény közül 28, vagyis 31% **nemzetközi sportrendezvény**, amelyekre átlagosan 17 országból 630 sportoló és 757 kísérő érkezett Győrbe.

Érdemes kiemelni, hogy a 11. táblázatban bemutatott nemzetközi rendezvények a sportszakmai tapasztalatokon túl társadalmi és kalkulálható gazdasági hasznót is jelentettek a város számára.

A 12. táblázatban látható, hogy az egyéni sportágakban nagyszámú résztvevő, kísérő érkezik a városba, addig a csapatsportokban a nézők–szurkolók megjelenése meghatározó és a költséik jelenthetnek új, addicionális bevételeket Győrben. Összességében a Frizbi EB mellett az utánpótlás versenyeket is magában foglaló rendezvények jelentették a legtöbb látogatót. A sportrendezvényen szereplő *sportágak számát tekintve* jellemzően, 86%-ban egysportágas rendezvényekről van szó, míg 13%-ban két vagy több sportág szerepelt a versenykiírásban. Az egysportágas rendezvények közül (78 sportrendezvény) az úszás *sportág* a legaktívabb, amely az egysportágas rendezvények 25%-át szervezi, ezt követi a judo 13%-kal²⁰.

12. táblázat Kiemelt sportrendezvények Győrben sportáganként 2015-2019

Sportág	Szervezett sportrendezvények száma	Arány
<i>úszás</i>	20	25,6%
<i>judo</i>	10	12,8%
<i>kosárlabda</i>	6	7,7%
<i>torna</i>	6	7,7%
<i>atlétika</i>	4	5,1%
<i>futás</i>	4	5,1%
<i>kézilabda</i>	4	5,1%
<i>röplabda</i>	4	5,1%
<i>birkózás</i>	3	3,8%
<i>vízilabda</i>	3	3,8%
<i>lövészet</i>	3	3,8%

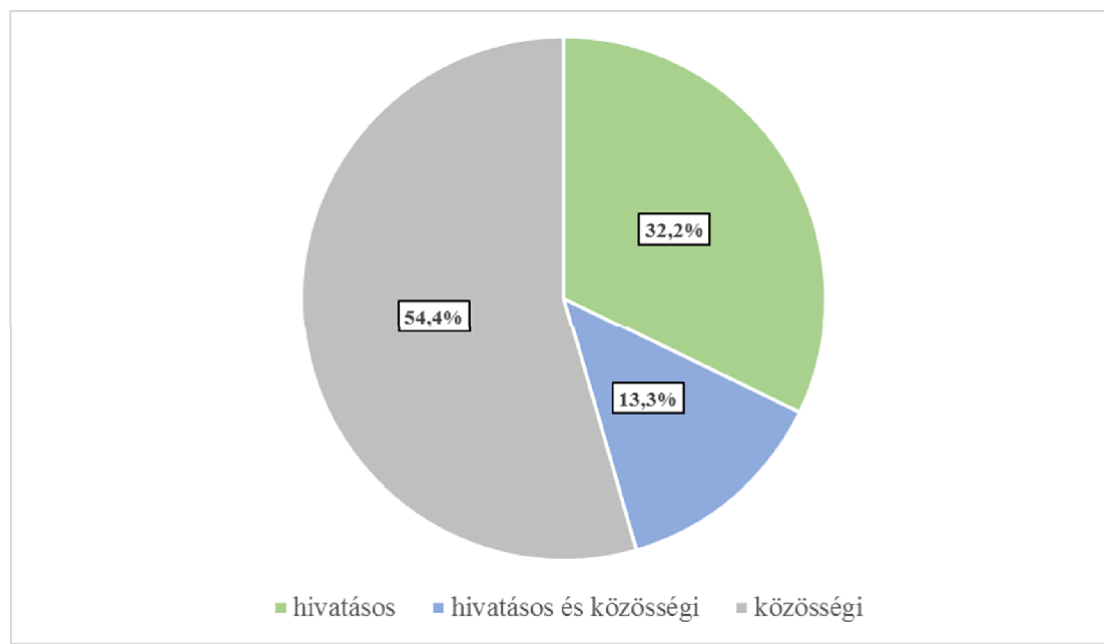
Forrás: Saját forrás

²⁰ A Győri Úszó SE Győr OPEN elnevezésű nemzetközi versenyét évente 2 alkalommal megrendezi, amely átlagosan 3000 vendégéjszaka eltöltését jelenti Győrben.

A rendezvényeket megrendezési helyszínük szerint elemezve az látható, hogy 14 különböző *rendezvényhelyszínen* kerültek lebonyolításra a rendezvények, ebből 9 sportlétesítmény, 5 pedig szabadtéri helyszín (közterület). A 9 sportlétesítmény a rendezvények 88%-ának adott otthont. Ezek közül 5 emelendő ki – *Aqua Sportközpont, Olimpiai Sportpark, Audi Aréna Győr, Magvassy Csarnok, Egyetemi Csarnok* – amelyek 77 sportrendezvénynek (82%) biztosították a helyszínt. A város sportrendezvényekhez kapcsolódó komplex stratégiáját mutatja, hogy a 90 vizsgált rendezvény közül egy, az EYOF esetében volt szükség *infrastrukturális beruházásra*. A rendezvényhelyszínek és a sportágak szerinti elemzés is azt mutatja, hogy az EYOF keretében létrejött sportlétesítmények és az itt működő sportágak meghatározóak a megrendezésre került rendezvények között.

A 90 sportrendezvény 23%-át *GYMJV Önkormányzata önállóan szervezte*, további 41% esetében pedig a sportági szakszövetségekkel közösen. Önálló sportszervezeti szervezésben a rendezvények 17%-a jött létre, míg további 10% esetében sportági szakszövetséggel együttműködésben. A rendezésben a sportági szakszövetségek a sportrendezvények több mint felében vállaltak szerepet.

17. ábra A sportrendezvények jellegük szerint

Forrás: saját forrás

A sportrendezvények 32%-a a hivatásos sport területén került megrendezésre. Az alapelvek mentén kiemelt *egészség-sport motivációt* tekintve a 90 rendezvény 68%-ának, vagyis a rendezvények több mint kétharmadának van egészség-sport motivációja, célja. A sportrendezvények 54%-a közösségi sport, 13%-a mindkét kategóriát érinti, mert a hivatásos sport felnőtt versenyei mellett az utánpótlásnak is biztosít versenyzési lehetőséget.

A közösségi sporton belüli eloszlásban az utánpótlás számára megrendezett sportrendezvények a meghatározóak 66%-kal. Az utánpótlás sport célja hosszútávon az élsport, de amíg nem keres pénzt a sportoló, addig közösségi sport része. Ennek korcsoportja kb. 7-8 éves kortól 20 éves korig tart. A sportrendezvények közül 18% lakossági és szabadidősport, amelynek célja az egészség – közösség fejlesztése, a célcsoport pedig a legkisebbektől 5-6 éves kortól a legidősebbekig, 100 éves korig szól. A különböző oktatási intézmények sportja (oviolimpia, diákolimpiák, egyetemi bajnokságok) a sportrendezvények 16%-át adja. Ennek célja az egészség-nevelés-közösség fejlesztése, célcsoportja 5-7 éves kortól 25 éves korig tart.

A rendezvényekhez öt esetben (Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál, Sportlövő Európa-bajnokság, U18 Atlétika EB, Senior Games és a Junior Tornász Világbajnokság sportrendezvények) *kísérő programok* is szervezésre kerültek a városba (koncertek, sportolók köszöntése stb.), amivel a lakosság minél nagyobb bevonása volt a cél. Ebből kiemelkedők az EYOF kísérőprogramjai, amelyek fesztiválhangulatot varázsoltak a városba. A nézők számára a versenyek helyszínén történő megtekintése a sportrendezvények 90%-ában *ingyenesen volt elérhető*.

84 sportrendezvényen *indultak győri sportolók*, mint például *Flachner Dániel* (röplabda U19-es Európa-bajnokság) és *Jakabos Zsuzsanna* (úszás, Győr Open). A hazai pálya és a szurkolók támogatásának is köszönhetően 56 sportrendezvényen született *kiemelkedő győri eredmény* (dobogós helyezés). A legemlékezetesebbek ezek közül *Sipőcz Richárd* EYOF-on szerzett aranyérme, vagy a magyar kézilabda válogatott EYOF-győzelme a győri kézilabda csillagaival a sorában. *A sajtómegjelenések* tekintetében három kategória különböztethető meg: helyi, országos és nemzetközi. A sportrendezvények 100%-áról a helyi sajtó tudósított, a rendezvények 76%-áról az országos sajtó is adott hírt, míg a rendezvények 49%-a a nemzetközi sajtóban is megjelent.

2.2.6.1. A rendezvények finanszírozása

Győr Önkormányzatának költségvetésében a sportrendezvények 84%-a *tervezett* volt. A finanszírozás tekintetében 21% tisztán *önkormányzati finanszírozással*, míg a 79%-uk vegyes finanszírozással valósult meg. A vegyes finanszírozású 71 rendezvényből 35 esetében állami támogatásban részesültek a rendezvények, ezek mértéke átlagosan a költségek közel 60%-át fedezte. A közösségi sport rendezvényei ugyanezt az arányt mutatják, 84%-uk tervezett volt az Önkormányzat költségvetésében. 31%-uk tisztán önkormányzati finanszírozással jött létre, míg 69%-uk vegyes finanszírozással valósult meg. A vegyes finanszírozás esetében 16 sportrendezvény valósult meg állami támogatással, ezek mértéke átlagosan a költségek közel 62%-át fedezte.

A köznevelés (óvodák, iskolák) és az egyetemek sportrendezvényeit 70%-ban tisztán az Önkormányzat finanszírozta, két esetben jelent meg az állami támogatás. Az önkormányzat minden rendezvény esetében részt vett a finanszírozásban, ennek átlagos mértéke 89%.

A szabadidő és lakossági sportban a tisztán önkormányzati finanszírozás aránya több, mint 80%. Itt is elmondható, hogy az Önkormányzat minden rendezvény esetében részt vett a finanszírozásban, ennek átlagos mértéke 81%. Az utánpótlássport esetében változik a helyzet, csupán a rendezvények 7%-ában volt tisztán önkormányzati finanszírozás. Az összesen 40 utánpótlás rendezvényből 33-ban vállalt finanszírozási szerepet az Önkormányzat, ennek átlagos mértéke 34%.

13. táblázat A közösségi sport sportrendezvényeinek finanszírozási lehetőségei

Közösségi sporton belül	önkormányzati finanszírozás	vegyes finanszírozás
óvodák, iskolák, egyetemek sportja	70,0%	30,0%
szabadidő és lakossági sport	81,8%	18,2%
utánpótlássport	7,5%	92,5%

Forrás: Saját forrás

Az Önkormányzat a sportszervezetek sportversenyeit hagyományosan pályázati rendszerben is támogatja.

14. táblázat Sportszervezeteknek kifizetett és pályázati kerete saját szervezésű rendezvényeikre, Ft

	Támogatási keret	Támogatás összege
2015	5 000 000	5 000 000
2016	5 000 000	5 000 000
2017	5 000 000	5 000 000
2018	10 000 000	8 000 000
2019	10 000 000	9 000 000

Forrás: Saját forrás

2018-tól, alapozva a magas szintű sportlétesítményi környezetre az Önkormányzat megemelte a pályázati keretet, ezen túlmenően pedig az egyedi kéréseket is támogatta.

2.2.6.2. Az elmúlt 5 év sportrendezvényeinek lakossági megítélése

A koncepció széles körben figyelembe kívánja venni a lakosság igényeit, annak elkészítése során nagy mértékben támaszkodik a győri polgárok véleményére. A lakossági kérdőívben a városban az elmúlt öt évben rendezett sportrendezvényekkel, azoknak a város mindennapjaira gyakorolt hatásaival kapcsolatos lakossági tapasztalatok is bemutatásra kerülnek.

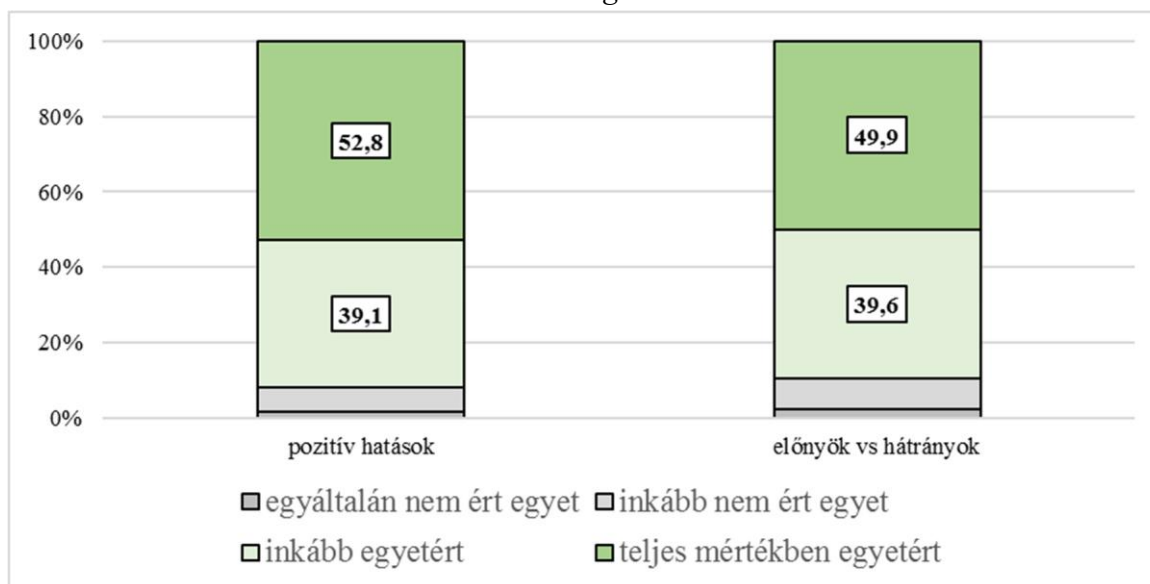
2.2.6.3. A nemzetközi sportrendezvények társadalmi hatásainak megítélése – a társadalmi háttér és a sporthoz való viszony szerepe az attitűdök alakításában

Átfogóan vizsgálva a nemzetközi sportrendezvények megítélését, alapvetően pozitív kép látható. A nemzetközi sportrendezvények Győrben való megrendezésének elvi támogatottsága egyhangúnak tekinthető a megkérdezettek körében; 96%-uk nyilatkozott úgy, hogy támogatja ilyen típusú rendezvények megtartását a városban. Ebben a kérdésben a társadalmi státusz hatásának vizsgálata irreleváns, hiszen nem található olyan szegmens, amelyben ne lenne domináns a támogatók aránya.

Egyet hátra lépve, a nemzetközi sportrendezvények általánosságban vett hatásait kissé konkrétan vizsgálva hasonlóan pozitív kép rajzolódik ki. A két vonatkozó állítás – a nemzetközi sportrendezvények hozzájárulnak a pozitív irányú gazdasági-társadalmi

változásokhoz Győrben; a nemzetközi sportrendezvények előnyei nagyobbak, mint a hátrányai – esetében a pozitív attitűdökkel rendelkezők összesített aránya 90% körüli /12. ábra/.

18. ábra A nemzetközi sportrendezvények általánosságban értelmezhető hatásainak megítélése

Forrás: Lakossági kérdőíves felmérés

A szocio-demográfiai jellemzők, valamint a sportolási és sportfogyasztási szokások hatása részben kimutatható a két vizsgált állításhoz kapcsolódó hozzáállásra. Előbbi csoportból három – nem, életkor, anyagi helyzet – utóbbiból kettő – sportrendezvények látogatása, sporthírek követése – esetben áll fenn szignifikáns kapcsolat valamely, vagy mindkét állítással /16. táblázat/.

Azzal az állítással kapcsolatban, hogy a nemzetközi sportrendezvények pozitív társadalmi-gazdasági hatásokat fejtenek ki a városra nézve, a nők szignifikánsan magasabb arányban értenek egyet. Az életkor negatív irányú befolyásoló tényező, azaz az idősebb korosztályok felé haladva csökken az elfogadás mértéke. Szignifikáns pozitív hatást gyakorol az anyagi helyzet, az annak szubjektív megítélését vizsgáló kategóriaváltozó gyenge pozitív kapcsolatban van az állításokkal; a kedvezőbb anyagi helyzet az egyetértés nagyobb mértékével jár. Egyéb vizsgált szocio-demográfiai tényezők – lakóhely, lakóövezet, foglalkozási státusz – nem gyakoroltak szignifikáns hatást.

A sportolási és sportfogyasztási szokások hatásmechanizmusa jól karakterizálható. A sportolási szokások vagy éppen a gyermekkorban végzett sporttevékenység nincsenek hatással a véleményekre, viszont a sportfogyasztás mindkét indikátora – sportrendezvények látogatása, sporthírek követése a médiában – esetében szignifikáns, pozitív kapcsolat mutatkozik, bár ezek sem tekinthetők túlzottan szorosnak.

A nemzetközi sportrendezvények várható hatásainak részletesebb vizsgálata során két dimenzió – közösség és identitás; sporthoz való viszony – került áttekintésre, mindkét esetben hét állítást felhasználva, melyek a 15. táblázatban láthatók.

15. táblázat A hatások részletes vizsgálata során felhasznált állítások

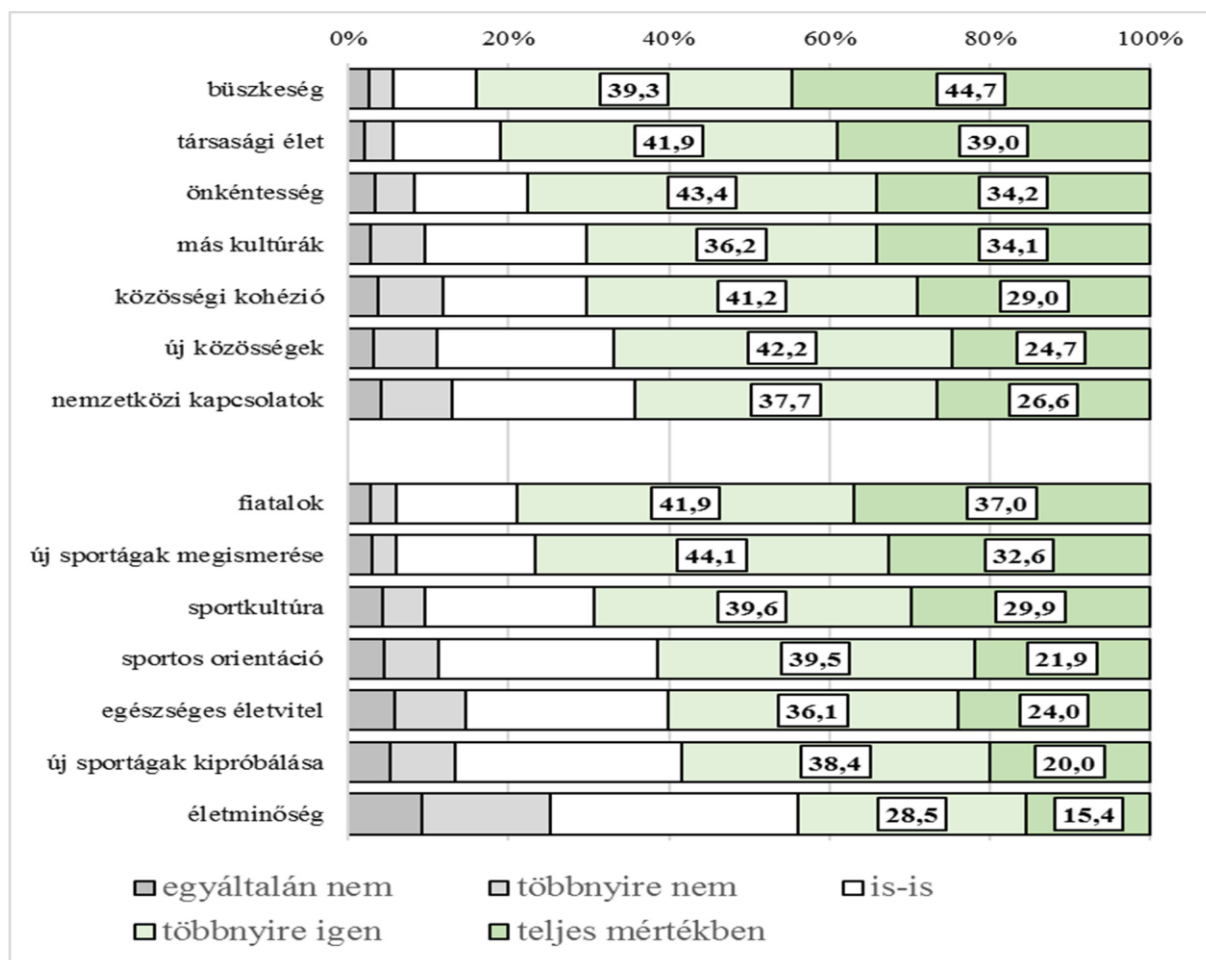
Közösség és identitás	Sporthoz való viszony
A Győrben megrendezett nemzetközi sportrendezvények...	
...hatásaként új közösségek alakulhatnak ki	...a helyi lakosokat a sport irányába terelik
...hatásaként a közösségi összetartás erősödik	...a helyi lakosokat új sportágak kipróbálására ösztönzik
...hatásaként a városi büszkeség erősödik	...a fiatalokat sportolásra ösztönzik
...hatásaként az önkéntesség, önkéntesi munka értéke növekedik	...javítják a helyi lakosok életminőségét
...élénkítik a társasági életet	...javítják a sportkultúrát és sporttudatosságot
...lehetővé teszik a helyi lakosok számára más kultúrák megismerését	...új sportágakkal ismertetik meg a helyi lakosokat
...lehetőséget kínálnak a helyi lakosoknak nemzetközi kapcsolatok kialakítására	...egészséges életvitelre ösztönzik a helyi lakosokat

Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

A vizsgált állításokkal való egyetértés mértéke általánosságban magas, de tapasztalhatók bizonyos eltérések mindkét dimenzióban. A társadalmi, közösségi hatásokkal kapcsolatos állítások közül az elfogadottság legmagasabb mértéke a városi büszkeség erősödésénél mutatkozik, azok összesített aránya, akik az egyetértés pozitív mértékével jellemezhetők, megközelíti a 85%-ot. Hasonlóan magas szintű még az elfogadottság a közösségi élet élénkülése és az önkéntesség felértékelődése esetében. A pozitív viszonyulás legalacsonyabb mértéke egyrészt a közösségteremtő erőhöz – egyedülként itt 25% alatti a teljes mértékben egyetértők aránya – valamint a nemzetközi kapcsolatok létrejöttéhez – az állítással egyetértők összesített aránya 65% alatti – kapcsolódik.

Némileg nagyobb mértékű a differencia a sporttal kapcsolatos hatások megítélésében. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy az életminőség javulására reflektáló – a dimenzióban talán tartalmában is bizonyos mértékben „kilógó” – állítás esetében kiugróan magas a többihez képest az elutasítók és semlegesek aránya (56%). A „maradék” hat állítás az egyetértés mértéke mentén két csoportra bontható, amelyek tartalmuk alapján is körülírhatók. Az egyetértés nagyobb mértéke jellemző az általános vagy elvontabb tartalmú állításokra, jelen esetben a fiatalok sport irányába terelésére, új sportágak megismerésére, illetve a sportkultúra és sporttudatosság javulására, ezeknél az állításoknál az egyetértők aránya kétharmad feletti. A konkrétabb tartalmú, illetve a cselekvés potenciálját inherens módon hordozó állítások – új sportágak kipróbálása, ösztönzés az egészséges életvitelre, a lakosság sport felé való terelése – esetében az egyetértők aránya alacsonyabb, 60% körüli.

19.ábra A nemzetközi sportrendezvények közösségi kohézióra, illetve sporthoz való viszonyra gyakorolt hatásainak megítélése a 15. táblázatban bemutatott állítások alapján

Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

2.2.7. Sportlétesítmények

A sportlétesítmények elhelyezése minden esetben kockázatos döntés. Az otthont adó városnak és a döntésben együttműködő partnereknek – sportegyesületeknek, sportvállalatoknak, szakszövetségeknek – olyan helyet kell választani, ahol a településfejlesztési szempontok mellett a bevételek a várható fenntartási és üzemeltetési költségeket a lehető legnagyobb mértékben meghaladják, társadalmi és sportszakmai szempontból pedig a célzott hatásokat megvalósítják, funkciójukat betöltik (közösségépítés, egészségmegőrzés, szórakozási lehetőség). A létesítmény-beruházásokba és az üzemeltetésbe a magánszféra meghívásának lehetősége a kiemelkedően magas beruházási költségek, a lassú és kockázatos megtérülés miatt rendkívül korlátozott. A jövőbeni piaci értékesítés ágazati bizonytalansága okán a társadalmi, sportszakmai igény előzetes alapos elemzése a döntési folyamatban elsődleges szereppel bír. Jó lehetőség, ha a város tudatos, jó időzítéssel az állami finanszírozást is bevonja, amely legtöbb esetben nemzetközi sportrendezvények vállalásával lehetséges.

Magyarország Kormánya 2010-ben, a magyar sport új rendszerének meghatározásakor fogalmazta meg, hogy színvonalas sportlétesítmények kerüljenek felépítésre, ezáltal állami forrásokkal támogatottak a sporthoz szükséges létesítményi feltételek biztosítására. Az új központi források nyújtotta lehetőségek Győrben is kihasználásra kerültek és 2014–2020 között világszínvonalú infrastruktúra épült fel a városban.

A sportlétesítmények esetében az önkormányzati szerepek a helyi sportélet és sportgazdaság egyes területiben eltérő szándékkal és intenzitással jelennek meg, fejtenek ki hosszú távon hatást. A vizsgált 8 típusú sportlétesítmény közül Győrben a vizsgálat időpontjában csak a jégcsarnok hiányzott, amely azóta megvalósításra került. A megyei jogú városok körét tekintve Győr kiemelkedőnek számít sportlétesítmény hálózatával, uszoda, multifunkciós sportcsarnok, jégcsarnok, labdarúgó stadion, atlétikai központ, teniszpályák, tornacsarnok, küzdősport csarnokok, szabadtéri sportparkok mindegyike megtalálható a városban.

16. táblázat Győr kiemelt sportberuházásai 2015-2020

Sportlétesítmény	A beruházásról	Állami támogatás mértéke
<i>AUDI Aréna Győr</i>	A beruházás közel bruttó 5 milliárd forint állami támogatásból valósult meg. 2013 során az előkészítés zajlott, 2014-ben a kivitelezés. Az üzemeltetési és fenntartási tervezett költsége évi 220 millió forint.	80%
<i>Aqua Sportközpont</i>	A beruházás bruttó 3,7 milliárd forintból valósult meg három év alatt (2013-2015), amelyből közel 670 millió Ft-ot Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata finanszírozott, a fennmaradó összeg pedig állami támogatásból állt rendelkezésre.	80%
<i>Olimpiai Sport Park (OSP)</i>	7 milliárd forint állami támogatásból valósult meg 2017 – ben készült el	85%
<i>Jégcsarnok</i>	2,2 milliárd Ft (2020) a Győri ETO HC beruházásában és üzemeltetésében	80%
<i>Bercsényi Sportpark</i>	Győri Kosárlabda Club beruházásában 150 millió Ft (2015-2016)	70%
<i>Egyetemi Sportpark</i>	(2017-2020) 250 millió Ft a SZESE beruházásában és az egyetem üzemeltetésében	75%

Forrás: Saját forrás

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a létesítmények üzemeltetőjeként az atlétikai központ, az uszoda, a tenispálya, küzdősport csarnokok és a tornacsarnok jelenlegi állapotával teljesen elégedett, hiszen a helyszínek nemzetközi versenyekre, edzőtáborokra minden sportszakmai feltételnek megfelelnek. Az elsődleges funkciókat tekintve a 17. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az OSP és annak tagjai, továbbá az önkormányzati vállalatok által üzemeltetett létesítmények esetében az utánpótlás-nevelés a kiemelt sportterület Győrben. A sportlétesítmények hasznosítását tekintve jellemzően egy vagy több sport számára nyújtanak edzési és versenyszervezési (sportrendezvény-szervezési) lehetőséget.

17. táblázat Győr kiemelt létesítményei, sport-központjai

Sportlétesítmény	Tulajdonos	Üzemeltető	Elsődleges funkció
<i>AQUA Sportközpont</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	élsport, szabadidősport - lakossági használat
<i>multifunkciós sportcsarnok Audi Aréna Győr és Magvassy Csarnok</i>	Önkormányzat és önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	élsport – közösségi sport (helyi sportegyesület otthona)
<i>NEMAK jégcsarnok</i>	Győri ETO HC	Győri ETO HC	élsport, utánpótlás sport
<i>labdarúgó stadion ETO FC</i>	Magyar állam	magáncég	élsport, utánpótlás sport
<i>OSP atlétikai központ</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	utánpótlás-nevelési központ
<i>OSP és Kálóczy téri teniszpályák</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	élsport, utánpótlás-nevelési központ
<i>OSP tornacsarnok</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	utánpótlás-nevelési központ
<i>OSP küzdősport csarnokok</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	utánpótlás-nevelési központ
<i>Barátság Sportpark Közösségi Sportpark</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	Lakossági és szabadidősport
<i>Bercsényi Sportpark Közösségi Sportpark</i>	önkormányzati tulajdonban lévő cég	önkormányzati tulajdonban lévő cég	Lakossági és szabadidősport
<i>Egyetemi Sportpark Közösségi Sportpark (Aranypart II)</i>	Széchenyi István Egyetem	Széchenyi István Egyetem	Lakossági és szabadidősport Egyetemi versenysport

Forrás: Saját forrás

A győri sport közparkok színvonalas helyszínei a városi közösségi sportéletnek. Fontos, hogy a lehetséges kapacitások minél jobb kihasználása érdekében az üzemeltetői menedzsment a sportszakmai és üzleti kihívásokat, lehetőségeket ismerje és beépítse tevékenységi körébe. A kapacitások kihasználását mutatja be néhány kiemelt létesítmény esetében a 18. táblázat.

18. táblázat A kiemelt létesítmények kapacitás-kihasználtsága

	uszoda	Multifunkciós sportcsarnok, AUDI ARÉNA Győr és Magvassy csarnok	atlétikai központ	teniszpálya	tornacsarnok	Jégcsarnok
heti nyitvatartási napok száma	7	7	7	7	7	7
napi nyitvatartási órák száma	15	13	15	15	15	14
üres, kihasználatlan órák száma/hét	12	20	25	25	15	10
kapacitáskihasználtsága	80%	75%	75%	80%	90%	85%

Forrás: Saját forrás

19. táblázat A sportlétesítmények funkciói az egyes sportterületek vizsgálatában 2019

Használati arány	AQUA Sportközpont	Multifunkciós sportcsarnok (Audi Aréna Győr - Magvassy)	NEMAK Jégcsarnok	Barátság Sportpark
élsport (helyi sportegyesület)	20%	15%	5%	0%
utánpótlás-nevelési központ	20%	50%	60%	10%
iskolák testnevelési programok keretében használják	10%	5%	15%	40%
szabadidősport - lakossági használat	45%	5%	20%	45%
rendezvények helyszínéül szolgál	5%	25%	0 %	5%

Forrás: Saját forrás

A sportlétesítmények használata esetében nagy kérdés a kapacitások eloszlása a piaci és a nem piaci, közcélú hasznosítás között. Érdekes már a tervezéskor az elsődleges funkció kijelölése, vagy az első évek dönthetik el, mi válik a létesítmény elsődleges funkciójává.

A győri létesítményeknél a kihasználtság arányai a tervezésben megfogalmazott funkció szerinti használati eloszlást mutatják. Az infrastruktúra menedzsment a fenntartható üzemeltetés és az egyes sportterületek szakmai megjelenése és teljesítménye alapján tervezi a kapacitások elosztását. Egy létesítményben számos értékesítési lehetőség áll a rendelkezésre. Elsőként a létesítmény *sportcélú bérbeadása* – „ticketing” – a legjellemzőbb. Ez magába foglalja a sporteseményekhez kapcsolódó jegyek és bérletek, prémiumszolgáltatások, így VIP és a (Sky) boxok értékesítését. A *nem sporthoz*, sportrendezvényhez köthető események értékesítése is jelentős bevételeket generálhat a létesítmény üzemeltetője számára (kiállítások, vásárok, esküvők, konferenciák, koncertek, egyéb rendezvények).

Nem az alapfunkcióval kapcsolatos hasznosítás sok esetben kompromisszumot jelent az állagmegőrzés és deklarált elsődleges funkció szempontjából. Az Önkormányzat az üzemeltetővel és a sportszervezetekkel együttműködve arra törekszik, hogy a kapacitások elosztásánál ne sérüljenek a sportszakmai, társadalmi és üzleti érdekek. Ehhez minden létesítményben a menedzsment szakértő együttműködésére van szükség. Példaként az AUDI ARÉNA Győr és a Magvassy Mihály Sportcsarnok 2019. évi rendezvényei kerültek áttekintésre. Összesen 41 rendezvény került megrendezésre a multifunkciós csarnokban. Ebből 28, vagyis 68% sportrendezvény, 32% pedig egyéb rendezvény és koncert, ezek 33%-a teltházas 5000-5500 fős rendezvény volt.

20. táblázat Rendezvények a kiemelt sportlétesítményekben 2019

Összes eseménynapok - építéssel és bontással együtt	
<i>Aqua Sportközpont</i>	57
<i>Audi Aréna Győr</i>	147
<i>Magvassy Csarnok</i>	100
<i>Olimpiai Sportpark</i>	179

Forrás: Saját forrás

2.2.7.1. A sportlétesítmények szponzorációja

A győri létesítményekben is megjelenő *promóció* (kivetítők, belső monitor rendszer stb.) és szponzoráció (névhasználati jogok, jóváhagyások) is jelentős részt képviselnek az üzemeltetési bevételekben. A nemzetközi területen már elterjedt és hazánkban is bővül a magánszféra bevonását megjelenítő különböző szintű szponzoráció a sportlétesítményekben. Legmagasabb szintje a névadó szponzoráció, amely városunkban az Audi Aréna Győr, az Aqua Sportközpont és a NEMAK Jégcsarnok üzemeltetési bevételeihez jelentős mértékben hozzájárul (21. táblázat).

21. táblázat Sportlétesítmények névadó szponzorai

Város	Sportlétesítmény neve	Névszponzor	Szerződés időtartama	Szponzoráció összege
Győr	Audi Aréna Győr	Audi Hungaria Motor Zrt.	10 év	110 M Ft/év
Győr	Aqua Sportközpont			
Győr	Nemak Jégcsarnok	Nemak Győr Alumíniumöntöde Kft.	3 év + 12 év opció	na
Budapest	Groupama Aréna	Groupama Garancia Biztosító	7 + 3 év	na

Forrás: Saját forrás

Az Aqua Sportközpont 2014-es átadása óta mind a győriek, mind a városba látogató turisták, versenyzők igényeit magas szinten elégíti ki. Az 50 m-es versenymedence és a kiegészítő, sátorral fedett 25 x 33 m-es medence az úszók, vízilabdázók edzéseit, versenyeket, mérkőzéseit nemzetközi szinten is kielégíti, kiszolgálja, amit számos esetben bizonyított. Az EYOF–ot követően úszásban a MÚSZ és FINA által minősített versenyeket is rendezhetett az Önkormányzat a Győri Úszó SE és a győri Vízisport SE szakmai együttműködésével. A közösségi úszást jól egészíti ki a szauna részleg, konditerem és nyáron pedig szabadtéri strandolás is lehetséges.

A 2011-ben felújított Magyar Vilmos Uszoda hatpályás 25 m-es versenymedencéje és tanmedencéje több ezer óvodás és iskolás számára ismerteti meg az úszás tudományát. Az

önkormányzati, egyesületi és iskolai úszás programok mellett a kiegészítő szolgáltatások, szaunák, pihenő helyiségek révén az évi több mint 100 000 vendég kényelmesen, szórakozva töltheti el szabadidejét a sportolás és pihenés együttes élvezetével.

A „*Sátras Uszodát*” már az előző koncepció is felújításra szoruló létesítménynek ítélte. Az Egyetem és az iskolák számára oktatási helyszínként működik, illetve néhány törzsvendég látogatja a létesítményt.

Az 5500 férőhellyel rendelkező *Audi Aréna Győr* egy multifunkcionális sportcsarnok, amely alapvetően a Győri ETO KC otthona, ugyanakkor alkalmas különböző nemzetközi sportrendezvények, koncertek, előadói estek, konferenciák és kiállítások megrendezésére is. Üzemeltetés szempontjából a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában lévő Győr Projekt Kft. által üzemeltetett a sportlétesítmény.

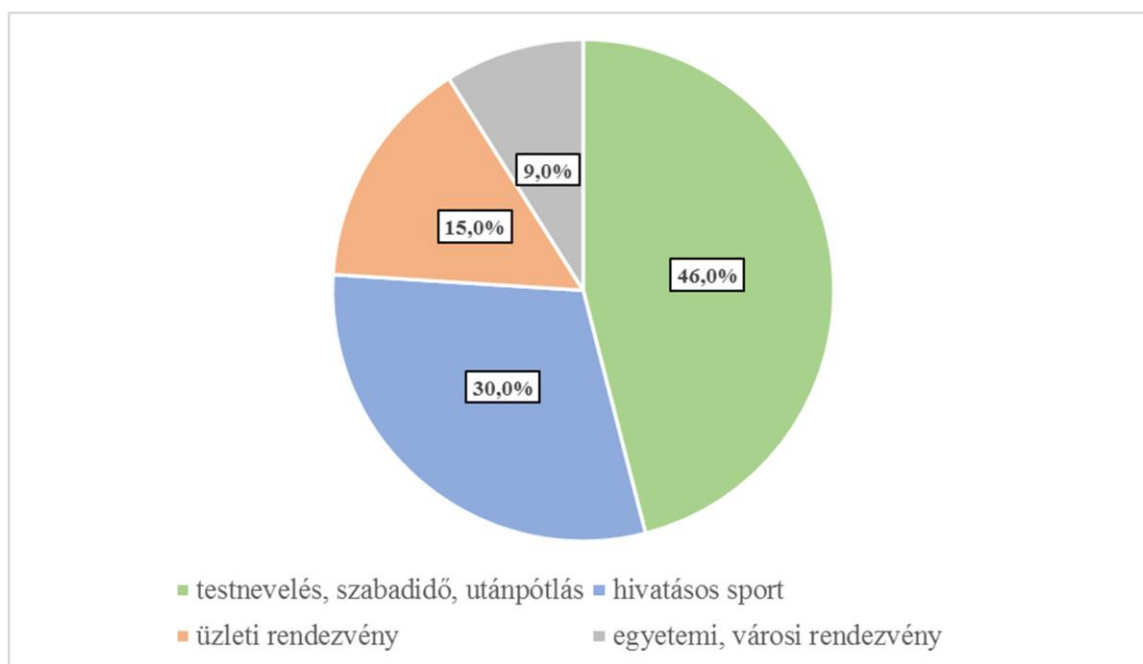
A létesítmény a 2014-es női kézilabda Európa Bajnoksághoz köthető. Megnyitásától fogva 10 éves névadó szponzori szerződés került megkötésre az Audi Hungária Motor Kft.-vel. Az Aréna befogadó képessége változtatható a mozgatható lelátó segítségével, valamint az épület Magvassy Mihály Sportcsarnokkal történő egybeépítése is az igények rugalmas kiszolgálását teszi lehetővé. A helyszíni szolgáltatások színvonalát növeli a rendelkezésre álló hangosítás- és fénytechnika, valamint az Önkormányzat által kialakított 200 méteres körzetben elérhető 1050 db parkolóhely.

Az *Olimpiai Sportpark* a GYAC versenyzői mellett lakossági használat számára is nyitott, közösségi futóklub és társasági, üzleti tenisz is működik. A versenyzők sportorvosi szolgálatát jól kiegészítő sportegészségügyi és sporttudományi szolgáltatások – sportantropometriai vizsgálat és teljesítménydiagnosztika – is elérhetővé váltak az épülettömbben.

A modern létesítmény több sportágban, atlétikában, teniszben, tornában, küzdősportokban, súlyemelésben a hivatásos, az utánpótlás és amatőr rendezvények mellett a fogyatékkal élő sportja számára is magas színvonalú nemzetközi és hazai rendezvények szervezésével vizsgázott. Termei, csarnokai kihasználtsága magas, 75-80%-os, 2019-ben 179 rendezvény napot regisztráltak (19. és 20. táblázat). Fontos feladat a sport-és üzemeltetői menedzsment számára, hogy a sportolói használat, a versenyzői felkészítés szakmai programja és a rendezvények elhelyezése megfelelő tervezéssel, előzetes egyeztetés alapján történjen.

Az Egyetemi Csarnok a hallgatói testnevelés és sport foglalkozásai mellett az UNI GYŐR MÉLY-ÚT hivatásos női kosárlabda csapat otthona és a SZESE NB I B-s kosárlabda csapatának edzéseire és mérkőzéseire biztosít helyszínt. 2018-ban önkormányzati beruházás keretében, a Magyar Kézilabda Szövetség támogatásával a sportpadozat megújult. Kihasználtsága rendkívül magas 2002-es átadása óta 90-95 % -os kihasználtsággal üzemel.

20. ábra: az Egyetemi Csarnok kihasználtsága és használói, 2019

Forrás: Saját forrás

A csarnok megnyitása óta az igénybevétel tapasztalatai szerint és okán egy térelválasztó függöny beépítésével és sportpadlójának megújításával elégíti ki a 20. ábrán látható használói szerkezetben az igényeket. A felújítási beruházást az Önkormányzat támogatásával és a SZESE pályázati tevékenysége révén sikerült megvalósítani 140 millió forint értékben.

A NEMAK Jégcsarnok Magyarországon szinte egyedülálló módon nyáron is üzemelhet. A nyári egyhónapos leállást követően a modern jégtechnológiának köszönhetően fejlesztő edzőtáborokkal és a lakosságnak felajánlott szolgáltatásokkal, a Győri Jég sportért Alapítvány szervezésében közel maximális kihasználtsággal működhet a győri jégcsarnok. Mindezt

kiegészíti a téli belvárosi korcsolyapálya üzemeltetése, amelyet az Alapítvány az iskolák számára tanulási lehetőségként, a győri családok számára pedig kedvelt szórakozásként üzemeltet nagy sikerrel, szintén magas kihasználtsággal.

A Bercsényi Sportpark kialakításakor az amatőr sport támogatása, a környező iskolák testnevelés óráinak könnyítése és 3x3 kosárlabda versenyek rendezése volt a cél. Az amatőr sport támogatása tekintetében a létesítményben 6 db, villanyvilágítással ellátott B 33-as pálya került kialakításra, ezen kívül egy ABS fitness park, ami a kosárlabdázás mellett más sportolni vágyók igényeit is kielégíti. A létesítményt testnevelés órák tekintetében a Bartók, a Radnóti, a Jedlik és a Kossuth iskolák rendszeresen használják.

A kosárlabda pályák kialakításakor beszerzésre került két mobil kosárlabda palánk is, amivel kültéri 5-5 elleni mérkőzés is lebonyolítható. A fix nézőtér mellett egy olyan mobil lelátó is tartozik a pályarendszerhez, ami egy, az Egyetemi Edzőcsarnokban megrendezésre kerülő nagy rendezvény esetén ott is lelátóként tud szolgálni. Ennek megfelelően az EYOF női tornáján a csarnokban használatban is volt.

A Barátság Sportpark a város első sport közparkja kiemelt szereppel bír a közösségi sportélet szerveződésében (19. táblázat). A közkedvelt futópálya és városi több mint 70 csapatos kispályás labdarúgó bajnokságnak helyszínt biztosító műfüves pályák mellett, az iskolai testnevelésre is jó használható erősítő parkot és streetball pályát a Móra Ferenc iskola, a Fekete István iskola, Kölcsey és a Tánc és Képzőművészeti iskola rendszeresen látogatja.

A Kajak-Kenu Vízitelep a Győri Vízisport Egyesület közel 400 fős kajak-kenus társadalom csónakháza is színvonalas, modern edző és szabadidős központ. A menedzsment aktív szakszövetségi pályázataiban sikeresen szerepelve megújulhatott a konditerem és az öltöző helyiségek, korszerűsítették a fűtésrendszert és magáncég támogatásával szabadtéri *Kondipark* is épült összesen 230 millió forint értékben. Továbbá 80-100 milliós értékben tervezi az egyesület új hajótároló építését szintén központi pályázati forrásból.

Az Evezős Vízitelep a GYAC evezős szakosztálya 200-220 versenyzőjének és öt edzőjének biztosít színvonalas felkészülést, illetve testnevelés óra keretében az Egyetem hallgatói, kezdők és haladók ismerkedhetnek meg a sportággal, az evezés technikájával. A szakosztályvezetés aktív és eredményes pályázati tevékenységével, állami források

begyűjtésével a vízitelep konditerme, hajóparkja és stégje megújulhatott több mint 100 millió forint értékben. Fontos szempont volt a stég felújításánál, hogy a paraevezősök is kényelmesen használhassák felkészülésükhöz, gyakorláshoz.

2.3. Sportfinanszírozás

Magyarország kormánya által 2010-ben meghirdetett, a sport „nemzetstratégiai ágazat” program hármas célrendszerben és a korábban a sport számára kevésbé elérhető források megnyitásával kívánja támogatni az ágazat különböző fejlesztési programjait.

A célrendszer elemei:

- minél több sportversenynek adhasson az ország otthont,
- minden gyermek sportoljon, és ehhez,
- megfelelő sportlétesítmények épüljenek.

A finanszírozásban 2011-től az ún. „látványcsapatsportok” számára a nyereséges vállalatok társasági adójuk révén nyújtott sporttámogatásai, továbbá 2012-től a kiemelt sportágak számára a központi források elérési lehetőségeinek kiszélesítése a sportközigazgatás, a társadalmi szereplők és a gazdaság szoros együttműködését eredményezi a fenti közös fejlesztési célok megfogalmazásában, elérésében. Mindez kiváló innovatív környezetet és új forrásokat nyitott meg, amelyhez az önkormányzat is partnerként csatlakozott. A „Sport-TAO” és egyéb²¹ központi pályázatok elérése révén kedvezményezett sportszervezetek olyan együttműködési hálózatot jelentenek, amelyben az önkormányzat az élősport támogatása mellett, a sportrendezvények szervezésében és a sportinfrastruktúra hálózat megújulásában, kiépítésében is fontos partner. A sportszervezetekkel közösen megvalósított beruházások és sportesemények révén egyes városrészek is megújulhattak²² és új, addicionális, központi költségvetési források irányultak Győrbe és azóta is élénkítik a város gazdaságát.

Az Önkormányzat sportfinanszírozási rendszere illeszkedik a nemzeti és az európai struktúrába és jogrendjébe, tovább figyelembe veszi a hazai európai irányadó és dokumentumokba foglalt elveket (vö. 1.2 fejezet).

²¹ Pl. A BMSK Sport Közhasznú Nonprofit Kft által koordinált beruházási pályázatok

²² A Bercsényi Liget B33-as pályái a *Győri Kosárlabda Club*, a gyárvárosi jégpálya a *Győri HC* és az Aranypart II –n az Egyetemi Sportpark a *Széchenyi István Egyetem SE* beruházásában épült.

A sporttevékenység támogatására az Önkormányzat 2007-től fogalmazta meg, majd 2015-ben módosította, rendeletbe foglalt szándékát, hogy az élősport az önkormányzati költségvetés 1%-ában, illetve legalább 1%-ában támogatáshoz juthasson²³. A több mint tízéves tapasztalat alapján kijelenthető, hogy mindez jelentős forrásbővülést jelentett a városban működő sportszervezetek számára.

Az Önkormányzat Közgyűlése minden évben meghatározza az egyéni, az egyesületi és az egyéb sporttámogatások összegét, amelyet az egyesületek működésre, rendezvények szervezésére és versenyeken való részvételre használhatnak fel. Ezen felül a sportszervezeteknek lehetősége van egy-egy fiatal tehetséget az ún. „egyéni pályázattal” külön támogatásban is részesíteni.

Az önkormányzat az évenként meghatározott keretösszeget

- a) reklámszerződés megkötésével a kiemelt egyéni sportolók felkészülésére és sportszervezetek működésére,
- b) pályázati konstrukcióban:
 - a sportszervezetek számára kiírt működésre és
 - sportversenyek, rendezvények szervezésére, továbbá,
 - sportszervezeten belül sportoló tehetségek támogatására,
- c) egyedi elbírálás alapján, sportszervezetek támogatására,
- d) kiemelt sportszervezetek sportlétesítmény használatára

folyósítja közgyűlési határozat alapján.

A támogatásokat a *kiemelt kategóriákban* a sportszervezetek és a legeredményesebb sportolók számára, az eredményesség és a felkészülési programok (Olimpia és nemzetközi versenyek) értékelése alapján szponzorációs szerződéses konstrukcióban, vagy pénzeszköz átadási megállapodással biztosítja az önkormányzat (21. és 22. ábra).

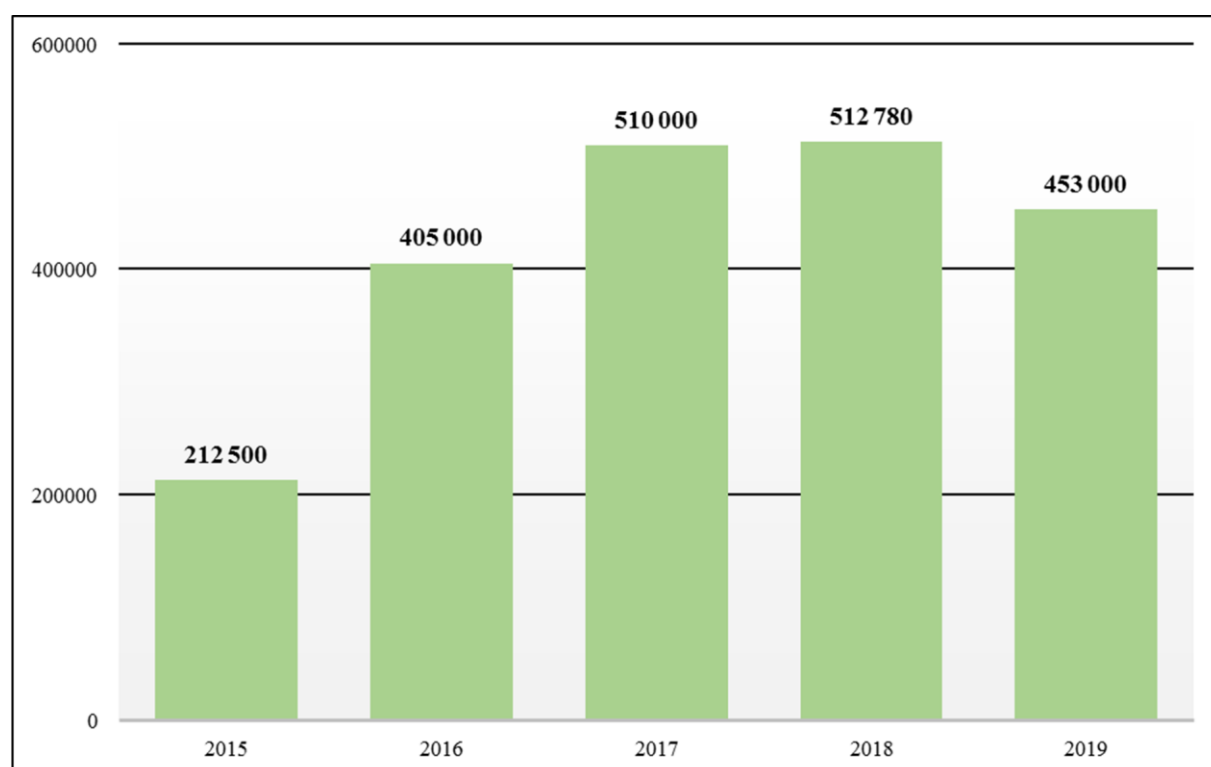
²³ A sportról szóló 14/2015. (III. 27.) önkormányzati rendelet

22. táblázat A kiemelt sportszervezetek, 2015-2019

Sportszervezet	Sportolók, tagok létszáma (átlag 2020)	Edzők, sportszakemberek létszáma (átlag 2020)
Győri ETO KC	451	43
ETO Fuball Kft (2016-2017 ETO Futball & Futsal Kft)	300	70
Lővér Sport Kft*	15	8
Győri ETO Hockey Club Sportegyesület	270	17
* A női kosárlabda utánpótlása külön szervezetben, a Széchenyi Kosárlabda Akadémia SE-ben működik 300 fős sportolói taglétszámmal és 17 fő sportszakemberrel.		

Forrás: Saját forrás

21. ábra A kiemelt sportszervezetek támogatása, 2015-2019 (e Ft)

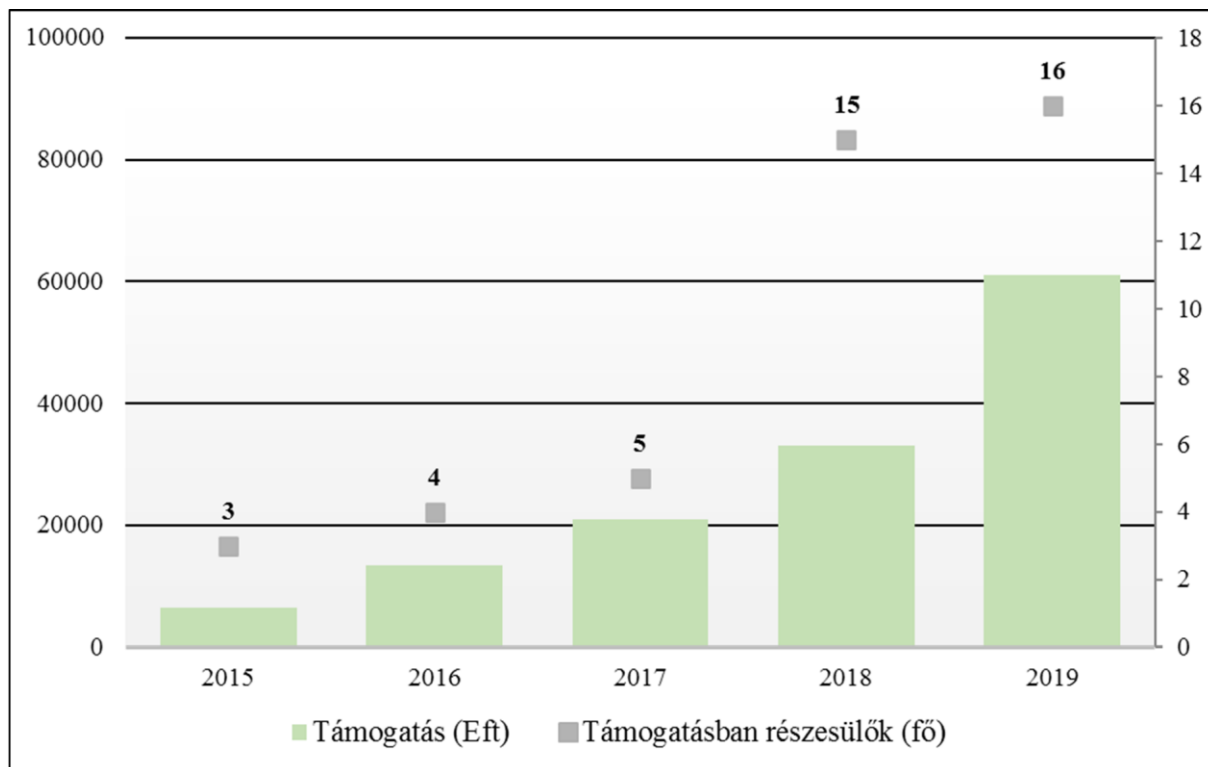

Forrás: Saját forrás

A kiemelt sportszervezetek szponzorációja a városmarketing részeként és az eredményességi célok alapján került meghatározásra. A folyósított támogatásokkal elért eredmények kiértékelése a sportszervezetek és az Önkormányzat közös stratégiai céljainak

figyelembevételével, egyeztetésével történik. Az olimpiai kvalifikációra történő felkészülést figyelembe véve az önkormányzati támogatások elérése szélesedhetett az egyéni sportolók számára.

22. ábra A kiemelt egyéni sportolók támogatása, 2015-2019 (e Ft)

Forrás: Saját forrás

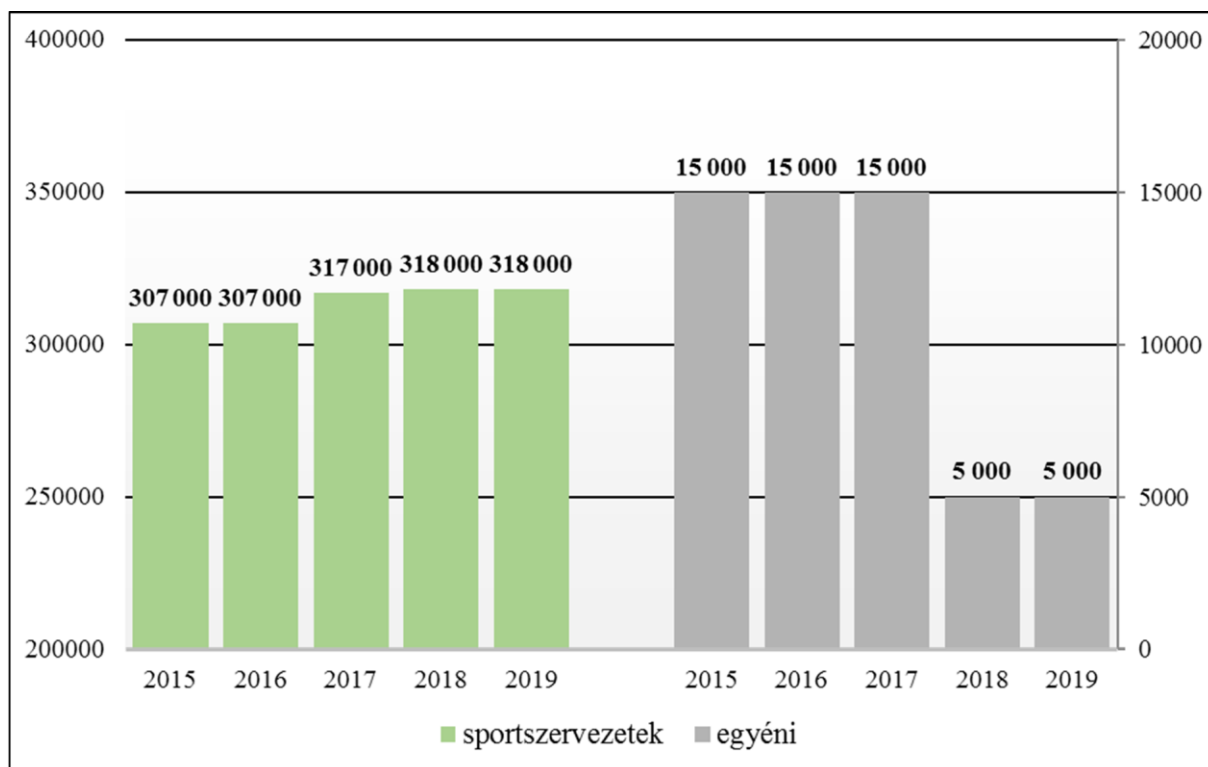
A megelőző négy évben a győri úszósport fejlődött a legdinamikusabban, így a legtöbb, hét versenyző a *Győri Úszó SE* sportolójaként kaphatott önkormányzati szponzorációt.

A pályázati konstrukcióban a sportszervezeti működés támogatásáról, valamint elbírálási, döntési és folyósítási rendjéről az Önkormányzat Közgyűlése, az eredményes egyéni versenyzők és a rendezvények támogatásáról a polgármester dönt. Az évenkénti felhívásban a sportszervezetek költségterve mellett a szakmai terv is áttekintésre, felülvizsgálatra kerül. Fontos szempont, hogy a sportági programok az Önkormányzat és a szakszövetség fejlesztési koncepcióját is tükrözzék. Jó példa erre az EYOF sikeressége érdekében tapasztalt széles együttműködés a győri sportszervezetek, intézmények, és a sport-közigazgatás részéről.

Az EYOF felkészülés érdekében mind a sportszervezeti támogatás, mind az egyéni EYOF esélyes versenyzők kerete növekedhetett (18. ábra). A döntések előkészítése a

sportszervezetek vezetése és a versenyző edzőjének közös egyeztetésével alakulhatott ki. Alapelve, hogy egy sportág jelenléte egy egyesületbe koncentrálódjon és belső versengés ne szűkítse, fékezze a felkészülés körülményeit.

23. ábra Pályázati úton elnyerhető támogatások, 2015-2019 (e Ft)

Forrás: Saját forrás

Az EYOF sikeres megrendezése és a győri fiatalok első helye (*Sipőcz Richárd - SZESE és Afentáler Sára, Pál Tamara, Szilovics Fanni, Varga Emőke - Győri ETO KC*) számos nemzetközi elismerést vívott ki a régióban.

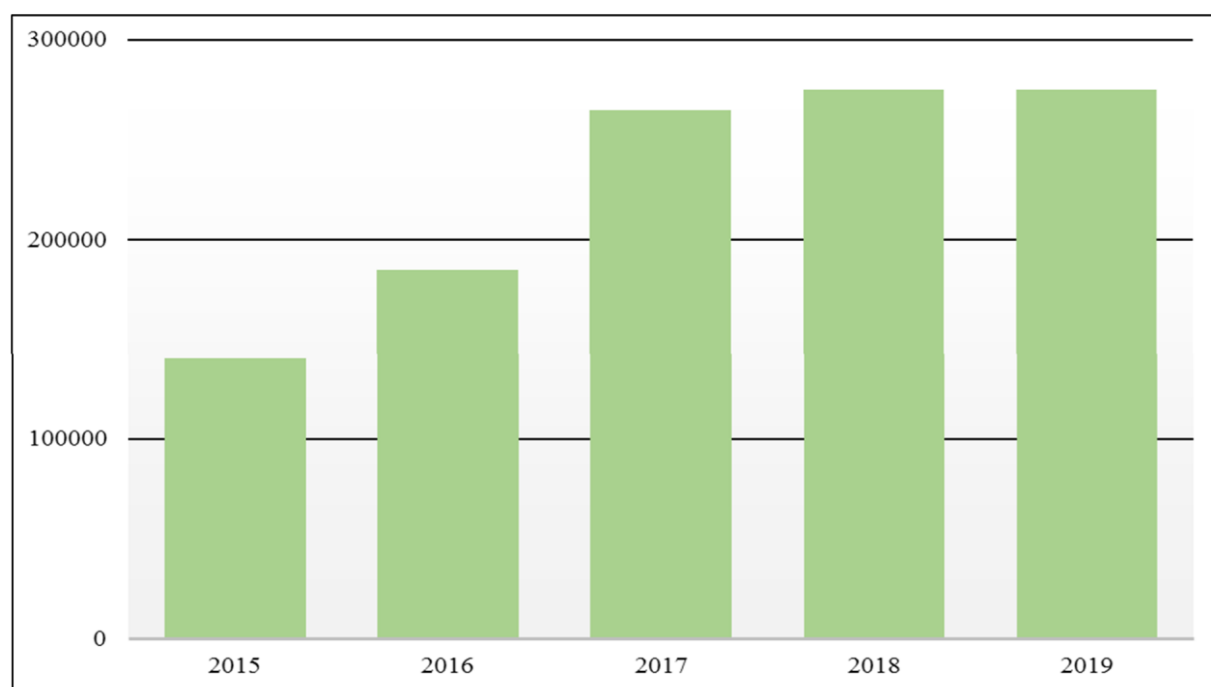
Az Önkormányzat a sportszervezetek általános működésén túl egyedi elbírálás alapján dönt olyan fejlesztések támogatásáról, amelyekben a sportszervezetek gyakran az országos szakági sportszövetségi vagy minisztériumi felhívásokban eredményesen pályáztak. A támogatási intenzitások függvényében az önrész önkormányzati vállalásával sikerült központi beruházási forrásokhoz jutni a sportszervezeteken keresztül.

23. táblázat A sportszervezeti beruházások támogatása, 2015-2019

Év	Ft	Cél	Támogatott sportszervezet
2015	50 000 000	Új parkolóhelyek létesítése	Gyirmót SE
	39 000 000	Fejlesztés	Győri Jég sportért Alapítvány
	40 000 000	Tenisz sporttelep bővítése	Győri Atlétika Club
	16 000 000	Kismegyeri tornacsarnok támogatás	Győri Atlétikai Club
2016	23 000 000	Új öltözők kialakítása, régiók felújítása	Üstökös FC
	90 000 000	Új csarnoképület kialakítása	Győri ETO HC
2017	30 000 000	Edzőpálya építés	Gyirmót SE
2018	110 000 000	Új csarnoképület kialakítása	Győri ETO HC
	30 000 000	Edzőpálya építés	Gyirmót SE
	13 000 000	Műfüves pálya	Üstökös FC
	3 300 000	Öltözőkonténerek felállítása	GYVSE
2019	30 486 533	Strandröplabda pálya kialakítása	Széchenyi István Egyetem SE
	26 475 996	B33 Kosárlabda pálya építése	Széchenyi István Egyetem SE

Forrás: Saját forrás

24. ábra A sportszervezetek létesítményhasználati támogatása, 2015-2019, eFt

(A használati támogatásban részesült kiemelt sportszervezetek a Győri ETO KC, az ETO Futball & Futsal Kf., a GyÚSE, a GYAC és a SZESE)

Forrás: Saját forrás

Fontos eredménynek számít, hogy a beruházások minden esetben megvalósultak, a sportszervezetek sikeresen beszámoltak az önkormányzat felé. Az új sportlétesítmények a közösségi és az élsport színtereinek minőségi javulásán túl a város természeti környezetét is szépítették. Szintén nagy segítséget jelent a legnagyobb sportszervezetek számára, hogy az önkormányzati tulajdonú, fenntartású létesítmények használatához célszerű önkormányzati támogatást vehettek igénybe (19. ábra).

A táblázatban bemutatott létesítmény használati támogatással kiváló létesítményfeltételekhez juthattak a sportszervezetek, folyamatosan bővíthették tagságukat és sportági programjukat.

2.4. A sportigazgatás, szervezeti háttér

A Sportigazgatóság 2010-es megszüntetése után 2014-ig a Városmarketing és Sport Főosztály Sportügyi Osztálya feladatkörébe tartozott az Önkormányzat hatáskörében lévő sporttal kapcsolatos ügyek intézése. A kapcsolati háló kiszélesedése és a sport hatása a teljes kulturális életre a helyi sportirányítás újabb átszervezését vonta magával. A 2014 őszén megalakult Kulturális és Sport Főosztály Sport Osztálya majd a 2018-ban létrehozott Kulturális, Sport és Városmarketing Főosztály - Sport Osztály²⁴ sport működésében már a városmarketing és a lokális kultúra integrált egységben történő fejlesztésének célját helyezte feladatainak fókuszába. Ezen új szemlélet fontosságát bizonyítja, hogy a Sport Osztály közvetlenül a Polgármesteri Kabinet irányítása alá került 2020-ban, 2021. tavaszától sportért felelős alpolgármester irányítja az osztály munkáját, valamint 2021. nyarán megalakult a Sportügyi Tanácsadó Testület, amely a polgármester munkáját segíti.

Az osztály feladatai:

- A sportfinanszírozási rendszer tovább pontosítása, a sportszervezeti visszajelzések lehetséges figyelembevételével
- A sportfinanszírozási rendszer működtetése, szakmai ellenőrzése
- A sportfinanszírozási rendszer háttér adminisztrációjának ellátása
- Az elszámolások időszakában együttműködés az Önkormányzat pénzügyi osztályával
- Az önkormányzat saját sportrendezvényeinek szervezése és rendezése

²⁴ 187/2014. (XI. 28.) Kgy. hat. és 136/2018 (VI. 29.) Kgy. hat.

- A sporttal kapcsolatos együttműködések előkészítése, kapcsolattartás a szereplőkkel
- A város képviselője külső személlyel történő sporttal kapcsolatos tárgyalások során
- Az önkormányzati sportkommunikáció irányítása, végrehajtása, fejlesztése
- Sportinformációs adatbázis építése, elemzésekre épülő tanácsadás, együttműködés

Mindezzel a győri sport, közvetlen a városfejlesztés, városirányítás felügyeletével, annak központi eszközeként a lokális társadalom és gazdasági fejlődés egyik kiemelt, szinergikus hajtóerejévé válhat.

2.5. SWOT elemzés

A sportkoncepció készítésében összegyűjtött adatok alapján bemutatott részletes helyzetelemzés kivonatolásaként a Győrré és közvetlen földrajzi és szélesebb társadalmi környezetére ható sportélet következő tervezési időszakra irányított fejlesztését, életképességét összefoglalóan az alábbi SWOT elemzéssel tehető komplexebbé.

Erősségek

Általánosságban sokszínű a sportágak palettája, minőségében magas szintűek a sportlétesítmények és erős a sport területén a lokális identitás a lokálpatriotizmus a városban. Kiemelkedő nyitottság mutatkozik az Önkormányzat és a helyi vállalatok részéről a sport irányában. A Széchenyi István Egyetem sport területéhez kapcsolódó képzései a győri felsőfokú végzettséggel rendelkező sportszakemberek bővülő lehetőséget, minőségi bázist biztosíthatnak a szakember utánpótlásban. A felsőfokú tudásépítés jelentősen szélesíti a pályázati források elérhetőségét is. A sporttal kapcsolatos innovatív programok többnyire támogatottságot kapnak az Önkormányzat részéről. A város nagyon erős hagyományokkal bír a sport különböző területein. Az élsportban a Győri ETO KC, az EYOF-rendezés és az egyéni sportágak esetében az úszók, evezősök és a judo eredményessége és rendezvényei tartós nemzetközi hírnevet biztosítanak a városnak. A szabadidősport alkalmas a közösségi összetartozás kialakítására, baráti társaságok összekovácsolására, üzleti partneri kapcsolatok kialakítására. A korábbi rendezvények sikere kapcsán, az Önkormányzat, leginkább a sportszervezetein keresztül magas szintű kapcsolatokat ápol a hazai és a nemzetközi sportági szövetségekkel, szakszövetségekkel.

Gyengeségek

A lakossági sport szintjén a versenysportot folytatók száma a lakosság összes létszámához viszonyítva alacsony, ami különösen az iskoláskorú populáció esetében bővítésre szorul. Az utánpótlásképzés erőssége, hogy a városban működő sportágak palettája nagyon színes, azonban az élsportban a sportági portfoliót szűkíteni, pontosítani kell a legnagyobb potenciállal rendelkező 1-2 sportágakra. Szétaprózódott finanszírozási szerkezetben a magyar bajnoki rendszerben és nemzetközi szinten a sportágak nem tudnak hosszú távú és magabiztos helyet elfoglalni az élmezőnyben. A Győri ETO KC képez kivételt, hiszen a maga területén a nemzetközi szintén is iránymutató erő. A városon belül azonban nagyon nyitott az olló a többi sportszervezettel szemben. A sportszervezetek nagyon alacsony szintű szponzori támogatáshoz jutnak. A nagyszámú gazdasági szereplő a TAO támogatások eljuttatásával „úgy érzi”, hogy szponzorként lép fel. A „nem TAO-s” sportágak így hátrányosabb helyzetbe kerülnek a kiválasztásban.

A sportszolgáltatások fogyasztóit tekintve a Győri ETO KC sportszolgáltatásától eltekintve a sportfogyasztók alacsony számban vesznek részt fizető nézőként az egyéb sportszervezetek szolgáltatásaiban, ami szintén a Győrben nagyszámú versenyző és egyéb kulturális helyettesítő szolgáltatás meglétéből fakad. A város élsportját tekintve alacsony a helyi születésű, illetve kötődésű sportolók aránya, akik példaképként tudnának jelen lenni az adott sportágban, vagy összességében a város sportjában, annak ellenére, hogy viszonylag jelentős az utánpótlással foglalkozó sportszervezetek száma, ám a korai kiválasztás és az utánpótlás eredmények minél jelentősebb felhalmozása okán jelentős a lemorzsolódás a sportágakban. A nagyszámú új, és magas színvonalú létesítménnyel szemben az oktatási intézmények sportlétesítményei úgy mennyiségben, mint minőségben inkább az elégséges szintet hozzák, holott a kirakat mellett ezeken a helyeken történik a sport alapjainak lefektetése. A sportszervezetek a városban ugyanúgy, mint országos szinten egyaránt erős harcot folytatnak az utánpótlás kiválasztásában. Ebben a harcban gyakran a gyerek vész el, hiszen a sportág túl korán magához köti, majd a kiválasztásban kilöki magából, de ekkor már a gyerekek nem igazán van lehetősége arra, hogy más sportágakat is kipróbáljon.

Lehetőségek

A városi gazdasági ereje meghatározó országos szinten is, ez jelentős pozitív hatással van sportéletének szereplőire. Jelentős számú oktatási intézmény található az alapfoktól egészen az egyetemig és az oktatási rendszer szoros kapcsolatban áll a város gazdasági szereplőivel, melyből következően a város megtartó ereje igen magas. Győr megítélése a külső szemlélők oldaláról vizsgálva is pozitív, a város nagyon erős vonzerővel rendelkezik, határmenti együttműködései és lehetőségei versenyelőnyt jelentenek. Infrastrukturális szempontból a város megközelíthetősége közúton, levegőben és nagyon rövid időn belül vízi úton is szinte egyedülálló lesz az országban, ami a rendezvények lebonyolítására ad szintén lehetőséget. Szállodai kapacitást tekintve jelentős lehetőségekkel bír a város.

Nagyon sok prosperáló vállalat választotta telephelyül Győrt és vonzáskörzetét. A magáncégek és a közszféra kapcsolatát erősíti a Széchenyi István Egyetem jelenléte a városban, továbbá erős a fiatal, magas szinten képzett társadalomra ható megtartó erő is. Kutatások bizonyítják, hogy az egészségtudatos életmódról való gondolkodás szoros összefüggést mutat az iskolázottság szintjével. Ma már elengedhetetlen az együttműködések intenzitásának növelése a városon belül oktatási intézmények és a finanszírozási helyek sportkapcsolataiban. Az esetleges határon túli kapcsolatok lehetőségeinek szintén pozitív hatása lehet a sportra.

A város határain kívül az együttműködések szorosabbá kell tenni:

- a város és egyetem, továbbá a szakszövetségek együttműködésén alapuló sport minőség emelése (NB I-es férfi csapat versenyeztetése)
- a helyi sportegyesületek és sportági szakszövetségek,
- a Magyar Olimpiai Bizottság,
- valamint regionális és nemzetközi szinten.

A sportszervezetek kezdeményezésére épülő együttműködések segíthetik az élősport fejlesztését, a sportrendezvények számának növelését és a sportlétesítmények felújítását, fejlesztését vagy megépítését. Pályázatokkal az infrastruktúra további fejlesztése (TAO, Európai Unió pályázatok, GINOP) reális lehetőség a város számára. Elsősorban a közösségi

sport, a munkahelyi sport, sportbemutatók, megfelelő információ, propaganda jelenti azon lehetőségek körét melyekkel jóval több embert lehetne ösztönözni sportolásra. Erősíteni kell azt a felfogást, hogy a sport elsősorban az egyén érdeke, ezért a sportra az egyénnek is áldoznia kell! Ebben elsősorban az Egyetemre lehet támaszkodni, hiszen a felsőfokú végzettséggel rendelkezők közel 100%-a tartja úgy, hogy egészségünkért magunk is felelősek vagyunk.

A fenti kiemelt lehetőségek után csak felsorolás szintjén a további lehetőségek fontossági meghatározás és indoklás nélkül:

- A térségi szerep növelése a sport által is, az együttműködések erősítése,
- Szellemi tőke koncentrációja (edzők, testnevelők, sportszakemberek, sporttudósok)
- A sportturizmus fejlesztése, a turizmusban rejlő lehetőségek jobb kihasználása,
- Szponzoráció, CSR²⁶, - Kiemelkedő sportolók menedzselése,
- Sporttáborok, nemzetközi edzőtáborok rendezése, szervezése, kihasználva a sportlétesítmények adta lehetőségeket,
- Sportszakemberek felsőfokú képzése,
- Határon túli kapcsolatok erősítése,
- A Széchenyi István Egyetem jelenléte által a megtartó erő növelése.

Adottságaiból következően Győr egy olyan életpályát tud biztosítani a sportolók számára, ami vonzó lehetőség a civil és a sportkarrier területén egyaránt.

Veszélyek

A gyermek- és ifjúsági nevelés kikerül a családból és az iskolára és a sportra tevődik át. Túlzállás az élsport finanszírozásában, a sport torta elaprózódása. A potenciális mecénások, szponzorok érdektelensége, illetve a TAO támogatásokon túl a szponzoráció hiánya. A gazdasági szereplők a TAO-támogatásokat szponzorációként értelmezik, a szabad felhasználású magánforrások eltűnnek a teljes magyar sportból. A TAO-s és nem TAO-s sportágak közötti finanszírozási olló szétnyílása. Ezek a tények kiszolgáltatottá teszik a sportot. A sportszervezetek nagy része a finanszírozásban csak és kizárólag az önkormányzati

²⁵ Vállalati társadalmi felelősség vállalás

és központi támogatásban gondolkodik. Nő az ifjúság körében a deviáns magatartás, szélsőségesebb megnyilvánulása a sport területén is megjelent. A tömegkultúra negatív hatásai, az igénytelen szurkolói kultúra terjedése. Érdektelenség, közömbösség a sport iránt. A tehetségek esetleges elvándorlása, különösen a fővárosi sportszervezetek irányába. A megépült létesítmények üzemeltetési, fenntartási költségeinek finanszírozása jelentős feladat, és rövid távon nominálisan általában veszteséget termel. Összességében olyan hosszútávú befektetés, aminek pozitív hatásait, indirekt módon, társadalmi szinten kell értékelni.

24. táblázat A SWOT-analízis elsődleges megállapításai

Erősségek	Gyengeségek
• sportági sokszínűség • létesítmények minősége • lokális identitás • Önkormányzati szerepvállalás • gazdasági szereplőkkel való kapcsolatok • sportszakemberek minőségi képzése • eredményességből fakadó hírnév • jó kapcsolat a sportági szövetségekkel	• versenysportolók alacsony száma • szétaprózott finanszírozási szerkezet • szponzori támogatás alacsony mértéke • fizető nézők alacsony száma • helyi kötődésű sportolók alacsony száma • jelentős lemorzsolódás az utánpótlásban • iskolai sportlétesítmények problémái
Lehetőségek	Veszélyek
• jó külső megítélés • gazdasági versenyelőnyök • szállodai kapacitás • egészségtudatosság szintjének növekedése • kiterjedt kapcsolatrendszer • sportolói életpályamodell	• finanszírozási környezet eltérései a különböző sportágak között • negatív tömegkulturális hatások • sport iránti érdektelenség • tehetségek elvándorlása • létesítményfinanszírozás magas költségei

3. Győr Megyei Jogú Város sportjának jövőképe

A sportfejlesztési stratégia jelen dokumentumban középtávon kívánja célrendszerét úgy megfogalmazni, hogy a részletes helyzetelemzés alapján a lehetőségekkel konszenzusban és az önkormányzat eszközrendszerének felhasználásával reális elérhetőséget mutasson be.

3.1. Az élősport

Az élősport számára a helyzetelemzésben feltárt és bemutatott eredményekben a következő tervezési időszakban várhatóan szűkülő erőforrások mellett, az együttműködések kiszélesítésével lesz lehetőség fejlesztési programok megvalósítására az egyes sportterületeken. A szakértő tudás, az ágazati menedzsmentképesség fejlesztésével, az infrastrukturális kapacitások és a megszerzett versenyelőny hatékonyabb kihasználása biztosíthatja a továbblépést sportszakmai területen és a lokális sportgazdaságban.

3.1.1. Fogyatékkal élők sportja

Mára globálisan és lokálisan is egyre nagyobb figyelmet kapnak akadályozott emberek. Az egészségkárosultak társadalmi beilleszkedését – városi szinten is – legkönnyebben a sport segítheti elő. A sportstratégia készítésének idején érvényben lévő Helyi Esélyegyenlőségi Program kiinduló és kapcsolódási pontként szolgálhat a Sportkoncepció vonatkozó fejezetével. A program helyzetelemzése, intézkedési terve rendelkezik a közoktatásról, oktatásról, a diáksporttal kapcsolatosan a testnevelésről, az ebben rejlő nevelés fontosságáról. Szükséges az egészségmegőrzés területén is szemléletváltás, a fizikai aktivitás pontosabb meghatározása a fogyatékkal élők számára is, a sport és versenyeztetés terén pedig a létesítmények akadálymentesítésével, a civil szervezetek szerepével, a rehabilitáció és az egyéb szabadidős és versenyprogramok kapcsán szükséges együttműködések kezdeményezni a sportszervezetekkel.

Meg kell találni azokat a sportvezetőket, sportszervezőket és szervezeteket, akik áldozatos munkájukkal segítik a fogyatékkal élők sportjának megszervezését. Érdemes civil szervezeti

együttműködésben a rendelkezésre álló adatokat rendszeresen feldolgozni, nyilvántartási rendszerben a szervezeti izolált működéseket, így beazonosításukat és elérésüket javítani. A fogyatékkal élők sportjában szegregált és pl. úszásban közös versenyeket, integrált találkozókra kell, lehet létrehozni, ahol az integrált találkozások keretén belül úgy az ép, mint a fogyatékkal élő társadalmi csoportokat egyre közelebb lehessen hozni egymáshoz. Példa értékű a külföldi korosztályos úszóversenyeken tapasztalható közös versenyzés. A fogyatékkal élők életminőségének megőrzése érdekében a különböző sportági aktivitásokat az Önkormányzat támogatja, az évenkénti meghirdetett pályázati kereten túl egyedi rendezvény- és programtervekkel is várja a szervezőket. Egyik lehetséges vállalás pedig az EYOF mintájára, Győrben megrendezésre kerülő Festival of Young Special Athletes (FYSA), ami az egészségkárosult fiatalok olimpiai fesztiválja lenne. Rengeteg kísérő programmal, mely a sporton kívül is megismertetne minket e különleges világ értékeivel.

3.1.2. Az idősek sportja

Napjainkra az idős korosztály a leggyorsabban gyarapodó réteg, így sportos foglalkoztatásuk egyre növekvő feladat, amelyben az Önkormányzat és a civil szféra együttműködésben képes hatékonyan beavatkozni. A szépkorúak sportjában természetesen az egészségtudatosság, a fizikai és szellemi-érzelmi egészség megtartása a fő motiváció. A felmérések²⁷ szerint az idősek több mint 50%-a nagyon fontosnak tartja az egészség megőrzését, fejlesztését. Egyre fontosabbnak tartják saját felelősségüket egészségük megőrzésében. A fizikai aktivitás jelentőségének tudatosításában az önkormányzat továbbra is kiemelt szerepet kíván vállalni. Sajnos mindamellett, hogy a barátokkal való találkozást nagyon fontosnak jelölték meg, addig az egyesületi és klubösszejöveteleken való aktív részvétel az idősek 90%-ánál alig vagy soha nem fordul elő. A „szépkorúak tornája” mellett egyéb rendezvényekre, a társadalmi részvételt biztosító aktivitásokra, szervezeti-klub keretek között formálódó szabadidős aktivitásokra egyre nagyobb az igény. A korosztály számára alkalmas sportágakhoz (gyaloglás, kerékpározás, úszás, sakk) Győrben és környékén kiváló épített és természeti környezeti feltételek találhatók, de fontos, hogy a programok megszervezését alkalmas szervezetekre, szakemberekre bízassa az Önkormányzat. Az EESZI sportos programokra történő pályázati aktivitása mellett, a civil szervezetek idősek sportolását kezdeményező programokra,

²⁶ Időügyi Konceptió Győr 2019-2024 elérhető: <https://gyor.hu/easy-docs/5e6b4c53441bd>

rendezvényekre - kiemelten az inaktív városrészek (Újváros, Szabadhegy, József Attila lakótelep) - az Önkormányzat kommunikációs és pénzügyi támogatást is nyújt.

3.1.3. Lakossági és szabadidősport

A sportkoncepció egyik javaslata kiemelt kezelése a lakossági sportaktivitás növelésének. Az intézményi sportolási aktivitások növelésében a sportszakemberek játsszák a kiemelt szerepet, míg az informális térben a lakosság, a családok megszólításában, szervezésében az Önkormányzat a szakemberek segítségével léphet fel hagyományteremtő programokkal, rendezvényekkel. Egy bizonyos kort elérve (tapasztalatok szerint 12 éves kor körül) a hivatásos sport iránt elkötelezettek, a szabadidős sportolók, valamint a továbbiakban nem sportolók három csoportja alakul ki. Ebben az időszakban van kiemelt jelentősége, annak, hogy a sportolás szeretetét, örömét hogyan lehet átadni a fiatalok számára.

3.1.3.1. Óvodai, iskolai testnevelés és sport

A sport, a sportos életvitel társadalmi nevelésének legerősebb, legérzékenyebb színtere a család. Az egyéni megismertetés, átöröklés ezen optimális időszakában, kisgyermekkorban az óvodák nyújthatják a legnagyobb segítséget. A családoknak bemutatott futball, labdajátékok, korcsolyázás és úszás programok mellett érdemes új sportági területen, küzdősportokban is alapfokú játékos programokat elindítani, amely tovább szélesítheti a sport bemutatkozását az óvodások a családok felé. GYAC 2020-ban az Önkormányzat támogatásával elindított *UKIDO* programja minden sportág számára játékos formában alapozza meg az első képzettségi szintet. A program bevonva a különböző sportágak edzőit az önkormányzati óvodák mind a 38 működési helyén, 1800 nagycsoportos számára nyújt heti 45 perces foglalkozást-képzést helyben, vagy az Olimpiai Sportparkban. Így a város legsikeresebb sportágai átfogó kiválasztási program alapján, közép- és hosszú távon tervezhetik, építhetik a labdajátékok, a vízi sportok és a küzdősportok jövőjét. Tervezi továbbá az Önkormányzat a „póni – óvoda” program beindítását, amelyhez a Rodeo Sport Egyesület nyújt szakmai segítséget. A 2021-ben induló programmal szintén minden óvoda számára elérhető módon, rendszeres foglalkozások keretében az alapok elsajátítását célozzák meg.

A sport és az oktatási intézmények kapcsolatában a hosszú távú cél az kell, hogy legyen, hogy az Önkormányzat, a sport, az intézmények és az egyén érdekeit leginkább összhangba hozva kialakulhasson egy olyan rendszer, amely által a lehető legmagasabb sporteredményeket és a jelenleginél mentálisan és fizikálisan egészségesebb társadalmat lehessen építeni. Ehhez pontosan meghatározott, stratégiához rendelt operatív eszközöket kell rendelni, ahol a rendszer minden szereplője tisztában van azzal, hogy mit miért tesz, mi a végső cél.

Ezek az operatív eszközök:

- a tanulás és a sport egyensúlyba hozatala,
- az oktatók tudatos munkája az egészséges ember és élsportra nevelés tekintetében,
- felsőfokú képzettségű oktató (tanár és edző) jelenléte a rendszerben,
- szorosabb együttműködés az oktatási intézmények és a sportszervezetek között,
- intézményi sportszervezet (DSE) működtetése a finanszírozási stabilitás érdekében,
- a létesítmények bővítése, minőségi javítása az oktatási intézményekben,

(az Önkormányzat aktivitása a sportági szakszövetségek infrastrukturális pályázatok elérhetőségében²⁸),

- az együttműködési hálózatban a fenntartó és az intézmények közös érdekeinek erősítése az oktatáson kívüli, szabadidőhöz kapcsolódó területeken,
- az oktatásban az alapfoktól a felsőfokig a tehetséges sportolók számára biztosítani a feltételeket a magas szintű tanulásra és sportolásra (pl. sportosztályok, sportiskolai rendszerek bevezetése, kialakítása, speciális tanrenddel),
- szakemberek számára a folyamatos szakmai és menedzsment képességek fejlesztése, amelyhez bázis lehet a versenysportból lemorzsolódó fiatalok.
- Az egyes városrészek közösség és identitás fejlesztés céllal szabadidős versenyeket, sportrendezvényeket szervezhetnek az intézmények együttműködésével (vö. II.2. fejezettel)

Egy magasabb sport-részvételi arányú rendszerben, kiválasztva a tehetségeket, a speciális igényeket figyelembe véve, az általános standardtól eltérve, biztosítva a sportoló fiatal számára a sportban és az oktatásban a lehető legmagasabb szintű lehetőséget.

²⁷ 2020-21 – ben a Gárdonyi Géza általános iskola és a Móra Ferenc általános iskola szabadtéri kézilabda pályája kapott modern borítást önkormányzat - MKSZ pályázati konstrukcióban

Ezáltal a város egy vonzó teret, „duális karrier” lehetőséget kíván mutatni a sport szereplőinek, melyben egyre magasabb színvonalon végzett munkájuk mellett a városban maradva biztosítják az eredményeket és a jövőbeni sikereket egyaránt.

Az Önkormányzat törekszik arra, hogy formális és/vagy informális módon irányításába vonja ezeket az együttműködéseket, így a felépített rendszerben a fiatal tehetség számára a város megtartóereje még nagyobb lesz, továbbá a példaképpé válás folyamata is határozottabban kerülhet fókuszba.

3.1.3.2. Egyetemi sport

Az egyetemi sportban, továbbra is a szélesebb, városi-regionális tervezést érdemes tovább vinni. Az Egyetem és a SZESE egyre erőteljesebben jelenik meg az Önkormányzattal közös fejlesztési, szervezésű és rendezésű programokban. A mintegy 10 éves múltra visszatekintő „Egyetem sportja a város sportja” eredményein, sikerein alapuló tapasztalatokra kell a jövőben is építkezni. Az Egyetemmel kooperálva közös pályázati források elérése akár új, az EYOF volumenéhez hasonló rendezvényeket is hozhat a városba az utánpótlás sport számára. A szabadidő számára az Aranypart II-n megvalósított Sportpark csodálatos környezetet teremtett a hallgatók és a győriek, iskolák számára egyaránt. A létesítmények mindenki számára elérhetőek és színvonalas szabadidős rendezvények számára is alkalmasak. Az élsportban pedig a férfi kézilabda eredményességével, stabil szakmai és gazdálkodási háttérével újból esély mutatkozik arra, hogy a városnak első osztályú férfi csapata legyen, akár közös önkormányzati–egyetemi menedzsment irányításával.

3.1.4. Versenysport

Az Önkormányzatnak kezdeményezni és ösztönözni kell az együttműködéseket a diáksport, egyetemi sport intézményei és a sportszervezetek között mind a szakmai, mind a finanszírozási feladatok megvalósítás tekintetében. Szakmai területen az utánpótlásképzés és -nevelés területén az eredményességi cél és értékelés rendszerében szükséges megjeleníteni a hosszú távú karrierépítés – sport és tanulás – kettősségét.

A kiemelt sportágak és sportszervezetek számára a finanszírozási rendszer és az eredményesség értékelése konzekvens adatokra támaszkodva tehető meg, amelyeket a

szponzorációs szerződésekben is rögzíteni kell. Az éves tervezést és értékelést sporteredményességi és finanszírozási szempontból is közép- és hosszútávon is érdemes megtenni, biztosítva ezzel a sportszervezet számára a stabilabb tervezést és fenntarthatóbb finanszírozást pl. a 3-5 éves szerződéses időtartamokra vonatkozó konstrukciók kidolgozásával.

A város színes sportpalettáját vizsgálva kijelenthető, hogy a Győri ETO KC nemzetközi mérkőzései kivételével a helyszíni nézői létszám alacsony. A számos versenyző szolgáltatás okán a fizetőképes kereslet és az alapvető érdeklődés jelentősen megosztott a szolgáltatások igénybevételekor. A minőség faktor mellett szurkolói, fogyasztói elvárás, hogy a felnőtt sportban a győri kötődésű versenyzők, játékosok nagyobb arányban jelennek meg a csapatokban.

3.2. Sportrendezvények

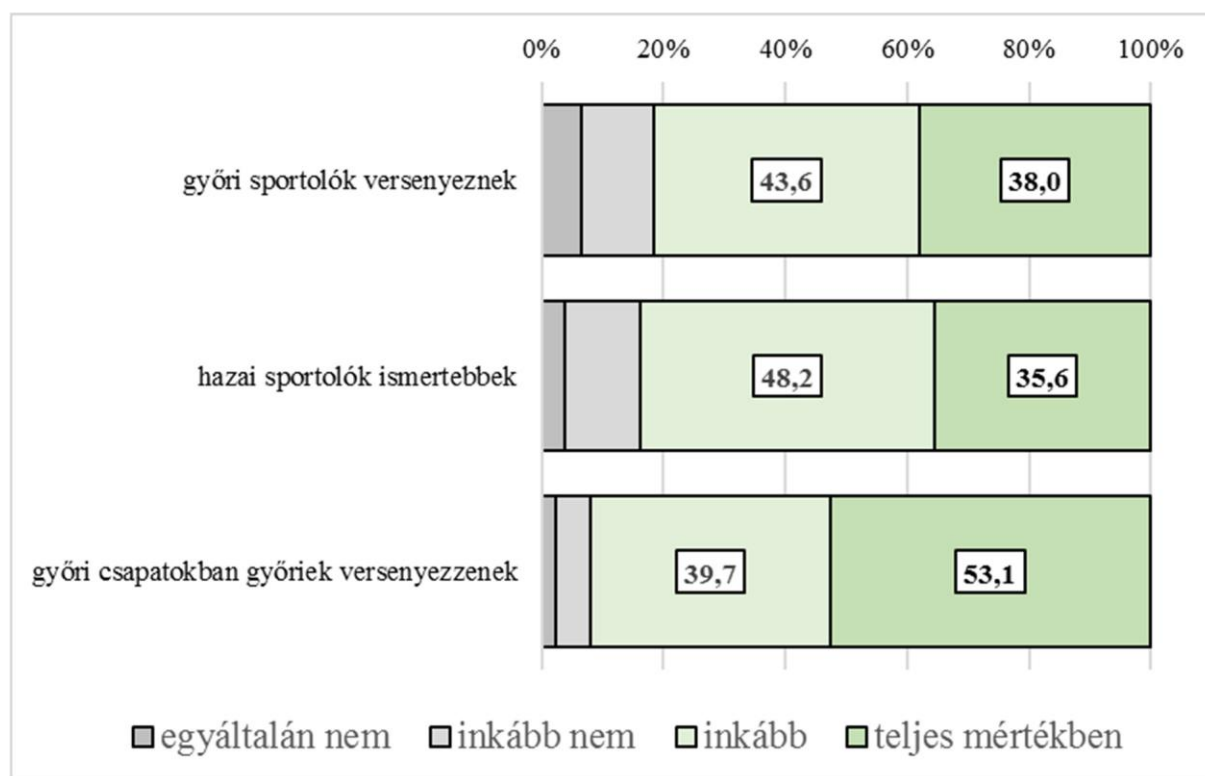
A sportrendezvények javasolt célrendszere – az EMMI Sportért Felelős Államtitkársága által meghatározott célokhoz illeszkedően – hármas rendszerben fogalmazható meg.

1. Minél több és magasabb színvonalú, a városhoz passzoló rendezvény szervezése
2. A rendelkezésre álló sportinfrastruktúra használata
3. Lakosság minél szélesebb körű bevonása (sportolás, önkéntesség, szurkolás)

Minél több magas színvonalú rendezvény, amely jól használja a város világszínvonalú sportlétesítmény infrastruktúráját. A lakosság minél szélesebb körű bevonása a városi sportéletbe, amely által minél többen sportolnak, és a jövőben kedvet kaphatnak a sportoláshoz, a sportrendezvényeken önkénteskednek, vagy szurkolnak győri sportolóknak. A kiválasztott rendezvényeknek ezen csoportoknak szólónak kell lenni, amely cél elérése komplex stratégiai tervezést igényel.

A lakosság minél szélesebb körű bevonásához kapcsolódóan a lakossági kérdőív arra ad választ, hogy a kitöltő lakosok számára mennyire fontos, hogy a Győrben rendezett nemzetközi sportrendezvényeken győri sportolók is versenyezzenek és győri sikereknek is örülhessenek, valamint mit gondolnak a hazai sportrendezvényekről, a győri fiatalok, a városban nevelkedett sportolók győri csapatokban való versenyeztetéséről.

25. ábra A győri sportolókkal, csapatokkal kapcsolatos állítások elfogadottságának mértéke, százalék

Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel

A kitöltő lakosok 38 százaléka teljes mértékben, további 43,6 százalék inkább egyetért azzal az állítással miszerint a Győrben rendezett nemzetközi sportrendezvények akkor izgalmasak, ha győri sportolók is versenyeznek és győri sikereknek is örülhetünk.

A hazai sportrendezvények a kitöltők 35,6 százaléka szerint azért izgalmasabbak, mert a hazai sportolók ismertebbek a szurkolók számára.

A kitöltő lakosok számára fontos és 53,1 százalékuk ezzel az állítással teljes mértékben egyetért, hogy a győri csapatokban győri fiatalok, a városban nevelkedett sportolók versenyezzenek.

Ezen eredmények a javaslatok megfogalmazásakor figyelembe lettek véve és a rendezvények szervezésekor az alábbi szempontok javasoltak megfontolásra.

- A sportrendezvények sikertényezője a hazai csapat eredményessége, a hazai siker, továbbá a győri sportolók részvétele. Sportágak szerint a választás olyan sportágban javasolt, ahol várható a hazai kiemelkedő eredmény. Javasolt sportágak: kézilabda,

úszás, judo, atlétika, torna. Nemzetközi sportrendezvény pályázásakor a győri versenyzők válogatottban való szereplésük vizsgálata ajánlott.

25. táblázat A győri versenyzők részvétele a nemzetközi rendezvényeken

sportoló	önkéntes	versenybíró	szervező	rendező	egyéb
21 (a válogatottak 3,9%-a)	29	15	16	17	20

Forrás: Saját forrás

- A rendelkezésre álló szakmai tudás kamatoztatása. Az elmúlt 5 évben felhalmozott szervezési tapasztalat, a felépített önkéntes közösség mozgósítása.
- A rendezvény illeszkedjen a városfejlesztési stratégiába. Valósuljon meg a multidimenziós tervezés, amelynek fókuszában a rendezvény örökségén túl a közösség fejlesztése áll a középpontban, ennek eszközeként használja a rendezvény szervezését.
- Társadalmi támogatottság elérése. Komplex rendezvények szervezése – különböző városi polgári csoportok – például idősek, iskolások, passzív sportfogyasztók bevonása. Abban az esetben, minél magasabb fokú a bevonódás, annál jellemzőbb az emberek azon csoportjaira, hogy pozitívan, lelkesen viszonyulnak a rendezvényhez.
- Hivatásos sportrendezvények területén az utánpótlás korosztályos versenyeinek szervezése, amelyek esetében a rendelkezésre álló infrastruktúra megfelelő, külön fejlesztést nem igényel.
- A sporttevékenységek fajtája szerint az eddigi hivatásos sportrendezvények fókusz mellett a szabadidősport, a lakossági sport rendezvények fejlesztése. Például győri futóverseny – félmaraton–maraton különböző távokkal – gyerek futamokkal való szervezése.
- A szabadidősport és lakossági sportrendezvények szervezése esetében az üzleti elemek alkalmazása, az önkormányzati támogatás minimalizálása.

A sportszervezetek számára kiírásra került támogatási rendszer fejleszthető. Javasolt az értékelési rendszer kidolgozása. Szükséges lenne az egységes workflow bevezetése a pályázás, a megvalósítás és az értékelés esetében. A lebonyolításban fontos szempont lenne a létesítmény rendszer használata, az elért sportolói létszám nagysága, a helyi és országos sajtómegjelenés generálása, az Önkormányzat támogató tevékenységének kötelező megjelenítése.

- A helyi médián túl, országos sajtómegjelenés generálása. Győr ismertségének és elismertségének növelése a rendezvények által.
- Erős kapcsolódási pontok létrehozása a városfejlesztési stratégiával. Például a turisztikai célokkal való egyeztetés.
- Olyan rendezvények választása, amely méretében, elvárásaiban illeszkedik a város adottságaihoz.

3.3. Sportlétesítmények

A városban az utóbbi öt évben jelentős sport infrastruktúra fejlesztés történt. A fejlesztések előtt a sportágak létesítményhiánnyal küzdöttek. Az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően Győr világszínvonalú sport infrastruktúrával rendelkezik. Ezen létesítmények a hivatásos sport területeit, egyéni és csapatsportágait a legmagasabb szinten szolgálják ki. Ezen a területen a fő cél a sportlétesítmények kapacitásainak kihasználása és a pénzügyi fenntarthatóság elérése. A létesítmények sport és egyéb rendezvények számára való hasznosítása azon érvek mellett, hogy a versenysportolók érdeke ne sérüljön.

A sportlétesítmények területén a javasolt fejlesztési fókusz a különböző oktatási intézmények diákjainak sportolását és az intézmény környezetében élő lakosság sportolását komplexen szolgáló sportlétesítmények fejlesztése. Olyan városrészek sportolási lehetőségeinek javítása, ahol az adott területen lakó lakosság száma magas.

A sportlétesítmények fejlesztésében a vízfelület bővülése mellett, még további hiány mutatkozik, régóta várnak a győriek a Városi Strand felújítására, amely érinti a Rába Quelle Fürdőben új „gyermek világ” rész és új oktató, valamint tanmedence megépülését is.

A „MODERN GRUND”, mint közösségi és sportolási szabadtéri helyszíneinek újraélesztése, kültéri, szabadban végzett sportolási lehetőségekhez tartozó minőségi sport-közparkok, terek (műfüves focipálya, B33-as pályák, futókörök, kondiparkok, gördülő sportok pályái) lehetőleg minden városrészben történő megteremtésével, az Önkormányzat elkötelezett és támogatni kívánja a lakosság sportját.

3.4. Sportturizmus

Közvetlenül kapcsolódik a minőségi, magas színvonalú sportlétesítmények és az elnyerhető sportrendezvények hatása a győri sportturizmus fejlesztéséhez. A megelőző koncepció meghatározta és célként tűzte ki az Olimpiai Sportpark számára az olimpiai komplexum minősítés elnyerését, és egy sportszálló megépítését, amely a dokumentum elkészültéig még nem valósult meg. Az aktív sportturizmus felfuttatására a környezeti struktúrák megteremtése mellett, szükséges az együttműködő és magasan képzett menedzsment kapacitás és képesség elérése is, amely sportszakmai és nemzetközi turisztikai piacon is teljesíteni képes.

3.5. Sport és a kultúra kapcsolata

Győr nemcsak a sport tekintetében büszkélkedhet számos kimagasló eredménnyel, hanem a kulturális életével és intézményeivel is. A város rendezvényei és fesztiváljai tömegeket mozgatnak meg, előadó-művészeti intézményei, mint a Győri Filharmonikus Zenekar, a Győri Balett, a Vaskakas Bábszínház és a Győri Nemzeti Színház professzionális művészeti tevékenységet, színvonalas szórakoztatást nyújtanak évről évre.

Győrben a sport és a kultúra kéz a kézben jár, a város célja továbbra is az, hogy különböző együttműködésekkel, közösen szervezett programokkal a sport és a kulturális élet még inkább közelebb kerüljön egymáshoz.

Nagyszerű lehetőség erre a városban szervezett számos hazai és nemzetközi, városimázs szempontból kiemelt jelentőséggel bíró sportrendezvény, amelynek nyitó- és vagy záróeseményén a város neves társulatai mutathatják meg tehetségüket.

A sport és a művészet kapcsolódásának ékes példája a városban működő multifunkcionális létesítmények, az Audi Aréna Győr és az Olimpiai Sportpark kihasználása, ahol világszínvonalú sportesemények mellett kulturális rendezvények, koncertek, színházi előadások valósulhatnak meg.

A szabadidőparkok, városi terek és multifunkcionális közösségi helyszínek lehetőséget adnak szabadidős, rekreációs, sport és kulturális funkciók betöltésére, melyre egyre nagyobb igény mutatkozik.

A kulturális intézményekben sport tematikájú színházi előadásokkal, koncertekkel, a sportoló fiataloknak szóló bérletakciókkal fűzhető szorosabbá az együttműködés. A különböző érdeklődési körű csoportok kooperációja új kohéziót hozhat létre, így a sport és kultúra kölcsönösen inspirálhatja egymást.

3.6. Sportinformáció, sportkommunikáció

A sportszervezeti adatközlés alapján az Önkormányzat segíti, támogatja a sporteredmények, sportinformáció közlését a helyi és az országos médiumok platformján. Nem csak helyi, hanem országos szinten is régi hiányossága a települési sportközigazgatásnak egy felhasználóbarát központi elektronikus platform. A települési Sportinformációs Rendszer létrehozása és működtetése, amely adatbázisával egyben segítséget nyújt a döntési, ellenőrzési folyamatokhoz. Az adatbázis építés a támogató Önkormányzat és a támogatott sportszervezetek közös érdeke. Az adatszolgáltatók saját adatainak kezeléséhez, a pályázatás központi, elektronikus kezeléséhez, továbbá számos szolgáltatást, közérdekű információt nyújt a sport területén működő társadalmi szervezetek, illetve a sport iránt érdeklődők, tudományos kutatók részére. E cél magvalósulása érdekében meg kell szervezni a helyi adatok gyűjtését, rendszerezését és továbbítását. Az adatszolgáltatási kötelezettség támogatói és szponzori szerződésekben történő megfogalmazása indokolt. A sportkoncepció sikeres megvalósítása azon is múlik, hogy mennyire sikerül a programba bekapcsolni, az együttműködésbe bevonni, a végrehajtásban érdekeltté tenni a sporttársadalom minden szereplőjét, a koncepció érintettjeit. Ebben az Önkormányzat felelőssége mind a kínálati mind a keresleti oldalon megfogalmazódik. Továbbra is fontos tudatosítani a polgároknak a sport társadalmi-gazdasági hatásait, valamint a teljesítmények, versenyek és a sporttudomány eredményeit, amihez a sport önálló, rendkívül hatékony kommunikációs csatornát nyújt a város számára is. Fontos segítsége a városi sportkommunikációnak a Győr Sportcsillagok Emlékeit Gyűjtő Alapítvány több mint 20 éves gyűjtő és értékelő munkája, amely segítségével az Önkormányzat évenként díjazza Győr sportolóit, sportcsapatait, kiemelkedő szakembereit.

Érdemes kiszélesíteni az adatgyűjtést, értékelést – pl. a helyi sporttörténet feltárása, láthatóbbá tétele, a sporttudományban elért eredményességének értékelése - egy közép és hosszú távú gondolkodás tehát megköveteli a sport kommunikáció fejlesztését is.

3.7. Sportfinanszírozás

A sportszervezetek gazdálkodásának bevételi oldalát a sportgazdaságtan vizsgálati módszerét alapul véve öt kategóriában csoportosítottuk forrásaikat.

1. Állami forrás
2. Önkormányzati forrás
3. Pályázati úton megszerezhető forrás
4. Magán úton megszerzett forrás
5. Saját gazdasági tevékenységből származó bevételek

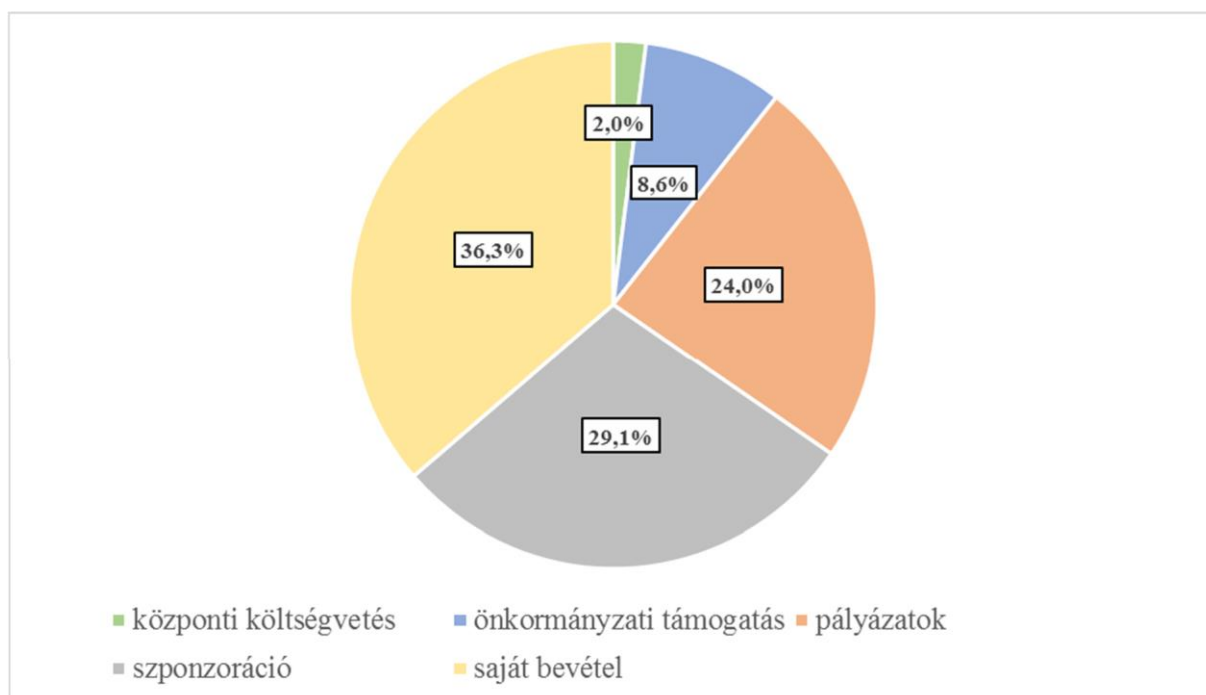
A vizsgálat során megállapítható, hogy Győr városában működő sportszervezetek esetében nincs eltérés a hazai trendektől. A jövőben az alábbi forrásdinamikai sajátosságok figyelembevételével érdemes a sportszervezetek és együttműködő partnereik költségvetési terveit felállítani.

Állami forrás	Növekvő
Önkormányzati forrás	Stagnáló
Pályázati úton megszerezhető forrás	Növekvő
Magán úton megszerzett forrás	Csökkenő
Saját gazdasági tevékenységből származó bevétel	Csökkenő

Az állami szerepvállalás mértéke növekedett a honi sportban, ez a város sportszervezeteinek forrásszerkezeti elemzéséből is kitűnik. Az önkormányzati források közel azonosak az évek tekintetében, hiszen az Önkormányzat deklarálta az éves költségvetésének legalább 1%-át fordítja az élő sportra. A pályázati források, többek között a TAO 2%-al növekedett 5 év alatt,

ami szintén az állami szerepvállalás erősödését mutatja forrásoldalon. Ezzel szemben a magánszektorból beáramló egyéb támogatások mértéke csökken, mivel a gazdasági élet magán szereplői a TAO támogatások sport felé juttatásán túl már csak csekély mértékben vesznek részt a sport finanszírozásában, úgy mecénásként, mint szponzorként. A sportszervezetek saját gazdasági tevékenységéből származó bevételeinek csökkenése is megfigyelhető.

26. ábra Az egyesületek bevételi szerkezete

Forrás: Sportszervezeti kérdőíves adatfelvétel

Az állami, önkormányzati és pályázati források, mint központi költségvetésből származó források, az összes forrás 34,6%-át adják a forrásoknak egyre növekvő ütemben. Nyilván ez az összesítés a TAO-s sportágak esetében jelentősen nagyobb, a nem TAO-s sportágak esetében pedig jelentősen kisebb, az összes forrás tekintetében. Elsődleges feladata a sportszervezeteknek, hogy a támogatói – szponzorációs bevételek mellett saját bevételeiket is növeljék.

Ahogy a helyzetelemzés is feltárta várhatóan a jövőben a sportfejlesztési programokban tovább kell erősíteni az együttműködéseket, az élősport és a beruházások terén. A siker közös, így a hálózatos cselekvési modellek alapján a sportfinanszírozásban is a közös erőfeszítések,

az intézmények, a sportszervezetek, a szakszövetségek és az Önkormányzat együttműködésén alapul. A közösen megvalósított programok tovább szélesíthetők, a társadalom minden rétegére ráirányíthatják a sport közvetlen és közvetett, továbbá extern hasznait.

4. Összegzés

A dokumentum a célok és alapelvek meghatározásával az Önkormányzat sportvezetése által felépített prioritások szerint építkezik, fogalmazza meg cselekvési programját. Fontos szempontnak tekinthető, hogy a helyzetelemzés során olyan megbízható adatok kerüljenek rögzítésre, amelyek vagy azonnali következtetések megfogalmazását teszik lehetővé, vagy a követő kutatások, fejlesztési-tervezési dokumentumok számára jelenthet pontos bázist a fejlődés megítélése tekintetében, és a kapcsolódó stratégiák tervezése szempontjából.

Nem hagyható figyelmen kívül azon sportot érintő kutatási eredmények, amelyek a COVID 19 világjárvány hatásait értékelik. A korlátozó rendeletek hatalmas visszaesést eredményeztek az élősportban. A teljes fizikai aktivitás 23,75%-kal csökkent Győr–Moson–Sopron Megyében, ami az átlagot meghaladó mértékű hazánkban (*Ács és mtsai 2020*). A prioritások tekintetében mindez a közösségi sportra ható fejlesztési programok előtérbe helyezését egyértelműen kijelöli.

A fejlesztésben a központi és helyi sportszervezetek az oktatási intézményekkel együttműködve határozhatják meg operatív feladataikat és az Önkormányzat támogató eszközrendszere, a pénzügyi, szakértői és társadalmi–gazdasági kapcsolatokat mozgató eszközei révén és bevonásával, az eredményesség folyamatos kontrolálásával kapcsolódik be a megvalósításba. A helyi sportgazdaság törekvése az addicionális külső, nemzetközi források bevonása, amely kiemelten a rendezvényeken keresztül lehetséges, azonban mindehhez elengedhetetlen a szakértő, képzett és együttműködő menedzsment a szereplők részéről.